

ესეც «გაზაროვის» ბრალია?! «გეგული დიქტატორი»

ვიდოდეკონ
 ვეროვისკენ
 და დარჩენ
 16 უკრაინაში

ერი და მერი
 2
ტეფტის ფორმულა

კარვის ქალბიდან
 20
კარის ქალბაგდა

7 რატომ არ
 ითვლება
 ვაშინგტონში
 ვოიაჟები
 ღალატად

10 უხარისხო
 საკვები
 პროდუქტები
 და უპარგისი
 სოფლის
 მეურნეობის
 სამინისტრო

როგორ იწითოვოდა
 14
«ფქვილის პრინცესა»

პარლამენტის
«მკვდარ სულებს»
კიდევ
ერთი 11
შეგებატა

100 ახალი
 18 ტყუილი
 100 ახალ
 საავადმყოფოზე

19 მაიორის
 გენსაჭირი

აეროპორტის 19
 საბაჟოზე სოფი
 თვითმფრინავად
 ხსნის ამანათებს

ბელკანური
 ომები კარსა
 მომდგარი 22

ამერიკელები
 ყარაბაღისთვის
 ომს იწყებენ 28

საშინელი
 აღიარება:
 იუზუიტები
 სოფოპიტებად
 იქცნენ 29

ვანოს
სელობა —
ქაოსის
სამეფო

6

პირი და პირი,

ანუ ტაფის ფორმულა, პასილირი და პატრონ უბაძი

საქართველო მორიგ პოლიტიკურ კრიზისის ისე მორჩილად უახლოვდება, როგორც სიკვდილისფილი — ეშაფოტს. გარკვეული შინაგანი შფოთვა, რაღა თქმა უნდა, არის, თუმცა საბედისწერო გეზის შეცვლის სურვილი და შესაძლებლობა ნამდვილად არ შეინიშნება. ხელისუფლებისა და ოპოზიციური პარტიების განწყობა დღეს უკვე ცხადყოფს, რომ გაზაფხულზე მწვავე კონფრონტაციის გარდა ვერაფერს შემოგვთავაზებენ. არსებობს თუ არა შანსი, მოსალოდნელი კრიზისი განსაკუთრებით მძიმე შედეგების გარეშე დასრულდეს?

სიტუაციის ფორმულა

გაეროცვლელთა მოსაზრების თანახმად, 30 მაისის „ადგილობრივი არჩევნები მეტია, ვიდრე უბრალოდ არჩევნები“. ისე, ამ ქვეყანაში „უბრალოდ არჩევნები“, დიდი ხანია, აღარ ტარდება, სულ გადამწყვეტი ბრძოლა და ტიტანების შერკინება. მთავარი კითხვა კი საკმაოდ მარტივია: არის თუ არა რომელიმე (ან რამდენიმე) პოლიტიკური ძალა საკმარისად თავდაჯერებული იმი-სათვის, რომ ხელისუფლების შესაცვლელად რეალური ნაბიჯები გადადგას?

„შტატების ელჩი ჯონ ტეფტი ეუბნებოდა საქართველოში პირველად ჩამოსვლებს, რომ ქართველი პოლიტიკოსების უპირველესი ნების არის ყველაფრის გაზვიადება 25%-ით (თუ არა მეტი)“, — ეს ციტატა რონალდ ასმუსის ახალი წიგნიდანაა „პატარა ომი, რომელმაც შეძრა მსოფლიო“. მისი ხანგრძლივი და მტკივნეული ცი-

ჯონ ტეფტი

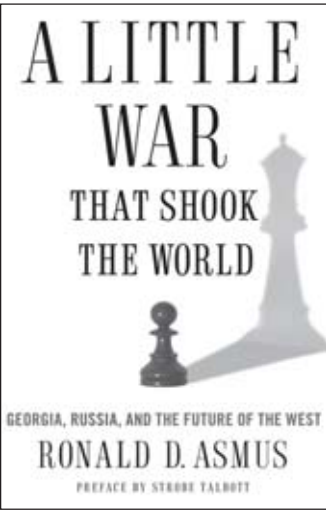
ტირება ჯერ კიდევ წინ გვაქვს. ამჯერად, მხოლოდ ის ალვნიშნოთ, რომ ქართულ პოლიტიკაში ქვეშარიტების დადგენისას, ალბათ, მართლაც აჯობებს „ტეფტის ფორმულა“ ($x=0,75y$) გამოვიყენოთ.

სწორედ ეს 25%, სავარაუდოდ, ქმნის ერთგვარ სიცრუის ველს, რეალობის ალქმის მრუდე სარკეს, რომლის ტყვეობაში, უპირველესად, თავად პოლიტიკოსები ექცევიან. ნებისმიერ სიტუაციაში, რომლის განვითარებიდან ლოგიკურად ერთი შედეგი უნდა დადგეს (მაგალითად $2+2=4$), „ასმუს-ტეფტის კოეფიციენტს“ სრული გაურკვევლობა შეაქვს; შედეგად ჯამში ხან 5-ს ვიღებთ, ხან — 7-ს, ხანაც (გამოთქმისთვის ბოდიში) 3,14-ს მზარდ პროგრესიაში.

ყოველივე ეს სახალისო იქნებოდა, რომ არა შედეგების სიმძიმე: მაგალითად, რეალობიდან ერთ-ერთმა ბოლო აცდენამ 2008 წლის აგვის-

ტოს ომი წარმოშვა — ეს აზრი რონალდ ასმუსის თხზულებას ერთგვარ რეფრენად გასდევს. ამერიკელი დიპლომატის წიგნი სულაც არ წარმოადგენს ქვეშარიტებას ბოლო (გნებათ ბოლოს წინა) ინსტანციაში, თუმცა მის მიერ შეგროვებული (რიგ შემთხვევაში, საკმაოდ ოსტატურად ინტერპრეტირებული) ფაქტები სავსებით საკმარისია, რომ მკითხველს საქართველოს ხელისუფლების მსუბუქი არაადეკვატურობის შთაბეჭდილება დარჩეს (აბსოლუტურის არა, ასე 25%-იანის).

მასში კიდევ ერთი საინტერესო ქვეტექსტის დაჭერა შეიძლება. ამ მხრივ, წიგნი უცნაურად ჰგავს სულ სხვა ჟანრში და გაცილებით მაღალი ოსტატობით დანერგილ ბარბარა ტაკმანის „ავგისტოს ზარბაზნებს“, რომელიც მსოფლიო ომის საწყის ეტაპზე მოგვითხრობს. ამ წიგნის ნაკითხვის შემდეგ, მკითხ-

ველს შეიძლება დარჩეს შთაბეჭდილება, მეტიც, ღრმა შინაგანი რწმენა იმისა, რომ დიდ ბრიტანეთს (ასმუსის შემთხვევაში — აშშ-ს) კრიზისის ფორმირებასა და ომის გაჩაღებაში განსაკუთრებული ბრალი არ მიუძღვის და იგი, უბრალოდ, გარემოებათა უიღბლო კომბინაციის მსხვერპლი გახდა. ამ აზრის თავს მოხვევა, ირიბად, მოვლენების თავბრუდამხვევი აღწერის მიღმა ხდება.

თუმცა ეს ნიუანსებია. ისევე „ტეფტის ფორმულას“ დავუბრუნდეთ: სწორედ არაადეკვატურობის კოეფიციენტის წყალობით, გაზაფხულის მოსალოდნელმა კრიზისმა შეიძლება გამოიღოს შედეგი, რომელიც მოცემულობიდან ლოგიკურად არ გამომდინარეობს, ისეთი, როგორსაც საზოგადოება და საერთაშორისო მოთამაშეები ნაკლებად ელიან. ამას კიდევ ერთი ფაქტორი ემატება: გარე ძალების ჩარევა

რონალდ ასმუსი

პროცესებში შედარებით შემცირებული იქნება. უკრაინის მაგალითი თვალწინ გვაქვს. გლობალური ბალანსის შეცვლის, რიგი სხვა გარემოებების გამო ვაშინგტონი იძულებულია, ნაწილობრივ მაინც, უარი თქვას უშუალო ჩარევაზე პოსტ-საბჭოთა ქვეყნების საშინაო საქმეებში. ამგვარად, რიგ შემთხვევებში ქართველ პოლიტიკოსებს დამოუკიდებელი გადამწყვეტილებების მიღება მოუწევთ. კურატორების კონტროლის შესუსტება გარკვეულწილად უკვე დაეცო ხელისუფლებას და იგი საკმაოდ მძიმე შეცდომებს უშვებს (მაგალითი: იგივე უკრაინის არჩევნებში ჩარევის მცდელობა. როგორაა, ნეტა, ვასილიჩი?).

ორიოდე სიტყვით ვასილიჩზე; როდესაც პარასკევს საღამოს უკრაინელმა ძალოვანებმა კიევის ცენტრში 1968 წელს დაბადებული, ტროტკილითა და პისტოლე-

ტით შეიარაღებული ქართველი მამაკაცის დაკავების შესახებ გვამცნეს, გულმა ავი მიგრძნო, ვასილიჩიც ხომ 68-შია დაბადებული, ხომ არ გაუდგა იგი იაპონელი ვიცე-ადმირალის, მატომე უგაკის გზას და მარცხის აღიარებას სამურაის ღირსება არჩია; უგულვებელყო რა ბრძანება კაპიტულაციის შესახებ და ერთგულ კამიკაძეებთან ერთად მაინც აიჭრა ცაში უკანასკნელ პაემანზე ამომავალ მზესთან. მშფოთვარე წარმოსახვა ხატავდა მარფებით შემოხვეულ გივი ვასილიჩს (კიევში ცივა), რომელიც მერყევი ნაბიჯებით (ტროტუარები მოყინულია) ხრემჩატიკს მიუყვება. გაყინული თითები პისტოლეტს ებლაუჭებთან, ხოლო ტურნები იმეორებენ: „ნეტავ, დავეცე, სპეტაკი როგორც საკურას ყვავილი გაზაფხულზე“... თუმცა მაღე გაირკვა, რომ დაკავებული სულ სხვა პიროვნებაა, ხოლო ის, ▶

ამოკლავ

კოსტა-რიკას პირველი ლედი

7 თებერვალს უკრაინის არჩევნების მეორე ტურის პარალელურად ქვეყნის პრეზიდენტს კოსტა-რიკაშიც ირჩევდნენ და, როგორც წინასწარი მონაცემებით გახდა ცნობილი, ქვეყნის ისტორიაში პირველად კოსტა-რიკას ქალი პრეზიდენტი ეყოლება. ლაურა ჩინჩილიას მოსახლეობის 47,6-მა პროცენტმა დაუჭირა მხარი. მისმა კონკურენტებმა კი საპროტესტო მიტინგების გამართვისა და სასამართლოებისათვის მიმართვის ნაცვლად უკვე განაცხადეს, რომ თვალს უსწორებენ რეალობას და ჩინჩილიას გამარჯვებას აღიარებენ.

გვინეას პრეზიდენტი გადარჩა

ეკვატორიული გვინეის ნაციონალური უსაფრთხოების სამსახურის ერთერთი ხელმძღვანელი, კაპიტანი ბენედიქტო ესონო-ენგონგა სახელმწიფო გადატრიალებისა და პრეზიდენტის მკვლელობის მზადებაშია ეჭვმიტანილი. ესპანეთის ექსკოლონია ეკვატორული გვინეა აფრიკის რეგიონში ნავთობის ექსპორტის მხრივ მესამე ადგილზეა, ხალხი კი უკიდურეს სიღატაკში ცხოვრობს. ახლანდელი პრეზიდენტი ხელისუფლებაში ურიცხვი სახელმწიფო გადატრიალებებიდან ერთერთის დროს თავისი წინამორბედის, ალალი ბიძის გადაგდებით მოვიდა.

პაილინს ირანთან ომი უნდა

აშშ-ის ვიცეპრეზიდენტობის ექსკანდიდატმა სარა პეილინმა ობამას ურჩია, ირანს ომი გამოუცხადოს. მისი აზრით, პრეზიდენტი მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეძლებს საკუთარი პოზიციების გამყარებას და მომავალი საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის მოსახლეობის მხარდაჭერის გარანტირებას. გარდა ამისა, პეილინი თვლის, რომ ობამამ სრული მხარდაჭერა უნდა გამოუცხადოს ისრაელს ისრაელ-არაბულ კონფლიქტში, რადგან მას მომავალ არჩევნებამდე მხოლოდ ძალისმიერი პოლიტიკა თუ გააძლიერებს.

აშშ კვლავ შეუფოთავალია

საფრანგეთის მიერ რუსეთისათვის სადესანტო ვერტმფრენი „Mistral“-ის მიყიდვის გადაწყვეტილებამ აშშ-ის თავდაცვის მინისტრი რობერტ გეიტსი ისე შეაშფოთა, რომ საფრანგეთის თავდაცვის მინისტრ ერვე მორენას ამ შემოთხების თაობაზე პირადად და „ძალიან გარკვევით“ მოახსენა. მორენმა კი პასუხად შეახსენა, რომ ცივი ომი დიდი ხნის წინ დასრულდა და მოსკოვს გლობალური სტაბილურობის საკითხში პარტნიორად თუ განიხილავთ, ამ გარიგების წინააღმდეგ არ უნდა იყოთ.

მეგობრობა ბრძოლა

უკრაინაში საპრეზიდენტო არჩევნების მეორე ტური ჯერ დასრულებული არ იყო, როდესაც საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი ტელეკომპანია „უკრაინას“ გადაცემა „Shuster Live“-ის პირდაპირ ეთერში ჩაერთო და ჩვეული პათოსით განაცხადა: „უკრაინაში დემოკრატია გაიმარჯვა! ბევრ ევროპულ ქვეყანას, შესაძლოა, შემურდეს უკრაინაში გამართული არჩევნები!“ უმრავლესობასთან შეხვედრისას კი დაგვამშვიდა, რომ „რაც არ უნდა მოხდეს უკრაინაში, იგი საქართველოს მეგობრად დარჩება“.

რომ მატომე უგაკი და ვასილიჩი განსხვავებული მისწრაფებებისა და გაქა-ნების ადამიანები გახლდნენ, იმთავითვე ცნობილი იყო.

აბაზ - შინ და აბაზ - ბერძენი

ზოგადად, ქართული პო-ლიტიკის თანდათანობითი, თუნდაც იძულებითი, გამოს-ვლა ამერიკელთა კონტრო-ლიდან მისასალმებელია, თუმცა ამ მედალს მეორე მხარეც აქვს. წარმოვიდგი-ნოთ, რომ ჩვენი მეზობელი, რომელიც ბოლო წლების განმავლობაში წარმატებით კონტროლდებოდა ასათი-ანის ქუჩაზე თეთრხალათიანი პროფესიონალების მიერ, უცებ, სადარბაზოში შემო-ვეფეთა. თითქოს ყველაფე-რი წესრიგშია, ადამიანი გა-მონერეს, იგი ილიმის და კე-თილგანწყობა აფრქვევს, მაგრამ არც ერთი ჩვენი არ მოტრიალდება და ზურგს უკან არ მოიქცევს, მითუმე-ტეს, რომ ჯიბიდან სამართე-ბელი ჟიანს.

ცვლილებებს საერთაშო-რისო არენაზე, ქართველი პოლიტიკოსების რეპერტუ-არში საგულისხმო სერენადე-ბის გაჩენა მოჰყვა. ირაკლი ალასანიძე: „ჩვენ რეალურად უნდა გავხსნათ სავაჭრო-ეკონომიკური და საკომუნი-კაციო ურთიერთობები რუ-სეთის ფედერაციასთან, და-ვინყოთ სახალხო დიპლომა-ტიის რესურსის ამოქმედება. თანაც ამ პროცესში უნდა ჩავრთოთ სერიოზული ევ-როპული ლიდერები. ეს შეიძ-ლება იყოს გერმანიის ფედე-რაციული რესპუბლიკა ან ნებისმიერი სხვა ქვეყანა, რომელსაც წონა აქვს რუსე-თის თვალში და შუამავლის როლს იკისრებს პოლიტიკუ-რი დიალოგის აღდგენის საქ-მეში“ (საინფორმაციო საა-გენტო „პირველი“).

ნიშანდობლივი იყო ნინო ბურჯანაძის გამოსვლაც ტე-ლეკომპანია „კავკასიის“ ეთ-ერში (3 თებერვალი), როდე-საც დავოსის სამიტზე (იქ სა-აკაშელი არ მიუწვევიათ) გა-მართულ შეხვედრებზე საუბ-რისას, რამდენჯერმე, თითქ-მის ხაზგასმით, ასხენა აზრთა გაცვლა სწორედ გერმანიის წარმომადგენლებთან. მან, აგრეთვე, დაადასტურა მზა-დყოფნა კრემლთან მოლაპა-როკლების გასამართად.

მოკლედ, მარლენ დიტრიხი

რომ იტყოდა 1965-ში: „Berlin, Berlin, wenn deine Blumen sprissen...“ — ლოგიკურია, პროცესებისგან აშშ-ს შემდ-გომი დისტანცირების ჭრილ-ში კი, ალბათ, გარდაუვალიც. გასარკვევი მხოლოდ ის დარ-ჩა, რაში სჭირდება ეს გერმა-ნელებს? ამ კონტექსტში, ინ-ტერესმოკლებული არ უნდა იყოს, ბოდენისა და შტაინმა-იერის სამშვიდობო გეგმების გახსენებაც, რომელთაგან უკანასკნელი, ფაქტობრივად, უშუალოდ ომის წინ მოწოდე-ბულ, ერთგვარ სამაშველო რგოლს წარმოადგენდა. იდე-ალური ნამდვილად არ ყოფი-ლა, თუმცა იმ მომენტში, ალ-ბათ, ერთადერთი შესაძლე-ბელი იყო. ფაქტია, დღეს მსგავს გეგმას არაფერ შე-მოგვთავაზებს. დღევანდე-ლი გადასახედიდან, საკმა-ოდ მკაფიოდ ჩანს, რომ გერ-მანელები კარგად ხედავდ-ნენ მოსალოდნელ საფრთხეს და მისი განეიტრალებისთ-ვის შეძლებისდაგვარად ნა-ბიჯიც (ამაო) გადადგეს.

მიუხედავად კონფერენცია-ზე (ამ ღონისძიებამაც რა-ღაცნაირად სააკაშვილის გა-რემე ჩაიარა) გერმანიის საგა-რეო საქმეთა მინისტრმა გი-დო ვესტერველემ შემდეგი პრიორიტეტები ჩამოთვალა: ევროკავშირის ჯარების შექ-მნა, გერმანიის ტერიტორიი-დან აშშ-ის ბირთვული იარა-ღის გატანა, „სტრატეგიული პარტნიორობა რუსეთთან ევრო-უსაფრთხოებისა და გლობალური პრობლემების გადაწყვეტის უზრუნველყო-ფისთვის“.

ხატოვნად რომ ვთქვათ, ადრე მსგავსი განცხადებე-ბის შემდეგ, ვაშინგტონში მოითხოვდნენ ჭირვეული ბუნდეს-მინისტრის სკალბის ჩამოკიდებას თავისუფლე-ბის ქანდაკების ჩირაღდან-ზე, თუმცა, როგორც ჩანს, ტომოშავეები დაუფანგდათ ან ჩინგაჩგუეები დაუბერ-დათ.

Tres bien, გერმანია და საფრანგეთი ეკონომიკური კრახის პირას მდგარი საბერ-ძნეთის გადარჩენის ოპერა-ციას შეუდგნენ. ზოგადად, ამ ორი სახელმწიფოს განმ-სახლდრელი როლი პან-ევრო-პული სივრცის სამხედრო-პოლიტიკური და ეკონომიკუ-რი უსაფრთხოების უზრუნ-ველყოფის საქმეში დღი-თიდღე სულ უფრო თვალსა-ჩინო ხდება;

უკრაინულ ზამთარს ქართული გაზაფხული მოსდევს

პასუხისმგებლობის არააღი-ფარეთვალა, აქედან გამომდინარე რუსეთთან თანამშრომლობას ინტენსიურ ხასიათს იქანს.

ეს ჩაალობაა — მოსწონს იგი ვინაჲს თუ არა. საკუთრივ ამაში მდგომარეობს საერთაშორისო ურთიერთობების განსხვავება მფხვე-რობის ფარგლებში არასასურველი ფაქტორი უაქტორი შეიძლება არარსებულად გამოაყენდეს.

ამგვარად, ირაკლი ალასა-ნიას ვარაუდები ევროპულ თემაზე (არადა, ამ პოლიტი-კოსს საქართველოში ხშირად ვაშინგტონის კრეატურად აღიქვამენ) შემთხვევითი, ალბათ, არ არის. შესაძლოა, იგი უბრალოდ Zeitegeist-ს, დროის სულისკვეთებას გრძ-ნობს. მოხერხდება თუ არა ჩვენი პრობლემების მოქცევა ევროპული უსაფრთხოების განახლებული მოდელის ფა-რგლებში (მთავარია, ტროას ცხენად არ ჩავთვალონ), მო-მავალი გვიჩვენებს. ნებისმი-ერ შემთხვევაში, სიტუაციის განხილვა შარიკოვის პოზი-ციიდან: „пишут, пишут... конгресс, немцы какие-то... Голова пухнет. Взять всё, да и поделить...“, ალბათ, აღარ გამოგვივა.

მარი და მერი

30 მაისის არჩევნების წინ ხელისუფლების ჩანაფიქრი ოპოზიციის კანდიდატებს შორის ხმების გაფანტვისა და ამის ხარჯზე საკუთარი ფავორიტის გაყვანის შესა-ხებ მეტ-ნაკლებად ცხადი შეიქნა. თუმცა საინტერესოა იმის გარკვევა, შეუწყობს თუ არა იგი ხელს ერთ-ერთი კანდიდატის, ნავთობკორ-პორაციის ყოფილი თავმჯე-დომარის — გია ჭანტუიას მიერ მაქსიმალური შედეგის მიღწევას, რადგან ამ ნაბი-

ჯით შეიძლება რამდენიმე არცთუ ურიგო სცენარი აამოქმედოს.

ნებისმიერ შემთხვევაში, ეს ფიგურა არ შეიძლება განიხი-ლებოდეს, როგორც რიგითი ტექნიკური კანდიდატი, რომ-ლის ერთადერთ ფუნქციას არასაპარლამენტო ოპოზი-ციის მთავარი ფალანგისთვის (ალასანიძე იქნება თუ სხვა) ხმების გარკვეული რაოდე-ნობის წართმევა წარმოად-გენს. იდეაში, მას საკმარისი პოტენციალი (კავშირები, ბიოგრაფია, იმიჯი, რესურ-სები) გააჩნია იმისათვის, რომ სწორი ტექნოლოგიური უზრუნველყოფის შემთხვე-ვაში, საპრიზო ადგილი დაი-კავოს, მეტიც, მისი, გასვლა (თუ გაყვანა?) მეორე ტურში შეიძლება სავსებით ბუნებ-რივად და ლოგიკურად წარ-მოიჩინდეს.

არასაპარლამენტო ოპოზი-ციის კანდიდატის მდგომარე-ობა ფრიად გართულდება იმ შემთხვევაში, თუ არჩევნების შედეგების ეჭვქვეშ დაყენება არა მეორე, არამედ მესამე დაკავებული ადგილიდან მო-უწევს. ამასთანავე, ჭანტუი-ას წამოწევა „მთავარი კონკუ-რენტის“ პოზიციაზე, ხელი-სუფლების კანდიდატის პო-ზიციონირებას მნიშვნელო-ვან წილად გააიოლებს.

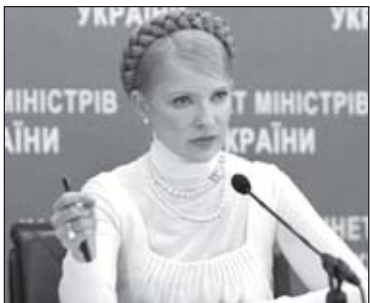
ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ხელისუფლებას ოპერატიუ-

ლი სითამამე ეყოფა და იგი სულ რამდენიმე თანაგუნდე-ლის (თბილისთან დაკავშირე-ბულ) ბიზნეს-ინტერესებზე მაღლა დადგება, ერთი სტრა-ტეგიული კომბინაციის გათა-მამებასაც შეძლებს: იმ კან-დიდატისთვის, რომელიც მისთვის უშუალო საფრთხეს არ წამოადგენს, პრინციპში, პოსტის დათმობაც შეიძლე-ბა. ეს მნიშვნელოვან წილად გაანეიტრალებს თბილისელ-თა 2/3-ის პროტესტს, რომელსაც მერის სავარძელში „ნაციონალური მოძრაობის“ წარმომადგენლის ხილვა არ სურს. საერთაშორისო დამკ-ვირვებლებსაც გაუჭირდე-ბათ იმ არჩევნების გაკრიტი-კება, რომელსაც ოპოზიციის წარმომადგენელი მოიგებს. ისინი ხომ, ისევე როგორც მათ უკან მდგომი ქვეყნები, ჩვენი საპროტესტო ელექ-ტორატისგან განსხვავებით, ქართველი ქრისტიან-დე-მოკრატების ოპოზიციური-ბის ხარისხის დადგენას გან-საკუთრებულ მნიშვნელო-ბას არ ანიჭებენ. შესაბამი-სად, მომხდარი მთლიანობა-ში, სავარაუდოდ, შეფასდე-ბა, როგორც დემოკრატიის დიდი გამარჯვება. იმის გა-რანტია კი ხელისუფლებისთ-ვის, რომ ახალი მერი მომა-ვალში მკვეთრ ნაბიჯებს არ გადადგამს, იქნება ქალაქის ბიუჯეტის ფორმირების წესი, ინიციატივების დაბლოკვის-თვის საკმარისი წარმომად-გენლობა საკრებულოში, სხვადასხვა ადმინისტრაციუ-ლი ბერკეტები და ფიგურან-ტის მძიმე ურთიერთობები არასაპარლამენტო ოპოზი-ციასთან, რომელიც არჩევნე-ბის წინაშე პერიოდში აუცი-ლებლად ჩამოყალიბდება.

თუმცა ეს მხოლოდ ვარა-უდებაა, გაცილებით დიდი ალბათობით, წინასაარჩევნო სიტუაცია უხეშ კონფრონ-ტაციას წარმოშობს და ძალ-თა მკვეთრ პოლარიზებას გამოიწვევს, რადგან, რო-გორც უკვე აღვნიშნეთ, ეს ისევე იქნება „მეტი, ვიდრე უზრალოდ არჩევნები“, შესა-ბამისად, მერისა და საკრე-ბულოს არჩევის ნაცვლად, კვლავ ხელისუფლების სა-კითხის ყოვლისმომცველ გა-დანწყვეტასთან დაკავშირე-ბული პრობლემების წინაშე აღმოვჩნდებით.

დღივითი მონიავა

მოკლად

ტიმოშენკო სასამართლოში მიდის

უკრაინის პრეზიდენტობის კანდი-დატმა და პრემიერ-მინისტრმა იულია ტიმოშენკომ ცენტრალური საარჩევ-ნო კომისიის მიერ არჩევნების შედე-გების ოფიციალურ გამოცხადებამდე განაცხადა, რომ არ აღიარებს ამ შე-დეგებს და თავის იურისტებს უბრძა-ნა, სასამართლო სარჩელი მოამზა-დონ. ვიდრე ევროპარლამენტის თავ-მჯდომარე ეუი ბუშეკი უკრაინელებს სამართლიანი არჩევნების ჩატარებას ულოცავდა, ტიმოშენკო იმუქრებო-და, „ასეთი არჩევნების პირობებში იანუკოვიჩის გამარჯვების ლეგიტი-მურობას არასდროს ვაღიარებო“.

რუსეთმა პარიზის ნაწილი იყიდა

რუსეთმა გაიმარჯვა კონკურსში და პარიზის ცენტრში, ეიფელის კოშკთან ახლოს 0,42 ჰექტარი მიწის ნაკვეთი იყიდა. ცნობილი გახდა, რომ „საფრან-გეთმა ყველაზე ძვირადღირებული ნი-ნადადება აიჩრია“, მაგრამ გარიგების ღირებულება არ ხმაურდება. სამაგიე-როდ ცნობილია, რომ აღნიშნულ რაი-ონში კვადრატული მეტრი მიწა 6-დან 8 ათას ევრომდე ღირს, შესაბამისად, რუსეთის შენაძენი დაახლოებით 50 მი-ლიონი ევრო ეღირებოდა. რუსეთი პა-რიზის ცენტრში ააშენებს სასულიერო და კულტურულ ცენტრს, რომელიც პატრიარქის ტაძარსა და მართლმადი-დებლურ სემინარიასაც მოიცავს.

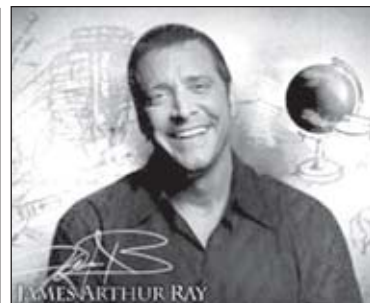
ნატო რუსეთისთვის საფრთხეა

რუსეთის უშიშროების საბჭოს მდივანმა, ნიკოლაი პატრუშევმა გა-ნაცხადა, რომ ნატო რუსეთისთვის საკმაოდ სერიოზული საფრთხეა. „მეტიც, ნატო ექაჩება სხვა სახელმ-წიფოებსაც — საქართველოს, უკრა-ინას... სწორედ ნატო აიარალებდა სა-ქართველოს და აფხაზეთისა და სამ-ხრეთ ოსეთის წინააღმდეგ აგრესიის-თვის ამზადებდა... საქართველოს შე-იარაღება ამჟამადაც გრძელდება... „რისთვის ხდება ეს? მათ სურთ, კი-დევე იყოს თავდასხმა? თუ ეს არ სურთ, შეიარაღებაც არ არის საჭირო — ჩვენ თავდასხმას არ ვაპირებთ“, — განაცხადა პატრუშევმა.

ნატო უარი მიიღო

ნატოს ოფიციალური პირების მიერ ავღანეთის ოპერაციაში მონაწილეო-ბისკენ მოწოდების პასუხად რუსეთის ფედერაციის უშიშროების საბჭომ გა-ნაცხადა, რომ რუსული მხარე ავღა-ნეთის ოპერაციაში სამხედრო ძალე-ბის მონაწილეობის კატეგორიული წინააღმდეგია, ვინაიდან „ავღანეთის პრობლემის გადაწყვეტის გასაღები მშვიდობიან მოლაპარაკებებშია და არა — სამხედრო ოპერაციაში“. ერ-თადერთი, რითაც რუსეთი კოალიცი-ას დაეხმარება, თავის ტერიტორიაზე სამხედრო ტვირთების გადაზიდვის შესაძლებლობის განხილვაა.

კრეტულს სამი ადამიანი ემსხვერპლა

აშშ-ში გაუფრთხილებლობით მკვლელობისათვის დააპატიმრეს პიროვნული განვითარების სპეცია-ლისტი ჯეიმს არტურ რეი, რომლის მიერ ჩატარებულ რიტუალსაც სამი ადამიანის სიცოცხლე ემსხვერპლა. 2009 წლის 8 ოქტომბერს არიზონა-ში პიროვნული შესაძლებლობების გახსნის პროგრამის 55-65 მონაწი-ლე სეანსის ბოლო ეტაპზე ორი საა-თით „ოფლსადენ კარავში“ მოათავ-ეს. ორი მონაწილე ადგილზე გარ-დაიცვალა, მესამე — საავადმყოფო-ში, 19 დაზარალებულს ჰოსპიტალი-ზება დასჭირდა.

რამაზ კლიმიაშვილი

გაუპატრიუკებული კონსტიტუცია

გასულ კვირას დასავლეთის ორმა მაღალი რანგის ჩინოვნიკმა „გვიკადრა“, თუმცა გაურკვეველია, რა აზრი ჰქონდა ამას. ორივეს ჩამოსვლას დიდი აჟიოტაჟი მოჰყვა სახელისუფლო ტელევიზიებში, მაგრამ იმავე საღამოს ასევე მოულოდნელად ჩაკვდა. საინტერესოა, რა მოხდა?

დავინწყებ მეორის ქრონო-მეტრაჟით, რომ პირველიც გასაგები გახდეს: ჰილარი კლინტონის პირველი მოადგილე ჯეიმს სტეინბერგი, გზად უშიშროების საკითხებში მეორე დავოსად წოდებულ მიუნხენში სამხრეთ კავკასიის პრეზიდენტებს რომ შეხვდა, გასაგებია, ჩვენს რეგიონს ყველაზე „ასაფეთქებად“ თუ „ახალ ბალკანეთს“ რომ უწოდებენ. მაგრამ იყო ერთი „პიკანტური“ დეტალი, რაზეც ქვემოთ: **ერევანში ღამის გათევის შემდეგ სტეინბერგი აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტში ევრაზიის ბიუროს დირექტორთან, ფილიპ გორდონთან ერთად დილის ცხრა საათზე თბილისის აეროპორტში ჩნდება, ხოლო ზუსტად სამი საათის შემდეგ კვლავ იმავე აეროპორტშია მინი პრეს-კონფერენციაზე (ილჰამ ალიევის იგი მიუხედავად ილაპარაკა, სადაც სააკაშვილი უკვე ზედიზედ მეორეჯერ აღარ მიიწვიეს, შარშანდელი ფიასკოს შემდეგ!). ამ დროს კი ჰილარიის მოადგილემ მოასწრო ათიდან თერთმეტ საათამდე ოპოზიციას შეხვედროდა, შემდეგ დილმომში ამერიკის საელჩოდან ავლაბარში მიუსულიყო, სააკაშვილს დალაპარაკებოდა (საინტერესოა, რაზე?) და თორმეტზე აეროპორტში აღმოჩენილიყო!**

ჯეიმს სტეინბერგს ოპოზიციის ოთხი წარმომადგენელი ესაუბრა — „შეურიგებელი“ ქ. ნინო ბურჯანაძე, ალიანსის წარმომადგენელი დათო გამყრელიძე (მათი ლიდერი ალასანია მიუნხენში იმყოფება), გაურკვეველი პოზიციის მქონე ოპოზიციის ყოფილი ლიდერი ლევან გაჩეჩილაძე და ე. წ. პარლამენტიდან გიოთარგამაძე. ეს უკანასკნელი „ოპოზიციონერი“ ამ შეხვედ-

რიდან იმით გამოირჩა, რომ ამერიკის სახელმწიფო მდივნის პირველ მოადგილეს უამბო რეგიონის გეოპოლიტიკურ მნიშვნელობაზე და (როგორც ტელეარხებით გავიგეთ) გააქტიურებისაკენ მოუწოდა! **იმედია, ქ. ნ. ჰილარი კლინტონი ასეთ რჩევებს განსაკუთრებით გაიზიარებს და ბ.ნ. თარგამაძეს ვაშინგტონში ფასდაუდებელ მრჩეველად წაიყვანს, როგორც მანამდე ჰყავდათ იგი ბ.ნ. ასლან აბაშიძესა და ბ.ნ. ბაღრი პატარაკაციშვილს!**

ბ.ნ. სტეინბერგმა ადრე შეპირებული ერთი მილიარდი დოლარი ჩამოგვიტანა დევნილების დასახმარებლად, რომლისგანაც სამაჩაბლოდან დევნილები (აფხაზეთიდან დევნილები, აბა, ვის ახსოვს?!) ერთ ჭიქა ჩაისაც არ მიიღებენ! **ევრონიუსი** ამ დღეებში აჩვენებს აზერბაიჯანში ყარაბაღიდან ერთ მილიონ დევნილს, რომლებსაც დენი, გაზი და წყალი აზერბაიჯანის ხელისუფლებისა და გაეროს დევნილთა კომიტეტისაგან უფასოდ მიეწოდებათ! სამაჩაბლოდან დევნილებს კი წეროვანში დენი გათიშული აქვთ!

გუშინდელ „ნიუ იორკ ტაიმსში“ მივაკვლიე საინტერესო მასალას, რომელიც სახელისუფლო პროპაგანდას თავდაყირა აყენებს: **2008 წლის „პატარა ჭუჭყიანი ომის“ („ნიუ იორკ ტაიმსის“ სიტყვებით) შემდეგ „ამერიკამ მთლიანად შეწყვიტა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დაფინანსება, შეწყვიტა იარაღის მიწოდება და სპეცდანიშნულების რაზმების მომზადება, ასევე, გააუქმა ადრე ხელმოწერილი ხელშეკრულებები ანტისატანკო და საჰაერო დაცვით სისტემებზე“, რო-**

ზვიად სტეინბერგი

ფილიპ გორდონი

ზვანი შუქიკიო

გორც სენატორ ლუგარის ოფისი იუნყება, რომელსაც სურდა, რომ სენატს შეეცვალა ეს გადაწყვეტილება. აქვე მოცემულია შემდეგი ციფრები: ამერიკა საქართველოს სამხედრო დახმარებისათვის აძლევდა 2006 წელს ათი მილიონ ხუთას ათას (10,500,000) დოლარს, 2007 წელს — ოცდახუთ (25) მილიონ დოლარს, 2008 წელს სამოცდათორმეტ (72,3) მილიონ დოლარს, ხოლო 2009 წელს — სრული წელი. და ეს მიუხედავად ბ.ნ. ბარამიძის განცხადებისა, (ალბათ, რუსების გასაღიზიანებლად), რომ „ახლა უფრო მეტ შეიარაღებას ვიღებთ, ვიდრე აგვისტოს ომამდე გვექონდა!“

გარდა ამისა, შარშან, აგვისტოში ხელი მოეწერა 730 ქართველი ჯარისკაცის მომზადებას ავღანეთში სამომხრად გასაგზავნად. აქ საზგასმულია, რომ მთელი ეს იარაღი და აღჭურვილობა მათ წვრთების დამთავრების შემდეგ უნდა დააბრუნონ. ე. ი. ავღანეთის მიწაზე ეს ბიჭები უბრალოდ საზარბაზნე ხორცია?!

ამერიკის საელჩოდან გამოსვლისას ქ. ნ. ბურჯანაძემ განაცხადა, რომ საჭიროა ამერიკის მხრიდან საქართველოს ხელისუფლებას კულუარულ ზეწოლას რაიმე შედეგი მოჰყვეს, რასაც პარლა-

მენტიდან მათი გაუპარსავი „სპოუსემენის“ — დარჩიანის მწვავე რეაქცია მოჰყვა, ეს მხოლოდ რუსეთი ახდენდა ჩვენზე ზეწოლას, ამერიკა კი ამას როგორ იკადრებს! როგორც იტყვიან, აღდგომა და სვალეო!...

მანამდე კი ჩვენ ვენეციის კომისიის პრეზიდენტი თავის ჯგუფთან ერთად გვეწვია. ევროსაბჭოს დავალებით, ეს ორისტიკები ევროპის ქვეყნებში კონსტიტუციებსა და საარჩევნო კოდექსებს სწვლობენ. სამწუხაროდ, მათი რეკომენდაციები ისეთ ჩამორჩენილ ქვეყნებში, როგორიც საქართველოა, სავალდებულო არ არის.

საკონსტიტუციო კომისიას, რომელსაც ბ.ნ. ავთო დემეტრაშვილი ხელმძღვანელობს, ვენეციის კომისიასთან უკვე ჰქონდა შეხვედრა თბილისში წლის წინათ. მაშინ პირველი ქართული პარლამენტის მიერ დამტკიცებული საკონსტიტუციო კომისიამ ჩიკაგოში საექსპერტო განხილვის შემდეგ სწორედ ვენეციაში წარადგინა ეს მოდელი და უმაღლესი შეფასებაც მიიღო, როგორც „სტანდარტული ევროპული კონსტიტუცია“!

ამ პრინციპით იყო აგებული კონსტიტუციის ის მოდელი, რომელიც ქართულ პარლამენტს 1995 წლის ივლისში წა-

რედგინა, მაგრამ ამ ქუჩიდან მოყვანილმა პარლამენტარებმა მას ვერაფერი გაუგეს. გავიხსენოთ შევარდნაძის სიტყვები, რაც ჩემი თანდასწრებით თქვა — მოდი, ვინც ქუჩაშია, იმეში დავსვათ!!! იმე-ლი კი მაშინ, ვიდრე მას არაბები ასე დაამახინჯებდნენ, საქართველოს პარლამენტის რეზიდენცია იყო.

მაგრამ ქართველ პარლამენტარებს 1995 წლის ივლისის დასაწყისში სხვა მოსაზრება ჰქონდათ, მით უმეტეს, რომ მათ ბელადს, ბ.ნ. ედუარდ შევარდნაძეს სრულიად არ მოსწონდა იდეა, რომ პრეზიდენტს თავისი ძალაუფლება პარლანეტისათვის უნდა გაეზიარებინა. ამიტომ ვენეციის კომისიის მიერ მოწონებული კონსტიტუციის ეს მოდელი „ბრწყინვალე“ ქართულ პარლამენტში მაშინ ჩავარდა. წამოდგა გალის რაიკომის ყოფილი მდივანი, ამხანაგი გულუა და ბრძანა: „მოდით მივიღოთ ამერიკული კონსტიტუცია“, რასაც მოჰყვა „ბურნიე აპოლოდისმენტი პერეხოდიაში ვივაციუ“ (მე იქ ვიყავი). ხოლო ის ფაქტი, რომ საპრეზიდენტო ინსტიტუტი ამერიკის გარეთ ყველა სხვა ქვეყანაში, როგორც ნე-სი, ავტორიტარულ მმართველობაზე გადადის და ხშირად დიქტატორითაც მთავრდება, არავის გახსენებია!

და მართლაც, 1995 წლის აგვისტოში (ზუსტად სამ თვეში) დაიწერა საქართველოს დღევანდელი კონსტიტუციის შავი ვარიანტი! მაგრამ ის კონსტიტუცია, რომელიც შევარდნაძის ტანზე მორგებული კონსტიტუცია იყო, რაღაც მინიმალურ დასავლურ სტანდარტებს მაინც ითვალისწინებდა; მაგრამ შემდეგ გადატრიალების გზით მოსულმა არალეგიტიმურმა სააკაშვილმა კონსტიტუციის ყოველდღიური გაუპატიურება დაიწყო!

სხვათაშორის, პირველი ქართული კონსტიტუცია, რომელიც 1921 წელს იყო მიღებული, ასევე საპარლამენტო, ანუ ევროპული მოდელი იყო. რასაკვირველია, იქაც იყო სერიოზული ხარვეზები, თანაც პოპულიზმით გამოწვებული. მაგალითად, იქ მთავრობის მეთაურს, რომელიც ავტომატურად სახელმწიფოს მეთაურიც იყო, პარლამენტი ნებისმიერ დროს ჩამოადგებდა, ანუ სახელმწიფო თავისი მეთაურის გარეშე დარჩებოდა. იგივე პრინციპი ჰქონდა 2008 წლის საპრეზიდენტო კანდიდატ ლევან გაჩეჩილაძეს, რომელმაც ყველაზე მეტი ხმები მიიღო თბილისში (მისი თქმით, ექვს თვეში იგი პრეზიდენტის ინსტიტუტს გააუქმებდა). და ესეც აბსოლუტურად არასერიოზულია — სახელმწიფო შეუძლებელია, იყოს ოფიციალური სახელმწიფო მეთაურის გარეშე, რომელმაც, შიდა კონფლიქტის შემთხვევაში, არბიტრის როლი უნდა შეასრულოს.

საინტერესოა, გავიხსენოთ, რომ პირველ ქართულ კონსტიტუციაში, რომელიც 1921 წელს მიიღეს, ეწერა, რომ კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანა არ შეიძლება! ხოლო ამერიკის კონსტიტუციაში ორას ორმოცდაათი წლის განმავლობაში სულ ოცდორი ცვლილება შეტანილი!

და ამან ათქმევინა ვენეციის კომისიის პრეზიდენტს, ბ.ნ. ჯანი ბუკიკოს გამგზავრე-

მოკლად

ტანგო თუ ლაგუნა?

მიუნხენის უსაფრთხოების 46-ე კონფერენციაზე დამსწრე 40 ქვეყნის წარმომადგენლობამ ევროპის უსაფრთხოების შესახებ რუსეთის პრეზიდენტის — დიმიტრი მედვედევის გეგმა არც მოიწონა და არც დაიწუნა. ესეც პროგრესია, აქამდე ევროპა რუსეთის ინიციატივებს მოსმენამდე უარყოფდა. სწორედ ამასთან დაკავშირებით განაცხადა ნატოში რუსეთის მუდმივმა წარმომადგენელმა დიმიტრი როგოზინმა: „ნატოში ამბობენ, რომ თანამშრომლობა ტანგოა, რომელსაც ორი ცეკვავეს. ჩვენ ტანგოს ვთავაზობთ, ისინი კი ლაგუნას გვთავაზობენ“.

ვაჟაქან ტაუი არ დაუკრას

მიუნხენის უსაფრთხოების კონფერენციაზე დამსწრე საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა გრიგოლ ვაშაძემ დარბაზიდანვე მიმართა თავისი რუს კოლეგას — სერგეი ლავროვს და უთხრა, რომ რუსეთი მიუნხენში იზოლაციაშია სამხრეთ კავკასიაში შექმნილი მდგომარეობის გამო. როგორც მასმედია და კონფერენციის დამსწრენი აღნიშნავენ, დარბაზის რეაქციის მიხედვით იზოლაციაში მყოფს საქართველო უფრო ჰგავდა. ეს ლონისძიების ერთადერთი დისონანსი იყო და ვაშაძისათვის ტაში არავის დაუკრავს.

ქიველი ფაშინისტები იხიან

კიევი ერთ-ერთ საარჩევნო უბანზე, სადაც ხმა უნდა მიეცა პრეზიდენტობის კანდიდატ ვიქტორ იანუკოვიჩს, ქალთა საზოგადოებრივმა მოძრაობა „ფემენა“ „უკრაინაში დემოკრატიის საფუძვლების დარღვევის საწინააღმდეგო“ აქცია გამართა. აქციას ფრიად ორიგინალური ფორმა ჰქონდა — წელს ზემოთ შიშველი უკრაინელი ქალები ბოლო ხმაზე გაჰკიოდნენ „კმარა ქვეყნის გაუპატიურება“. გადარჩა თუ არა უკრაინა გაუპატიურებას, უცნობია, მისი „მამველები“ კი ნამდვილად ვერ გადაურჩნენ დაკავებას.

400 მილიონი ბაჩანიისთვის

გერმანიაში გადაწყვიტა იმ დისკის შეძენა, რომელიც შვეიცარიის ბანკში გერმანელთა ანგარიშებისა და გადასახადებისთვის თავის არიდების შესახებ მნიშვნელოვან ინფორმაციას შეიცავს და რომელსაც ბანკის IT-ქვეგანყოფილების თანამშრომელი ერეკლე ფალჩიანი 2,5 მილიონ ევროდ ყიდის.

დისკზე მოთავსებული ინფორმაცია გერმანიის ბიუჯეტს 400 მილიონი ევროთი გაამდიდრებს. დამნაშავეები ან ყველაფერს აანაზღაურებენ, ან ათ წლამდე პატიმრობისთვის მოეზაბებიან.

პრეზიდენტის პლიაჩა

სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის პრეზიდენტმა 67 წლის ჯეიკობ ზუმამ მას შემდეგ, რაც მისი პირადი ცხოვრებით მთელი ქვეყანა დაინტერესდა, ალიარა, რომ რამდენიმე თვის წინათ მას 39 წლის ქალთან 2009 წლის ოქტომბერში უკანონო შვილი შეეძინა; კანონიერად სამი ცოლი, მეოთხე საცოლე და 19 შვილი ჰყავს. უკანონო მეოცე შვილის სქესი ცნობილი არაა. ეს პრეზიდენტი, რომლის ქვეყანაში ყოველი მეთაე მოქალაქე შედისთაა დაავადებული, თავის ხალხს პარტინიორებისადმი ერთგულებისაკენ ღამის ყოველდღე მოუწოდებს.

პანოს ხელოვნება — ქაოსის სახელოვნო, ანუ რით ურთობიან მარაბიზუილის ბიჭები

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოფიციალური ვებგვერდის დათვალიერებისას, მისამართზე <http://www.police.ge/index.php?m=448> წავაწყდი შემდეგი შინაარსის განცხადებას: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაგეგმილი აქვს 3D კომპიუტერული თამაშის შექმნა. აღნიშნული პროექტის შესაქმნელად გვესაჭიროება:

1. გვიმ დიზაინერები;
2. 3D გრაფიკასთან მომუშავე პროგრამისტები (სასურველია, თამაშის ძრავებთან მუშაობის გამოცდილებით);
3. 3D/2D გრაფიკის სპეციალისტები. ...

დამატებითი ინფორმაციისათვის გთხოვთ, დაგვიკავშირდეთ შემდეგ ნომერზე: 899 482333, ელ-ფოსტა: gio@security.gov.ge გასაუბრებაზე სასურველია ნაშუაფერების პორტფოლიოს წარმოდგენა.

ამ განცხადებამ მეც ისევე გამოაცა, როგორც — თქვენ. მეც თქვენსავით გამიჩნდა კითხვა — სად 3D თამაში და სად შინაგან საქმეთა სამინისტრო?!

როგორც ჩანს, მერაბიშვილი და მისი ხელქვეითები თვლიან, რომ ქვეყანაში საქმე ისე კარგად არის, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, კომპიუტერული თამაშების შექმნის გარდა, სხვა საზრუნავი ალარაფერი დარჩენილია...

არადა, ყველამ ვიცით, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტრო დღეს ქვეყნის მთავარი პროპაგანდისტია და მედიასაშუალებების, ანუ ავტიატორთა დიდი ნაწილი სწორედ ვანოს კანტორიდან იმართება. გამომდინარე აქედან ჩნდება ლოგიკური ეჭვი, რომ ეს თამაშიც პროპაგანდას ემსახურება და რევანშის სურვილით არის ნაკარნახევი.

ცნობილია, რომ აგვისტოს ომის შემდეგ არაერთი თამაში შეიქმნა, რომლითაც გამაჩფიებულია სააკაშვილის მიერ პალსტუხის ღეჭვა და გორში მიწაზე მისი ფორთხვა.

როგორც ჩანს, ეს თამაშები მერაბიშვილის კანტორაში საინფორმაციო ომის ნაწილად მიიჩნიეს და კონტროლების მიღება გადაწყვიტეს.

თუ განცხადებამი მითითებულ მოთხოვნებს (3D გრაფიკასთან მომუშავე პროგრამისტები, თამაშის ძრავებთან მუშაობის გამოცდილებით) გავითვალისწინებთ, ცხადია რომ შსს-ს სურს, შექმნას სამგანზომილებიანი თამაშის სტრატეგია.

ფორუმებზე უკვე საუბრობენ, რომ ეს თამაში მიეძღვნება აგვისტოს ომს, რაც ლოგიკურიც არის, რადგან სააკაშვილის იმიჯისათვის პალსტუხის ღეჭვითა და მიწაზე ფორთხვით მიყენებულ ზიანს მხოლოდ ენდი გარსიას მონაწილეობით გადაღებული ფილმი ვერ აღადგენს.

თანაც სადმე, თუნდაც კომპიუტერულ თამაშში, თუნდაც ვირტუალურად მაინც ხომ უნდა იყოს მთავარსარდალი გამარჯვებული, რომელმაც რეალურ ომში თავი მხოლოდ პალსტუხის ღეჭვითა და მიწაზე ფორთხვით ისახელა!

ქვეყანაში, სადაც შინაგან საქმეთა სამინისტრო კომპიუტერული თამაშების შექმნაზე გადასული, ყველაფერი რიგზე რომ არ არის, ალბათ, დამეთანხმებით.

მიუხედავად ამისა, ყოველგვარი ირონიის გარეშე, შინაგან საქმეთა სამინისტროს ვთავაზობთ სიუჟეტს ახალი თამაშისთვის.

ყველა გემერმა იცის ყვე-

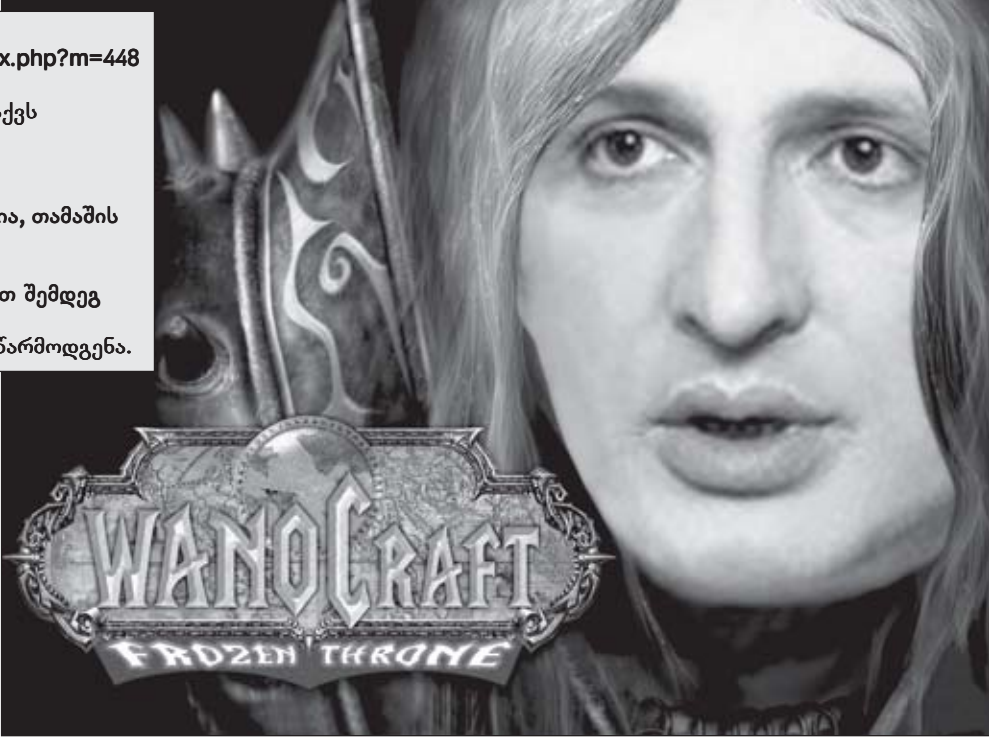
ლა დროის ერთ-ერთი საუკეთესო თამაში Warcraft - Reign of Chaos (ომის ხელობა — ქაოსის სამეფო. ინგ.) დახვეწილი სიუჟეტით, გამოსვლის პერსონაჟების არცთუ ურიგო ძრავით და, რაც მთავარია, დაუფინყარი, ქარიზმატული პერსონაჟები — პრინცი არტასი, ლამის ელფების თავკაცი ილიდანი, ოქროსწვერა დვარფი, ჯადოქარი ნეკროსი, ფარიონ მძვინვარე, შავბნელი მაგი კელტუზანი, სულელებთან მოსაუბრე კლერიკალი და სხვ.

და, თუკი შინაგან საქმეთა სამინისტრო შექმნის ახალ თამაშს wanocraft — Reign of Chaos (ვანოს ხელობა — ქაოსის სამეფო), მას, სულ ცოტა, პერსონაჟებსა და დახვეწილ სიუჟეტზე არ მოუწევს ფიქრი, ერთადერთი ორიგინალი wanocraft-ის პერსონაჟებისათვის wanocraft-ში რეალური პროტოტიპების შერჩევა მოუწევს (მაგალითად, სულელებთან მოსაუბრე — ნათელახილველი ლელა კაკულა, ფარიონ მძვინვარე — მიხეილ სააკაშვილი, ოქროსწვერა დვარფი — თემურ იაკობაშვილი და ა.შ.).

თანაც ორიგინალ Warcraft — Reign of Chaos-ს აქვს გაგრძელება frozen throne (გაციხული ტახტი). თუ გავითვალისწინებთ, რომ ვანოსა და მისას მიერ საქართველოში შექმნილი ქაოსის გამო, რახანია, გაიყინა არათუ ნატოში მიღების, არამედ სააკაშვილის მიერ ტახტის 2013 წლამდე შენარჩუნების პერსპექტივაც, ცხადია, რომ ასეთი გაგრძელება, ანუ „გაციხული ტახტი“ ქართულ Wanocraft-საც მოუხდება.

როგორც ხედავთ, ირონიის გარეშე შს სამინისტროსთვის იდეის შეთავაზება გამიჭირდა, ამიტომ მიწადა, ვთხოვთ გვიმერებს, Warcraft-ის ქართულ ფანებს, რომ მისამართზე info@geworld.net მოგვანოდონ იდეები ორიგინალი Warcraft-ის პერსონაჟთა Wano-craft-ისეულ პროტოტიპებზე, თამაშის სიუჟეტზე... ერთი სიტყვით, ყველაფერზე, რაც შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხეირიანი პროპაგანდისტული თამაშის შექმნაში დაეხმარება, რათა ჩვენმა სახელოვანმა მთავარსარდალმა ვირტუალურ სამყაროში მაინც დამკვიდროს მძვინვარე მეომრის სახელი...

ირონიას ისევე ვერ გავუქეცი, ამიტომ სერიოზულად გადავწყვიტე, შსს განცხადებაში მითითებულ ტელეფონის ნომერზე (899 482333) პატივცემულ გიორგი ლუაშვილთან დარეკვა და გარკვევა, ვანოს

კანტორა მართლა აპირებდა ამ თამაშის შექმნას, თუ ეს რომელიმე ოპოზიციონერი „ჩაინიკის“ ბოროტი ზემოქმედებითაა. დავერეკე და... თუმცა რალა გავაგრძელო, წაიკითხეთ ამ საუბრის ჩანაწერი და დასკვნებიც გამოიტანეთ:

— ალო, თამაშის შესახებ განცხადების თაობაზე გირეკავთ; მაინტერესებს, რა ჟანრის თამაშის შექმნას გეგმავთ.

— ეს იქნება დაახლოებით ედენფერი ქვესტი.

— უკვე შემოტანილია განცხადებები თუ კიდევ გჭირდებათ?

— გასაუბრება იქნება 11-ში.

— ანაზღაურება როგორი იქნება, ღირს მუშაობა?

— ანაზღაურება იქნება. თქვენი სპეციალობა?

— მე 3D გრაფიკაზე ვმუშაობ: Maya, 3D max.

— მობრძანდით, გვანახეთ ნაშუაფერები.

— რამდენხანისი სამუშაო იქნება?

— სტაბილური იქნება სამუშაო.

— ესე იგი ამ ერთი შეკვეთის შემდეგ კიდევ იქნება?

— კი, იქნება.

— მითხარით, ეს ბოროტი ხუმრობაა თუ მართლა შსს აპირებს ამ თამაშის შექმნას?

— დიახ, შსს ქმნის...

— შეგიძლიათ, მითხრათ ამ თამაშის შინაარსი?

— ეს იქნება ერთი პოლიციელის ისტორია.

— ამ სცენარს ვინ დანერგა?

— ყველაფერს ჩვენ გვაკეთებთ. თქვენ კონკრეტულად რა გაინტერესებთ?

— გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქციიდან ვრეკავ, ამ თამაშის შესახებ მასალას ვამზადებთ.

— კი, ბატონო.

— სცენარს შსს პრესსამსახური აკეთებს თუ ვინმეს უკვეთავთ?

— არა, შეკვეთები არ იქნება. ეს არ იქნება უაზრო სროლები. პერსონაჟი-პოლიციელი გაივლის სხვადასხვა საფეხურებს — დაიწყებს ყველაზე დაბალი საფეხურიდან, შემდეგ საფეხურებზე დანი-

ნაურდება, წოდებები მოემატება, ასე ვთქვათ, თანამდებობრივად ამაღლება. თამაში მოიცავს სამინისტროს ყველა დეპარტამენტს. ახლა მე მიახლოებით გეუბნებით, ცოტა რთულია თამაშის შექმნა, ზოგადად კი ასეთი შინაარსი ექნება.

— გიორგი, ამ თამაშში კონკრეტული, უკვე მომხდარი ისტორიები იქნება თუ გამოგონილი?

— ზოგი ფაქტი, ალბათ, გამოგონილი იქნება, მაგრამ ზოგი ნამდვილიც იქნება (რაც მოხდა) და მისი გამოძიება ჩატარდება. ეს ყველაფერი, ვინც ითამაშებს, იმან უნდა გააკეთოს, გამოიძიოს და ა.შ.

— წელან მითხარით, რომ თამაში ყველა დეპარტამენტს მოიცავსო, ე.ი. ეს პოლიციელი პატრულშიც მუშაობს, სოფშიც, კუდშიც?

— დიახ, ზუსტად ასე იქნება.

— შეგიძლია მითხრა, ვის ეკუთვნის ეს ინიციატივა?

— (იციან) შინაგან საქმეთა სამინისტროს.

— სამინისტროს როგორ?

ალბათ, კონკრეტულ ადამიანს — მინისტრს?

— არა, ვერ გეტყვით.

— გასაგებია, მივხვდი, საიდან შეიძლება წამოსულიყოს ეს იდეა... უკვე მუშაობთ ამ თამაშის შექმნაზე?

— ჯერ არა, ჯერჯერობით კასტინგია, ჯერ იმ ხალხის შერჩევა ხდება, ვინც თამაშის

შექმნაზე იმუშავებს, რადგან ძალიან შრომატევადი საქმეა. ესენია დიზაინერები, თამაშის დამპროექტებლები, პროგრამისტები...

— ამ ამბებს ვინ მოგვცემთ, ნამდვილ ამბებს ვგულისხმობ?

— ჩვენი სამსახურები, სავარაუდოდ, ანალიტიკური დეპარტამენტი მოგვანვდის.

— აჰა, შოთა უტიაშვილის ინიციატივა ყოფილა.

— ვერ გეტყვით, ვისი ინიციატივაა, ნამდვილად არ ვიცი.

— შსს პრესსამსახური ჩართულია ამ საქმეში?

— კი, პრესსამსახურიც მონაწილეობს. ამ თამაშის შექმნა დაეწალა კავშირგაბმულობისა და ტელეკომუნიკაციების მთავარ სამმართველოს.

— ტექსტებს, ალბათ, უტიაშვილის დეპარტამენტი მოგანვდით...

— ვერ გეტყვით. მართლმონოდებული ტექსტებიც არ იქნება საკმარისი. თამაშისთვის, ალბათ, გადაკეთება გახდება საჭირო. ამასაც ის ხალხი გააკეთებს, ვისაც თამაშის შექმნა დაეწალა — დიზაინი, მულტიპლიკაცია, გახმოვანება. ალბათ, ეს ჯგუფი გააკეთებს. ანალიტიკური სამსახური უზრალოდ ვერ შეძლებს თამაშისთვის ტექსტების შექმნას.

— მხოლოდ ერთი თამაში შეიქმნება თუ კიდევ აპირებთ სხვა თამაშების გაკეთებასაც?

— თუ ეს თამაში გამოგვივიდა და ნამდვილად უნდა გამოგვივიდეს, ალბათ, შემდეგი თამაშებიც იქნება — უფრო მასშტაბური.

— გათვლები უფრო პროპაგანდაზე კეთდება თუ კომერციული მხარეზე არის გათვალისწინებული?

— ეს არ არის კომერციული პროექტი. ეს თუნდაც იმიტომ კეთდება, რომ აიპი ტექნოლოგიებით საქართველო მეზობლებს ძალიან ჩამორჩება.

— პროექტს მთლიანად შსს აფინანსებს?

— სამდვილად არ ვიცი. ინიციატივა კი იყო ჩვენი, მაგრამ ფინანსების ამბავი არ ვიცი. ჩემი საქმე ამ თამაშის შესაქმნელად ხალხის შერჩევაა. ამას მთლიანად ქართველები გააკეთებენ. არ დავიქირავეთ და არ ჩამოვიყვანთ უცხოელებს.

— პოლიტიკური დატვირთვა თუ ექნება ამ თამაშს?

— არავითარი პოლიტიკური დატვირთვა, მხოლოდ გასართობი და შემეცნებითი თამაში იქნება. შეიძლება ჩაიდოს რალაც ელემენტები. ჯერჯერობით სცენარი მთავარი არ არის, მნიშვნელოვანია იმ ხალხის შერჩევა, ვინც ეს თამაში უნდა შექმნას.

— ტექნიკური ბაზა, ალბათ, უკვე გაქვთ.

— კი, რამდენიმე ვარიანტია და ერთ-ერთ საუკეთესოს შევარჩევთ.

— თქვენ რომელ სამსახურში მუშაობთ?

— ინფორმაციული ტექნოლოგიების მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე ვარ.

ლავა გიორგია

ესე «გაზპრომის» ბრალია?!

არა, მაინც ვინ ექაჩებოდა ენაზე?

ჯერ სიტუაციაში გარკვეულიც არ იყო და პრეზიდენტმა სააკაშვილმა პრესსპიკერის საშუალებით გვამცნო, „პირველი კავკასიური“ არხის თანამშრომლებს სოლიდარობას ვუცხადებო. იქვე მკვახე-მკვახეებიც არ დაიშურა. მანანა მანჯგალაძეს რას ვერჩით, ალბათ, საგანგებოდ ჩაანიშნინა, ასე თქვი, რომ არხის გათიშვას „საერთაშორისო პოლიტიკური ცენზურის საშიშ პრეცედენტად“ ვაფასებო. მანანამაც თქვა, რა ექნა — ჩააძახეს და ამოიძახა, ამოიკვნესა, თუ გნებავთ, ამოშაქრა. თქვენ შეაფასეთ, ასე კი იყო და...

იცის სააკაშვილმა, რას ნიშნავს პოლიტიკური ცენზურა და ამ მხრივ დაეჯერება კიდევ. ეს მისი საყვარელი სფეროა, უყვარს ყველაფერი ნულოვანი, მაგრამ აზროვნება?

ჯერ მანანას მოვეუსმინოთ: „პრეზიდენტის შეფასებით, ეს იგივეა, რაც სატელიტიდან BBC-ის ან რომელიმე სხვა სერიოზული არხის გათიშვა“.

ოო, „პირველი კავკასიური“ „იგივე“ BBC ყოფილა, სერიოზული...

დაიცადეთ, რა გაცინებთ, ჯერ არ დაუმთავრებია მანანას, მანჯგალაძეს:

„მიხეილ სააკაშვილი სოლიდარობას უცხადებს არხის თანამშრომლებს და მათ დამოუკიდებლობის და პროფესიულ საქმიანობაში ჩაურევლობის გარანტიას აძლევს“.

შენი სულისა... ძლივს არ ამოისუნთქეს „პირველი კავკასიურის“ ბიზისელებმა?

ვის სჯერა ახლა ეს ინილი-ბინილო?

ვის სჯერა, ჩემო შრომანო-გერიტინო, და სჯერათ „პირველი არხის“, „რუსთავი 2“-ის, „იმედის“ თანამშრომლებს, რომელთაც მიხეილ სააკაშვილმა ასევე მისცა „დამოუკიდებლობისა და პროფესიულ საქმიანობაში ჩაურევლობის გარანტია“.

მისცა მან მათ ის — გარანტია.

მაგრამ მოვიდნენ ცუდი ბიძები და წაართვეს.

წართვეს ამათ იმათ ის — გარანტია.

იმათ ხმა არ ამოუღიათ. ამათ რა ათქმევინებდათ, წაართვიოთ.

აბა, პრეზიდენტის დავალებას შესრულება არ უნდოდ?

არ შეასრულებდნენ და წაართმევდა ეს ამათ იმას — თანამდებობას, თავისუფლებას, ქონებას.

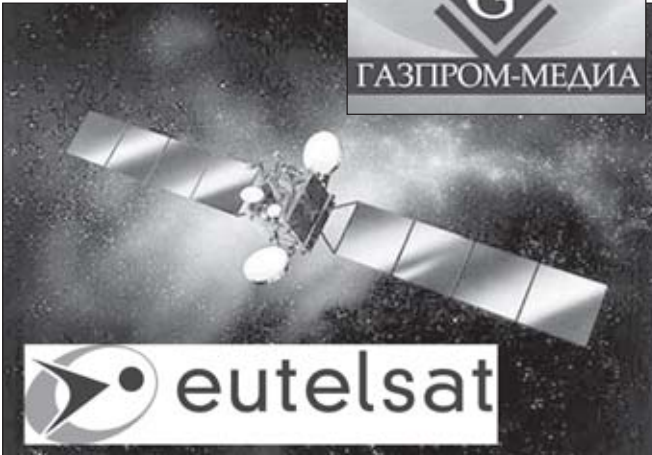
ასე მივიღეთ პოლიციურ-პროპაგანდისტული სახელმწიფო (თუ რაც ჰქვია იმას, სადაც ჩვენ ვცხოვრობთ).

ახლა კი სხვა ვითარებაა —

„პირველი კავკასიური“ გათიშეს და „პრეზიდენტი რუსულ პოლიტიკურ ზანოლასა საუბროს“.

ეს უკვე მანანამ თქვა და დასძინა „გაზპრომს“ არაერთი ტელეკომპანია გაუკონტროლებია, თუმცა ახლა თავისუფალი არხის დაბლოკვა რუსეთის ფარგლებს გარეთაც ხდება“.

აი, სად იმალება თურმე ემ-

მაკი. თქვენ კი გეგონათ, რომ „დეტალებში“.

მაინც რა მოხდა?

„პირველი კავკასიური“, რომელსაც საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტი აფინანსებს და გია ჭანტურია ისეთივე ქვემდებარეა, როგორც „საზოგადოებრივ მაუწყებლად“ ნოდებული „პირველი არხი“, თანამგზავრიდან გაუთიშია ფრანგულ კომპანიას.

ჩვენ არ გვიმხელენ, თორემ, თურმე საცდელ მაუწყებლობაზე, ე. წ. ტესტურ რეჟიმზე ჰქონიათ ხელშეკრულება გაფორმებული და ორკვირიანი ვადის გასვლის შემდეგ „ეუტელსატს“ გამოურთავს.

გამორთვა ეგრე არ უნდაოდა, ამ ჩვენმა ჭყინტმა მერდოკებმა ხელშეკრულების გაფორმებაზე კი არ იზრუნეს, გააფიჩინეს ფეხები, „გაზპრომი“ გეჩაგრავსო.

ატყდა აურზაური — ფრანგული „ფიგარო“ და „მონდი“, ამერიკული „ვაშინგტონ ტაიმსი“ და „უოლ სტრიტ ჯორნალი“... (სამამულო წარმოების მედიაზე აღარაფერს ვამბობ) დაუყოვნებლივ გამოეხმაურნენ ამ „ცენზურის საშიშ პრეცედენტს“.

და გაირკვა, რომ

ოკპირიანი სახელის გაუწყობის შედეგად სრულიად ბუნებრივი იყო არხის თანამგზავრიდან გამოკვეთა.

მაგრამ საქართველოს ხელისუფლება ჭეშუდან მოხსნა ლეტილი მშვიერი გოჭივით აჭყივლდა — „გაზპრომმა“ გაგვიჩაღიწაო.

„ფიგაროს“ თუ დაეუფერებო, პრეზიდენტმა სააკაშვილმა რუსული ტელეარხების საპირწონედ ამ არხის შექმნის გადაწყვეტილება მიიღო და დამფუძნებლებიც აცხადებდნენ, რომ მათი მთავარი მიზანია „სიმართლის მიტანა ჩრდილოეთ კავკასიის ხალხებამდე, საქართველოს, სომხეთის, აზერბაიჯან-

ანუ «შეშლილი დიქტატორი»

თებო ჩვენს ტელემაგებს, რომ ფრანგულმა კომპანიამ რამდენიმე სიხშირე გრძელვადიანი იჯარით „გაზპრომ-მედიას“ გადასცა. ახლა „ეუტელსატი“ ხალხებამდე სიმართლის მიტანაში დახელოვნებულ მაუწყებლებს სხვა სიხშირეს სთავაზობს, მაგრამ ესენი უარზე არიან, ძველი გვირგვინია, ახლით ევროპისა და ყოფილა საბჭოთა კავშირის დაფარვას ვერ შევძლებთო.

თან თანამგზავრს ითხოვენ, თან ბრალდებებს ისერიან. აქამდე არ ვიცოდი და „ვაშინგტონ თაიმსიდან“ შევიტყვე, რომ პრეზიდენტ სააკაშვილს უფროსი მრჩეველიც ჰყოლია — რაფაელ გლუკსმანი. ამ მრჩეველს უთქვამს „ეუტელსატი“ „გაზპრომ-მედიას“ და „ინტერსპუტნიკს“ რუსეთის ტერიტორიაზე თანამგზავრული ანტენებით მაუწყებლობის მონოპოლიას აძლევს და ამით კრემლის ცენზურის იარაღად იქცევაო“.

გლუკსმანს „ეუტელსატმა“ მოჰპოვოსო. ჩვენ კი ის ვიკითხოთ,

სადაური წესია, ჩემი ქვეყნის ტერიტორიაზე ჩემ წინააღმდეგ მებრძოლი ადამიანების კიდევ უფრო ასახედარებად ჩემივე სისხლი დაკითვო?

მაგრამ მიშას და მის მაუწყებელ კომპანიას სულაც არ ადარდებს ლოგიკა. მათთვის მთავარია, რა სურთ.

ზემოთ უკვე ვთქვი, თუ მართლა „გაზპრომმა“ ამ საქმეში გარეული, ძალიან დიდი ხიფათი აგვაცილა-მეთქი.

მაგრამ, რასაც ახლა გეტყვით, სრული მოულოდნელობა იქნება მკითხველისთვის. არსებობს ინფორმაცია, რომ „გაზპრომი“ აქტიურად აკონტროლებს არამარტო ევროპულ, არამედ ქართულ მედიასივრცესაც.

მაგალითებსაც ახლავ მოგახსენებთ:

2007 წლის 7 ნოემბერს „ტელეიმედის“ დარბევა სააკაშვილის ხელისუფლების შიზოფრენიის კულმინაცია კი არა, სწორედ „გაზპრომის“ პროვოცირებული იყო. მართალია, რამდენიმე დღეში საერთაშორისო ძალისხმევით მაუწყებლობა აღდგა, მაგრამ „გაზპრომმა“ ფარხმალი არ დაყარა და 26 დეკემბერს, მიუხედავად არხის მფლობელის — ბადრი პატარკაციშვილის წინააღმდეგ აქამდე არ ვიცოდი და „ვაშინგტონ თაიმსიდან“ შევიტყვე, რომ პრეზიდენტ სააკაშვილს უფროსი მრჩეველიც ჰყოლია — რაფაელ გლუკსმანი. ამ მრჩეველს უთქვამს „ეუტელსატი“ „გაზპრომ-მედიას“ და „ინტერსპუტნიკს“ რუსეთის ტერიტორიაზე თანამგზავრული ანტენებით მაუწყებლობის მონოპოლიას აძლევს და ამით კრემლის ცენზურის იარაღად იქცევაო“.

გლუკსმანს „ეუტელსატმა“ მოჰპოვოსო. ჩვენ კი ის ვიკითხოთ, მაგრამ მიშას და მის მაუწყებელ კომპანიას სულაც არ ადარდებს ლოგიკა. მათთვის მთავარია, რა სურთ.

ლებით დაიხურა.

აი, რაც შეეხება „იბერიას“, აქ ცოტა მძიმედ განვითარდა მოვლენები. თვით „გაზპრომის“ გამოცდილმა პირმენეჯერებმაც ვერ გაითვალისწინეს, რომ ტელევიზიაში ყალბი აქციზური მარკების დასაბეჭდი მატრიცების დამალვა არ უნდა მოემიზებინათ. შედი რა პირდაპირ, ნიღბებით, დუბინკებით, ავტომატებით... რა საჭიროა რაღაც სულელური მიზეზების მოგონება? ასე მიახურა „გაზპრომმა“ „იბერია“! კაითვა-ლისწინეს ეს შეცდომა და ამიტომაც „იმედი“ უფრო კვალიფიციურად დაამუშავებს.

სულ სხვაა „რუსთავი 2“-ის ისტორია. მისმა მფლობელმა ქიბარ ხალვაშმა ეს ტელევიზია პრეზიდენტ სააკაშვილის თხოვნით კი არ შეიძინა ერასტი კინმარიშვილისგან და შემდეგ თვით პრეზიდენტმა სააკაშვილმა კი არ აიძულა ტელევიზიის საწესდებო წილის 78%-ის მისთვის უცნობი პირისთვის გადაცემა, არამედ „გაზპრომმა“ გადაწყვიტა ასე. რა ექნა ხალვაშს, დაყაბულდა და სულ ტყუილად იშვერს ხელს ამ საქმეში უმნიშვნელო პრეზიდენტისკენ. ახლა რომ აცხადებს ხალვაშში, გენერალური დირექტორი ნიკა ტაბატაძე და საინფორმაციო სამსახურის უფროსი თამარ რუხაძე გიგი უფულავას, გიორგი არველაძისა და გიგა ბოკერიას მოთხოვნით გავათავისუფლო, ესეც ტყუილია. განა ამ პატივცემულ გვამებს, რაზე ეტყობათ, რომ პრეზიდენტ სააკაშვილის მიერ გაცხადებულ „დამოუკიდებლობისა და პროფესიულ საქმიანობაში ჩაურევლობის გარანტიას“ გადაუხვევდნენ?

კჰ, ქიბარ, ქიბარ, რად გინდა ეს ტყუილები? თქვი რა, პირდაპირ, რომ „გაზპრომიდან“ დაგავალეს!

სულ ტყუილია ჟურნალისტთა კავშირ „ოპიექტივის“ ბრალდებები, რომ ტელეკომპანია „ოპიექტივი 2“-ის 100%-ის მფლობელმა ქეთევან ასათიანმა საწესდებო კაპიტალის წილის 51% უსასყიდლოდ დაუთმო დავით კაკაურიძეს, ამ უკანასკნელმა კი აჩუქა ნოდარ ჭარხალაშვილს, რომელმაც უშურვე-

ჟურნალისტთა კავშირ „ოპიექტივის“ ხელმძღვანელი ირაბა ინაშვილი მესუთა წელია „TV-ოპიექტივის“ დაბრუნებისთვის იბრძვის

ლად გადასცა გურამ კვირიკაშვილს. და რომ ამ ყველაფრის ავან-ჩავანი კომუნიკაციების მარგულირებული კომისიის თავმჯდომარე დიმიტრი ქიტოშვილი იყო, რომელიც, თავის მხრივ, ლეგენდარული ვასილიჩის მითითებას ასრულებდა.

კარგი, რა, არ მოგებრდათ ამდენი ტყუილი? ეს ყველაფერი ხომ „გაზპრომის“ შეკვეთით გაკეთდა და რა შუაშია ეს პატიოსანი ხალხი?

განა
დასაჯარაგებელი,
რომ 2004-2008
წლებში
ტელისიზირა
14-ზე მეტ
ქანონიარ
ფოლოკალს
ჩამოართვეს და
ეს საქართველოს
კომუნიკაციების
მარგულირებელი
კომისიის
ინიშიატივით
ან თუნდაც
პრაზიდიანტ
სააკაშვილის
„პატრონაჟით“
მონდა? არა, ანა
„გაზპრომის“
ხელი არია!

ახლა შეიძლება იუაროს და ხელებიც გაასავსავოს, მაგრამ „საზოგადოებრივი მაუწყებლის“ ახლანდელი გენერალური დირექტორი — გია ჭანტურიას (მაშინ გენდირექტორ ყუბანეიშვილის მოადგილე იყო) „ქართულ ანიმაციურ სტუდიას“ 400000 ლარზე სახელმწიფო შესყიდვა სწორედ „გაზპრომის“ ლობირებით გაუფორმეს და საერთოდ, ახლა რომ გენდირექტორის სავარძელში ნებეგრობს, ამასაც „გაზპრომის“ უნდა უმადლოდეს.

აი, ასეთია სიმართლე და, ვისაც არ სჯერა, გადაამოწმოს საქართველოს პრეზიდენტის უფროს მრჩეველ რაფაელ გლუქსმანთან.

ეს გლუქსმანი ისეთი შებერტყილი ვინეა, მაშინვე ხელეებს მალა ალაპყრობს და „რას ამბობ, დაგენაცვლე, არ დაიჯერო“, შესძახებს (ნეტა, ამ „დაგენაცვლეს“ როგორ წარმოთქვამს ფრანგულად?!).

ამგვარ ინფორმაციაზე ყოველთვის ასე ემართება. ასე იყო ორიოდ დღის წინათაც, როცა სააკაშვილმა აჭარაში ციტრუსის სეზონის შედეგები წარმატებულად შეაფასა.

გლუქსმანს წარმომავლობა ანგარიშობას ავალდებულებს და, როცა სააკაშვილმა თავი მოიწონა, აჭარლებმა 80 ათას ტონაზე მეტი ციტრუსი გაყიდეს და 100 მილიონი ლარი მიიღესო, ჯერ გაცდა: „რას ამბობ, დაგენაცვლეო“ და მერე ჩაილულულა: „არ დაიჯერო“.

ჯერ ეს ვერ მოუწონებია და უფროს მრჩეველს სხვა მონაცემებმა მოსჭრა გახედნილი ყური.

პრეზიდენტ სააკაშვილის განცხადებით, ერთ სულ მოსახლეზე შემოსავალი საქართველოში 2004 წელს 890 დოლარი იყო, ხოლო უკრაინაში ეს მაჩვენებელი ორჯერ მეტი იყო. დღეს საქართველოში

ერთ სულ მოსახლეზე შემოსავალი 2930 დოლარია, ხოლო უკრაინაში — 2700 დოლარი. პრეზიდენტმა ისიც თქვა, საქართველო უკრაინასთან შედარებით გაცილებით უკეთეს მდგომარეობაშია ბიზნესის კეთების, დაბალი გადასახადების, კორუფციის დონისა და სხვა მაჩვენებლების თვალსაზრისით.

უსმენდა უფროსი მრჩეველი გლუქსმანი და „რას ამბობ, დაგენაცვლე?“ ძლივს დამარცვლა, შემდეგ კი — „მეც დავიჯერო?“

მერე თავი ჩალუნა და ჩაფიქრდა უფროსი მრჩეველი. ერთი პირობა გაუელვა, ალბათ, მომესმავო პრეზიდენტის სიტყვები — „ჩვენი გამოხადი და გზა აღებული კურსისა და საქართველოს განსაკუთრებულობის შენარჩუნებაა. ვინც არ უნდა წავეწკავებდეს და ყიყინებდეს, ჩვენ მიერ დაწყებულ საქმეებს ბოლომდე მივიყვანო“.

არ მოესმა, ზუსტად ასე თქვა.

„შენ კი ხარ განსაკუთრებული და ისიც ვიცი, ეგ კურსი სადაც მიგიყვანს, მაგრამ... რამდენჯერ ვურჩიე, აღარ თქვა „წავეწკავი“ და „ყიყინი“, თქვა რა პრეზიდენტის საკადრისი ლექსიკაა, თუ მაინცდამაინც ვერ იმლი, თქვი რა, „ლაღლაჟი“ და „ყროყინი“! ბოლოსდაბოლოს, რეალობასთან უფრო ახლოს იქნება!“ — მრჩეველს აღმოური მოედო და, ის-ის იყო დარბაზიდან გასვლა დააპირა, პრეზიდენტის სიტყვები წამოიწია: „სხვადასხვა მაჩვენებლების მიხედვით, საქართველო, დიდი ხანია, ყოფილი საბჭოთა ქვეყანა აღარ არის“.

გლუქსმანს შეამცინა, „მართალია, რას ერჩი, ნამდვილად არ არის საქართველო ყოფილი საბჭოთა ქვეყანა, მაგრამ, რასაც მე ვხედავ, ეს საერთოდ რა არის? არის კი ქვეყანა? არა, სასწრაფოდ უნდა დაუკავშირდე „გაზპრომის“ სათაო ოფისს — გადამიყვანონ აქედან, მეტი აღარ შემიძლია...“

პრეზიდენტის მრჩეველ რაფაელ გლუქსმანს მეტი აღარ შეუძლია, რადგან აღარ სჯერა, რომ სააკაშვილს სააქტო პირი უჩანს და ისევე „ესაუბრება თავისუფლებას“.

პრეზიდენტის მრჩეველ დენიელ კუნიცსაც მეტი აღარ შეეძლო, აღარ სჯეროდა და აიბარგა. არაო, ჩვენ რო ვიცით, იმ მანანამ, არსად წასულაო, მაგრამ ამათ რამე დაუჯერებათ?

მეც არ მჯერა, რომ ესენი თავისი ნებით მიდიან. აქ რაღაც სხვა ამბავია, — ნამდვილად „გაზპრომის“ ხელი ურევია. ასევე, თითქმის დარწმუნებული ვარ, რომ „გაზპრომის“ მიზეზით მოგვხდით არ შემდგარი სახელმწიფოების სიაში სუდანის, ბირმისა და სიერა-ლეონეს გვერდით. „გაზპრომმა“ გაარიცხინა ჩვენი სამშობლო არჩევითი დემოკრატიის ქვეყნების სიიდან, თორემ პრეზიდენტ სააკაშვილს ცდა არ დაუკლდა „განსაკუთრებულობის შესანარჩუნებლად“.

არ იკითხავთ, რატომ გავხდით ასეთი ურწმუნო?

ვეჭვობ, თუმცა ჯერ ვერ დავამტკიცებ და მხოლოდ შემოძლია ვივარაუდო, — ეს „გაზპრომი“ კოსმოსსაც რომ აკონტროლებს, ამხელა პრეზიდენტ კაცს აპამპულებს, ევროპულ პრესაში იქაურ ყურნალის ტებს „პატარა ქვეყნის ჭკუიდან შეშლილ დიქტატორს“ აძახებინებს, მე რაღას მიზამს?..

ბონდო
მიინარაჟილი

ან დენი დაგებრებას, ანდა - მანქანა

გიგა ბათიაშვილი: ბატონის სრული გაგებებისთვის 24 დღეა საჭირო, ჩაბატონებული საყრდენები საიქნაო რომ იქნას

დედაქალაქში მიწისზედა გადასასვლელი ხიდების ბუმი. შარშან თბილისში 20 ხიდი აშენდა, წლელსაც ამდენივეს აშენებას გეგმავენ. ქალაქის მერის მტკიცებით, ეს ხიდები, მოქალაქეთა უსაფრთხო გადაადგილების გარანტი იქნება, თუმცა არც ისეა საქმე, როგორც ბატონი მერი გვარნაშენებს. რეალურად რამდენად უსაფრთხოა ეს ხიდები, აკმაყოფილებს თუ არა საერთაშორისო სტანდარტებს — ამაზე სიმართლეს სპეციალისტები გვეტყვიან; მაგრამ, თუ ეს გიგი უგულავას მორიგი პიარ-აქციაა, მაშინ გადამწყვეტ სიტყვას საზოგადოება მერის არჩევისას იტყვის.

ერთი კვირაა, რაც სახელი-სუფლო არხების მეშვეობით ამ ხიდების უსაფრთხოებაზე საუბრობენ. ცხადია, ხელი-სუფლებისა და მისი „ჯიბის“ არასამთავრობო ორგანიზაციების ამდენი ტყუილი „უგულავას ხიდების“ გაპიარებას ემსახურება.

28 იანვარს თურქეთში რკინის კონსტრუქციით აწყობილ მსგავს ხიდს მანქანა, რომელსაც საბარგული აეხადა, გამოედო, რის შედეგადაც კონსტრუქცია ჩამოიშალა და ადამიანები ქვეშ მოიყოლა. ამ შემთხვევის შემდეგ თბილისში მითქმა-მოთქმა ატყდა, რომ უგულავას ხიდებიც ისეთივე უხარისხოა, არ შეესაბამება სტანდარტებს,

საქართველო და მსოფლიო
არქიტექტორ ბიბა
ბათიაშვილის დაუკავშირდა,
რათა კომპეტენტური
აზრი მოესმინა იმის გასარკვევად,
რამდენად აკმაყოფილებს ეს ხიდები საერთაშო-

დააბიჯო, რომელიც რატომღაც აქ არ დაუფლიათ და ძალიან სასიფათოა.

რა გამოდის? — ან გზაზე დაგარტყამს მანქანა, ან ხიდზე — დენი!

პირველი ასეთი გადასასვლელი თბილისში მარშალ გელოვანის გამზირზე 2008 წელს აიგო. თითო ხიდის დამონტაჟება დედაქალაქის მერიას 150 000 ლარი უჯდება. ამდენად, ამ ხიდების მშენებლობაში გასულ წელს მერიამ 4 მილიონი ლარი დახარჯა და წელსაც ამდენივეს დახარჯვას აპირებს, მიუხედავად იმისა, რომ ამ ხიდების მოუხერხებლობაზე მოსახლეობა უკვე ბევრს საუბრობს.

„საქართველო და მსოფლიო“
არქიტექტორ ბიბა
ბათიაშვილის დაუკავშირდა,
რათა კომპეტენტური
აზრი მოესმინა იმის გასარკვევად,
რამდენად აკმაყოფილებს ეს ხიდები საერთაშო-

იყო დრო, ნინო გუგუნიძე და ბიბა უგულავა ერთად იკითხებენ პიარს ახალი სივრცის გახსნის

რისო სტანდარტებს და არის თუ არა უსაფრთხო. აი, რა გვითხრა მან:

„როცა ქალაქი გადატვირთულია ტრანსპორტით, მიწისქვეშა ან მიწისზედა გადასასვლელი აშენებადამონტაჟება აუცილებელია, მაგრამ ეს ყველაფერი შესაბამისი სტანდარტების დაცვით უნდა მოხდეს. მიწისზედა გადასასვლელი ხიდების დამონტაჟების დაცული უნდა იქნას მისი სიმაღლის ნორმა — ოთხ-ნახევარი მეტრი.“

სელისუფლებამ მესხიშვილი რუპორად გამოიყვანა და საინფორმაციო სამსაღებები მთელი დღის განმავლობაში პირველ ნიუსად მესხიშვილის ამ განცხადებას უშვებდნენ.

პეკინისა და ვაჟა-ფშაველას ქუჩების გადაკვეთაზე მიწისზედა გადასასვლელი ხიდი სულ ახლახან რამდენიმე დღეში დამონტაჟდა. გზაჯვარედინზე შუქნიშანიც არის, ამიტომ უსაფრთხოდ ქუჩის გადაკვეთა ისედაც სასეხებით შესაძლებელი იყო. რაც შეეხება ხიდს, იგი საკმაოდ მაღალია და მასზე ასვლა, მერწმუნეთ, ხანში შესული ადამიანებისთვის არც თუ ისე მოსახერხებელია. ამასთან, ამ ხიდზე გადასვლისას ფეხი ელექსტროსადენს უნდა გა-

არ შეუძლიათ. ეს ხიდები ყველა აუცილებელ პირობას ვერ აკმაყოფილებს, რის გამოც, როგორც ხედავთ, მათი ხალხი ნაკლებად სარგებლობს. რამდენადაც ვიცი, სიმაღლის სტანდარტი დაცულია, ხოლო რკინის კონსტრუქციის აწყობაც რამდენიმე დღეშია შესაძლებელი. რაც შეეხება საყრდენებს, ისინი აუცილებლად უნდა ჩაბეტონდეს, ბეტონის სრული გაშრობისთვის კი 24 დღეა საჭირო, ჩაბეტონებული საყრდენები საიმედო რომ იქნეს“.

მერიასთან, შარტავას ქუჩაზე, ასეთი ხიდი დაახლოებით 4 დღეში აიწყო; ისე, რომ მიწაში რკინის ბოძები არ ჩაუბეტონებიათ. ხიდს კიბეც

თხოების სტანდარტების დაცვით ქალაქის მერიას თავი არ მოუკლავს. ოთხ დღეში ან თუნდაც ერთ კვირაში დამონტაჟებული რკინის კონსტრუქცია, გამოცდილი არქიტექტორის კომენტარის შემდეგ, საიმედოდ ნამდვილად არ მიგვანჩნია.

დედაქალაქის მერის მტკიცებით კი, ეს ხიდები უფრო კომფორტულია და მიწისქვეშა გადასასვლელზე შედარებით მათი მშენებლობაც გაცილებით იაფი ჯდება.

სიმართლე რომ ვთქვათ, უგულავას ხიდები კი არა, უგულავასა და მისწარიების ყოფნა სასიფათო ხელისუფლებში.

მიწისა და შენობის
წინააღმდეგობა და,
უხედა, ქვემოთ
ვიღებთ მანქანას
საბარგული
რომ ახსადოს,
რას წარმოიქმნ,
თუ სიღიანად
თავზე დაეხაში?!

საბარგულმა ხიდი როგორ უნდა ჩამოანგრის?! ღმერთ-

მა არ ქნას, მსგავსი რამ ჩვენთანაც განმეორდეს.

როგორც ბატონი მერი აცხადებს, მერია ინვალიდებზე ზრუნავს. სულ მალე ტენდერი ჩატარდება და გამარჯვებული კომპანია ახალ ხიდებთან სპეციალურ ლიფტებს დამონტაჟებს, რომლებიც, სავარაუდოდ, ფასიანი იქნება.

ზრუნავს ასეთი უნდა...

გადაკლდიაშვილი

ასეთი სივრცე
აუხილავლად
უნდა იყოს
მიწისქვეშა
და კომფორტული
უნარუნებელი
აღმართებისთვისა.

თუკი ხიდი 4 მეტრზე მაღალია, მასზე ასვლა ასაკოვან ადამიანებს და, მითუმეტეს, ინვალიდებს, უჭირთ ან

უხარისხო საკვები პროდუქტები და უხარისხო სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

საქართველოში დღემდე ერთ-ერთ აქტუალურ და გადაუჭრელ პრობლემად უხარისხო პროდუქცია რჩება. მალაზიებში თუ ბაზრობებზე სხვადასხვა სახის ვადაგასული საკვები პროდუქტები თავისუფლად იყიდება. ასეთი საკვები ჩვენს ჯანმრთელობას აზიანებს. უვარგისი პროდუქტებით მიღებული შხამები ნელ-ნელა ილექება ჩვენს ორგანიზმში, ეს კი სხვადასხვა პათოლოგიის განვითარებას უწყობს ხელს. მართალია, სოფლის მეურნეობის სამინისტროში სურსათის უვნებლობის მაკონტროლებელი სპეციალური სამსახური არსებობს, მაგრამ იგი თავის ფუნქციას ნაკლებად ასრულებს. მას 2010 წლამდე მონიტორინგი ჰქონდა გამოცხადებული, თუმცა მას არანაირი შედეგი არ მოჰყოლია. გაუგებარია, აქამდე რატომ არ გამკაცრდა კვების პროდუქტებზე კონტროლი და რა მიზეზით გადმოსწიეს ამ პრობლემის მოგვარება 2010 წლამდე. წლებულს მთავრობამ, როგორც იქნა, თავი შეიწუხა და ამ საკითხთან დაკავშირებით კანონში ცვლილებები შეიტანა. იგი შეეხება საქართველოში არსებულ ყველა მსხვილ საწარმოს, რომელიც ხორცს, თევზს, პურს, სასმელსა და სხვა პროდუქტებს აწარმოებს. სოფლის მეურნეობის მინისტრის — ბაკურ კვეხერელის თქმით, სურსათის გაკონტროლება ეტაპობრივად მოხდება. პირველ ეტაპზე საწარმოები დარეგისტრირდებიან, 2011 წლიდან კი მონიტორინგი დახლზე არსებულ ყველა პროდუქტზე დაწესდება. გამოდის, რომ 2011 წლამდე უხარისხო საკვები უნდა მივიღოთ ან ჭამას გადავჩვიოთ. ამ საკითხთან დაკავშირებით „საქართველო და მსოფლიო“ საქართველოს მომხმარებელთა ფედერაციის თავჯდომარე მაღონა კოძიძე ესაუბრა.

— საქართველოში უხარისხო პროდუქციის მოხმარების პრობლემა დღემდე მოუგვარებელია. ერთადერთი იმედის მომცემი ის არის, რომ სურსათის უვნებლობის სამსახურმა საჯარო რეესტრში იმ საწარმოების რეგისტრაცია დაიწყო, რომლებიც საკვებ პროდუქტებს აწარმოებენ. დღემდე ეს საწარმოები არ გვექნება აღრიცხული. ეს კარგია, ვინაიდან მეწარმე უახუროსმგებლობასაც იგრძნობს და ამდენად, დიდი შანსია, რომ პროდუქციის ხარისხს უფრო ყურადღებით მოეკიდება.

— სამომხმარებლო ბაზარზე არსებული მდგომარეობა საგანგაშოა...

— რა თქმა უნდა, საგანგაშოა. წარმოიდგინეთ, საქართველოში მხოლოდ ხუთი სახის საკვებდანამატები, ეშულგატორები თუ კონსერვანტები არის აკრძალული, მაშინ, როდესაც მეზობელ ქვეყნებში ეს აკრძალვა ასობით და ათასობით დანამატებს ეხება. ზოგი პროდუქტი კარცენოგენს შეიცავს, ზოგი კიდევ ალერგიის გამომწვევია. საქართველოში მომხმარებელმა, სამწუხაროდ, ეს არ იცის. არც აკრძალვა არსებობს ამგვარ დანამატებზე და აქედან გამომდინარე, პროდუქცია რადიკალურად შემოდის, მომხმარებელი უკვე საფრთხის წინაშე დგება. 2009 წლის ბოლოს ჩვენმა ორგანიზაციამ მთელი წლის განმავლობაში ჩატარებული კვლევების შედეგები გამოაქვეყნა. სურსათის უვნებლობის სამსახურმა იმ ჩვენ მიერ ჩატარებული არაერთი კვლევის შედეგი დაადასტურა. ანალოგიური მონიტორინგი მათაც ჩატარებს. ამ კვლევების მიხედვით აღმოჩნდა, რომ შესწავლილი ყოველი მეექვსე პროდუქტი მოხმარებისთვის უვარგისია, რაც საკმაოდ დიდი მაჩვენებელია და სამომხმარებლო ბაზარზე შექმნილ საგანგაშო მდგომარეობაზე მიგვანიშნებს.

— ამოიღეს თუ არა რეალიზაციიდან თქვენ მიერ აღმოჩენილი უხარისხო პროდუქტები?

— რა თქმა უნდა, ამოიღეს. ჩვენს ყველა ქმედებას შედეგი მოჰყვება. მომხმარებელს ვანვითხებთ ინფორმაციას, თუ რომელი პროდუქტია ჯანმრთელობისთვის მავნე და ისიც ერიდება ამ პროდუქტების შეძენას. გასულ ზაფხულს აღმოვაჩინეთ, რომ საქართველოში ოქროსფერი სტაფილკოკით დაბინძურებული ნაყინის ძალიან დიდი პარტია შემოიტანეს, რომელსაც ვიზუალური მხარე ძალიან მიმზიდველი და მხაცდუნებელი ჰქონდა. ჩვენ

მიერ დაწყებული კვლევა სურსათის უვნებლობის სამსახურმა განაგრძო და ზემოხსენებული პროდუქტი რეალიზაციიდან ამოიღო.

— რამდენად კარგად იყიდება ვადაგასული პროდუქცია, რომელიც არც თუ ისე მცირე რაოდენობითაა წარმოდგენილი საგაჭრო ქსელში?

— ბევრს ვსაუბრობთ იმაზე, რომ ვადაგასული პროდუქცია იყიდება. საბედნიეროდ, მომხმარებელს აქვს საშუალება, პროდუქციის ეტიკეტზე ვარგისიანობის ვადა წაიკითხოს და მხოლოდ ამის შემდეგ შეიძინოს. ჩვენს ქვეყანაში სამომხმარებლო განათლების დაბალი დონეა.

— თუმცა ეტიკეტზე მითითებული ვადა ყოველთვის სანდო როდია. არც ისაა გამორიცხული, რომ ინფორმაცია

პროდუქციის შემადგენლობის თაობაზე გაყალბებული იყოს...

— ეს უკვე მეორე საკითხია. ჩვენმა კვლევებმა დაადასტურა, რომ ხშირად ეტიკეტზე მითითებული ინფორმაცია არ შეესაბამება პროდუქციის შიგთავსს. რაც შეეხება ეტიკეტზე ინფორმაციის არარსებობას, მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ კანონის მექანიზმები უნდა იყოს მითითებული მისი შემადგენლობა და ვადები, რათა მომხმარებელმა არჩევანი სწორად გააკეთოს. მისი უფლებებელი უფროსათვის მენარმე კანონით უნდა დაისაზღოს.

— რამდენადაც ვიცი, პროდუქტებს შენახვისა და რეალიზაციის მკაცრად განსაზღ-

მაღონა კოძიძე

ვრული წესები აქვს. რამდენად იცავთ მას გარემოვაჭრეები?

— ამ სფეროში კიდევ ერთი მტკივნეული და მოუგვარებელი პრობლემა გარემოვაჭრობაა. ანტისანიტარულ პირობებში, ყველანაირი შენახვის პირობების დარღვევით ისეთი მაღალფუჭებული პროდუქტები იყიდება, როგორცაა ხორციეული, რძის ნაწარმი და სხვ. როდესაც მომხმარებელი პროდუქტს ყიდულობს, ის უკვე დიდი რისკის ქვეშააყენებს თავის ჯანმრთელობას. გაიარეთ ყოფილი დეზერტირების ბაზრის მიმდებარე ტერიტორიაზე და ნახავთ, თუ რა პირობებში იყიდება სურსათი.

ბევრ პროდუქტს შემონმების გარეშე, ერთი შეხედვით ეტყობა, რომ საკვებად უყარვისა. მაგ., შებოლილი მასა. გაურკვეველია, როდის არის

გამომწვეული, და საერთოდ, რამდენად დაცულია ტექნოლოგიური ციკლი და რამდენი ხანი აქვს ამ პროდუქტს შენახვის ვადა. უმეტეს შემთხვევაში ეს ინფორმაცია გამყიდველისათვისაც კი მიუწვდომელია, არათუ მყიდველისთვის.

— რაც შეეხება ყავას. მას ძალიან ბევრი მომხმარებელი ჰყავს. როგორ ყავას სვამენ დღეს საქართველოში?

— ყავაში კოფეინის ყველაზე დაბალი დასაშვები შემცველობა ასეთია — 100 გრამში 0,7%. თუ ამაზე დაბალია, მაშინ ფალსიფიცირებასთან გვაქვს საქმე. ჩვენ მიერ შემოწმებული 12 დასახელების დაფასებული, დაფქვილი ყავიდან („ძველი გემო“, „რიო გრანდე“, „ვერმუქ სელექს გრუპ“, „როიალ არმენია“, „როიალ ბრაზილიერო“, „არაბიკა“, „პრინც ლეო“, „არარატი“, „სტიმულვეი“, „ელიტგოლდი“, „რეალი“, „ბერნუეი“) სტანდარტული მითხოვნილებების მიხედვით 5 დაჰმაცაყოფილა, ესენია: „ბრაზილიერო“, „რიო გრანდე“, „სტიმულვეი“, „როიალ არმენია“, „როიალ ბრაზილია“, დანარჩენში კოფეინის შემცველობა მხოლოდ 0,2% იყო.

— ხომ არ აჯობებს, მარცვლოვანი ყავა შევიძინოთ და თავად დაფუჭავთ?

— რა თქმა უნდა, იგი შედარებით ხარისხიანია, მაგრამ მასშიც არის რალაც დარღვევები. ჯერჯერობით ის კვლევის სტადიაშია და ამაზე ახლო მომავალში აუცილებლად მოგანგვით ინფორმაციას.

— ზოგიერთ მომხმარებელს უცხოური პროდუქციის ყიდვა

ურჩევნია, ვიდრე ქართულის. მათი თქმით, თუ პროდუქცია ქართულია, ე.ი. უხარისხოა.

— ეს არასწორი მიდგომაა. პირიქით, ჩვენმა ბოლო კვლევამ დაადასტურა, რომ საქართველოში წარმოებული პროდუქტების მიმართ მომხმარებლის ნდობა გაიზარდა. ჩვენს ქვეყანაში ხარისხიანი პროდუქცია შემოდის და უხარისხოს ნდობა გაიზარდა. ჩვენს ქვეყანაში წარმოებული პროდუქცია არის ხარისხიანი და უხარისხო. შედარებას, რომელი უფრო უკეთესია, ნამდვილად ვერ გავაკეთებ. საქართველოში არსებობს ჯანსაღი კონკურენტუნარიანი გარემო, როგორც შემოტანილი პროდუქციისთვის, ასევე ადგილობრივი წარმოებისთვის.

— სად უფრო უსაფრთხოა პროდუქციის ყიდვა: ბაზარში თუ სუპერმარკეტში?

— მე პირადად იქ ყვიდულობ პროდუქტს, სადაც გამყიდველს მეუძლია მომხმარებლის ინფორმაცია, ესა თუ ის პროდუქტის მიერ არის წარმოებული. თუკი გამყიდველი დაინტერესებულია ხარისხიანი პროდუქციის მიღებითა და რეალიზაციით, მაშინ მომხმარებელი დაცულია. სხვა შემთხვევაში შენახულობა ხარისხიანი პროდუქტის მიღებითა და რეალიზაციით, მაშინ მომხმარებელი დაცულია. სხვა შემთხვევაში შენახულობა ხარისხიანი პროდუქტის მიღებითა და რეალიზაციით, მაშინ მომხმარებელი დაცულია.

ამდენად, მომხმარებელი ყურადღებით უნდა იყოს პროდუქციის შეძენისას, თუკი რამე არ მოეწონება, ჩვენ მოგმართოს.

ესაუბრა
ალექსანდრე აპოზია

სინათლის ქალაქის კვირი ყოველდღიურა

საერთაშორისო ორგანიზაცია ECA INTERNACIONAL-ის მიერ ჩატარებული კვლევებით, კომპენზაციის, ოსლო, შენევა, ციურისი და ბაზელი მსოფლიოში ყველაზე ძვირადღირებული ქალაქებია. მათ უსწრებენ ანგოლის დედაქალაქი ლუანდა და იაპონიის ქალაქები: ტოკიო, ნაგოია, იოკოჰამა და კობე. ძვირადღირებული ქალაქების „ტოპ ოცეულში“ პოსტსაბჭოთა ქვეყნებიდან ბაქო აღმოჩნდა. ოცეულს მიღმა დარჩა თბილისი. აქედან გამომდინარე, ძვირადღირებული ქალაქის სტატუსი ოფიციალურად არ ეკუთვნის, თუმცა მის „მოსაპოვებლად“ თბილისს ყველა საჭირო პირობა აქვს; უპირველესად, სამომხმარებლო ფასების მაღალი მაჩვენებელი, რითაც ამა თუ იმ ქალაქის სიძვირე განისაზღვრება.

რაც უნდა გასაკვირი იყოს, სამომხმარებლო ფასების მიხედვით, საქართველო აშშ-სა და კი ბევრად უსწრებს. მაგალითად, 2009 წლის მონაცემებით, 100 კვტ/სთ ელექტროენერგიის საფასური საქართველოში 16 ლარია, აშშ-ში — 22,5 თეთრი; 1 ლიტრი ბენზინი 1,77 ლარი ღირს, აშშ-ში — 1,26 ლარი; ქართულ ბაზარზე 1 კგ ფრინველის ხორცი 6,5 ლარად ფასობს, ამერიკაში — 4,76 ლარად. ჩვენთან 10 კვტ/სთ ფასი 2,53 ლარს შეადგენს, ამერიკაში — 2,32 ლარია.

საშუალო თვიური ხელფასი საქართველოში 560 ლარია (ასეთი ოფიციალური მაჩვენებელი. საშუალო ადგილების დეფიციტის გამო კი, შეიძლება ითქვას, ეს მხოლოდ მშრალი სტატისტიკაა), ამერიკაში კი — 5500 ლარი. ექსპერტების განმარტებით, სიძვირე თბილისის ტრადიციულად მოსდგამს და ნებისმიერ დროს დედაქალაქში ცხოვრება გაცილებით ძვირი იყო, ვიდრე რეგიონებში. ეს სხვადასხვა ფაქტორებით არის განპირობებული.

თბილისი მსოფლიოს ძვი-

რადღირებული ქალაქების კრიტერიუმებს აბსოლუტურად აკმაყოფილებს: „მოსახლეობის უდიდესი ნაწილის შემოსავლების, მომსახურებისა და პირველადი მოხმარების საგნების, თუნდაც ფუფუნების საგნების (რომლებიც, ბუნებრივია ნორმალური ცხოვრებისთვის) ღირებულების ფარდობითი მაჩვენებლებით თბილისი ერთ-ერთი უძვირესი ქალაქია, — განაცხადა „საქართველო და მსოფლიოსთან“ საუბრისას ექსპერტმა ეკონომიკის საკითხებში დამურ ბიორსკი. — მოქალაქეთა უმრავლესობის ასეთი დაბალი შემოსავლები და ასეთი მაღალი სამომხმარებლო ფასები იმაზე მიუთითებს, რომ თბილისი კონკურენციას გაუწევდა ყველაზე ძვირ ქალაქებსაც კი. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ თბილისი ყოველთვის ძვირი ქალაქი იყო. უბრალოდ, დღეს ეს სიძვირე ჩაგრავს დედაქალაქის მცხოვრებთ, რასაც ისინი ლიად გამოხატავენ“.

— ეკონომიკური თვალსაზრისით, სიძვირე ქალაქის-

თვის დადებითი მოვლენაა თუ უარყოფითი?

— მომსახურებისა და საქონლის სიახვე არ არის პროგრესის მაჩვენებელი. მაღალი ფასები სულაც არ ნიშნავს მხარობელა ბიზნესის არსებობას. ჩვენთან დარღვეულია პროპორცია. შემოსავლების არარსებობა განაპირობებს იმას, რომ ფასები მხარობელა ხდება. მთავარია, ადამიანმა თავისი შემოსავლით შეძლოს მომხმარებლო საქონლისა და მომსახურების ფასების გადაფარვა. მთავარია დასაქმება, მოსახლეობის შემოსავლების ზრდა და არა — ფასების შემცირება. თუ მოქალაქეებს ექნებათ სტაბილური შემოსავალი და დანაზოგის გაკეთების საშუალება, მაშინ სიძვირე ასე თვალში საცემი აღარ იქნება. შეერთებული შტატებზე თუ ვსაუბრობთ, ის ფანტასტიკური მოხმარების ქვეყანაა.

ასეთი სხვაობა ღირს და მდიდარ მოსახლეობას შორის, როგორც ჩვენთან არის, არა მარტო აშშ-ში, არც ერთ ცივილიზებულ ქვეყანაში არაა. ამას ხელისუფლებები არც დაუშვებენ.

— რამდენად მართებულად ხდება საქართველოში პროდუქტსა და სამომხმარებლო ნივთებზე ფასწარმოქმნა?

— საქართველოში პროდუქტზე ფასწარმოქმნის პროცესის მართებულობაზე საუბარი შეუძლებელია. ფასები მიშველებულია. მას ხელისუფლება და მთავრობა არც აკონტროლებს და არც იცავს. ცივილიზებულ სამყაროში კი ამის დამცავი მექანიზმები არსებობს (მაგალითად, ანტიმონოპოლიური ორგანიზაციები, რომლებიც თავისთავად გარკვეულ ზემოქმედებას ახდენენ ამ პროცესზე). დასავლეთში არავინ დაუშვებს ფართო მოხმარების

საგნებზე მონოპოლიას. ჩვენ კი ფსევდო ლიბერალურ რეფორმებს ამოგვფარეთ და, ფაქტობრივად, რეფორმები იმ მიმართულებით გატარდა, რომ ე. წ. რეფორმის მამებმა გააუქმეს ყველაფერი, რაც საკუთარ ბიზნესში უშლიდათ ხელს. დღეს საქართველოში ყველაფერი თავდაყირა დგას და ამიტომაც არის, რომ ფასწარმოქმნას ძლიერი ჯგუფები განაგებენ. მთავრობა კი ამაზე არაფერს ამბობს იმ მოტივით, რომ ის არაფერში ერევა. ეს კი ჩვენს რეალობაში სასაცილოა.

— სახეზეა ღირსის კურსის ინფლაცია, რასაც შესაბამისად პროდუქტებზე ფასების ზრდა მოჰყვება...

— ფასწარმოქმნის პროცესში ღირსის კურსის ცვალებადობა ერთ-ერთი მიზეზი შეიძლება იყოს, მაგრამ დღეს არსებული ღირსის ინფლაციაც ხელოვნურ შთაბეჭდილებას ტოვებს. ამის არანაირი საფუძველი არ არსებობდა. ეროვნულ ბანკს ჰქონდა რესურსი, ზედმეტი ინტერვენცია განეხორციელებინა დოლარებში და კურსიც არ შეცვლილიყო. მაგრამ, როგორც ჩანს, ეს ვილაციის ინტერესებში შედიოდა.

— ვის ინტერესებში?

— სავარა და სახელს ნამდვილად ვერ გეტყვით; უბრალოდ, ამ პროცესის ანალიზიდან გამომდინარე, მე ასეთი შთაბეჭდილება მექმნება.

ესაუბრა
ნანა ლაღაიშვილი

პარლამენტის «მკვდარ სულს» კიდევ პრტიი შეემატა

კადრი ფილმიდან „მიმინო“

ზვიად კუკავა

ნაციონალი ზვიად კუკავა მე-7 მონვევის პარლამენტის წევრი 2009 წლის 20 ოქტომბერს გახდა. მან საკანონმდებლო ორგანოში მირზა დავითაია შეცვალა. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ერთი უსიტყვო და ცხვარივით მორჩილი დეპუტატი მეორე ასეთივე დეპუტატმა ჩაანაცვლა. საქართველოს პარლამენტს, რომელიც, კარგა ხანია, ცოცხალი მიცვალებულების სამყოფელს უფრო ჰგავს, ვიდრე საკანონმდებლო ორგანოს, სადაც ახალი ინიციატივების განხილვისას მწვავე დებატები და დისკუსიები უნდა მიმდინარეობდეს, არც მირზა დავითაიას წასვლით დაჰკლებია და არც ზვიად კუკავას შესვლით შემატებია რამე.

ახლადგამოცხვარი პარლამენტარი ქ. ზუგდიდში 1978 წლის 28 ოქტომბერს დაიბადა. დაოჯახებულია. დაამთავრა თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სამართალმცოდნეობის სპეციალობით. კვალიფიკაციით იურისტი. მრთმთი საქმიანობა 2003 წელს საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ

ბიბლიოთეკაში წამყვან სპეციალისტად დაიწყო. 2004 წელს კი საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დისციპლინარული სამართალწარმოების განყოფილების გამგე გახდა. 2005 წელს დანიშნურდა და იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დისციპლინარული სამართალწარმოების სამმართველოს უფროსად დანიშნა. 2006 წელს

გენერალურ პროკურატურაში გადავიდა სამუშაოდ. გენერალური პროკურატურის სამართლებრივი უზრუნველყოფის დეპარტამენტის იურიდიული სამმართველოს პროკურორი გახდა. ზვიად კუკავამ პროკურორად სულ რაღაც სამი თვე იმუშავა. ის მალევე საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციაში საპარლამენტო მდივნის სამსახურის კანონშემოქმედებით და სამართლებრივი უზრუნველყოფის სამმართველოს მთავარ კონსულტანტად გადავიდა. ერთი წლის შემდეგ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს იურიდიული სამსახურის მრჩეველი და იურიდიული დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე გახდა. 2009 წელს კი საქართველოს რეგიონალური განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს იურიდიული დე-

პარტამენტის უფროსის სავარძელი დაიკავა. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ ბატონი ზვიადი ძალიან ხშირად იცვლიდა თანამდებობებს და ყველაზე ხანგრძლივი დრო (17 თვე) იუსტიციის სამინისტროში დაჰყო.

ზვიად კუკავას პარლამენტის ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსებულ არაფრისმთქმელ და საკმაოდ მოსაწყენ ბიოგრაფიულ მონაცემებს თუ დავეყრდნობით, ის მთელი თავისი კარიერის მანძილზე ყოველთვის საჯარო მოხელე გახლდათ და პარტიული საქმიანობით არასდროს ყოფილა დაკავებული. ამის მიუხედავად, მან ქვეყნის პირველი პირის ნდობა დაიმსახურა და საზოგადოებისთვის უცნობი, გამოუცდელი და ახალბედა პოლიტიკოსისთვის პარლამენტის კარი ფართოდ გაიღო. თავის დროზე საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის წამყვანი სპეციალისტი იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის წევრი გახდა. ზვიად კუკავა ამჟამად იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარის — პავლე კუბლაშვილის ხელმძღვანელობით „ნაციონალი“ პოლიტიკოსისთვის აუცილებელ უნარ-ჩვევებს ითვისებს და რომ არა ე. წ. ზარი კრემლიდან, ის მასმედიის ყურადღების ცენტრში არასდროს მოექცეოდა.

შეიკითხვს შეგახსენებთ, რომ რამდენიმე ხნის წინათ ჯონდი ბალათურიას, გიორგი

თარგამაძეს და ზვიად კუკავას პარლამენტში კრემლიდან დაურეკეს და ბარსელონაში ფეხბურთის მატჩზე დასასწრები ბილეთები შესთავაზეს. ვინც დეპუტატებთან გახუმრება გადაწყვიტა, შესაძლოა, არც იცოდა, რა სამსახური გაუწია ზვიად კუკავას. მან „რუსთავი 2“-ის ჟურნალისტს პირველი ინტერვიუ მისცა, თუმცა ბატონი დეპუტატი თავდაჯერებულად ვერ გამოიყურებოდა და დანაშაულზე წასწრებულ ბავშვს უფრო ჰგავდა.

31 წლის ზვიად კუკავა, სულ რაღაც სამი თვეა, პარლამენტის წევრია და მის კანონშემოქმედებით საქმიანობასთან დაკავშირებით არანაირი ინფორმაცია არ დევს პარლამენტის ოფიციალურ საიტზე. ამდენად, ძნელი სათქმელია, რამდენად ჩართულია ახალი კანონპროექტების განხილვის პროცესში, ცალკეულ საკითხებთან მიმართებაში გამოთქვამს თუ არა მოსაზრებებს და ა.შ. თუმცა ერთი რამ ფაქტია, ზვიად კუკავა მე-7 მონვევის პარლამენტის სახე წამდგომად არ არის და არც ხალხის მიერ არჩეული დეპუტატია.

სამომავლოდ, ალბათ, აუცილებლად გაითვალისწინებს მიმას შეგონებებს და პულტზე თითის დაჭრაში ისეთივე ყოჩაღი იქნება, როგორც საპარლამენტო უმრავლესობის დანარჩენი წევრები არიან.

შევეცადეთ გაგვერკვია,

რამდენად იცნობს საზოგადოება პარლამენტის ახალბედა წევრს და რამდენიმე ცნობილ პიროვნებას მივმართეთ კითხვით: **იციან თუ არა, ვინ არის ზვიად კუკავა?**

რესპუბლიკური პარტიის წევრმა და ყოფილმა დეპუტატმა ირაკლი ბაშირაშვილმა გვითხრა:

— ასეთ პიროვნებას არ ვიცნობ. ტელევიზიითაც კი არ მომიკრავს თვალი. საერთოდ, ხალხის მიერ არჩეულ დეპუტატს საზოგადოებისა და მოსახლეობის დიდი ნაწილი უნდა იცნოდეს. როცა საზოგადოება პოლიტიკურ მოღვაწეს არ იცნობს, ეს იმაზე მიუთითებს, რომ დეპუტატი თავის ფუნქციას ვერ ასრულებს.

გიბა ლორთქიფანიძე, რეჟისორი:

— ზვიად კუკავა? არ ვიცი, ვინ არის...

— ის საქართველოს პარლამენტის წევრია, თქვენი აზრით, რატომ არ იცნობს მას საზოგადოება?

— პარლამენტის წევრებად ისეთ ადამიანებს ეძებენ, რომელსაც საკუთარი აზრი არ გააჩნიათ...

— როგორ ფიქრობთ, აუცილებელია პარლამენტის წევრი საზოგადოებისთვის ცნობილი ადამიანი იყოს?

— ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში პარლამენტს თუ აქვს გადაწყვეტი მიიღვნილობა, მაშინ ის გამოჩენილი პიროვნებებით უნდა დაკომპლექტდეს და არა ისეთი ადამიანებით, რომლებიც თითის დაქნევით მორჩილად ასრულებენ დაკვეთას. საუბედუროდ, დღევანდელ პარლამენტში ყველა საკითხზე ერთმანდ იღებენ გადაწყვეტილებას და, ვინაიდან მაინცდამაინც ვერ გზავნა, რომ დემოკრატიულ ქვეყანას ვაშენებთ, ამიტომ მნიშვნელობა არ აქვს, ვინ იქნება პარლამენტში და რა აზრს გამოთქვამს.

ნათია ქადაგიშვილი

კლასიკური გაგებით, პრივატიზაცია კერძო საკუთრების გაფართოებასა და საერთო დოვლათის წარმოებაში დამოუკიდებელ მოღვაწეობას გულისხმობს, ე.ი. ქონების განსახელმწიფოებრიობას წარმოადგენს და არა — გასხვისებას. როგორც ირკვევა, პრივატიზაციის კლასიკური გაგება სულაც არ ნიშნავს ხელისუფლებაში მყოფი ჯგუფის მიერ სახელმწიფო ქონების მითვისებას და შემდეგ გაყიდვას ადგილობრივ თუ უცხოელ ინვესტორებზე. სამწუხაროდ, საქართველოში პრივატიზაცია სწორედ ასე აღიქმება.

სინდის-ნაბუსი საპრივატიზაციო ნუსხაში

საბჭოთა კოლექტივიზაციის შემდეგ ქართულ ეკონომიკაში პრივატიზაციის სახით ახალი დემოკრატიული ეპოქა დაიწყო. მისმა პირველმა ტალღამ 1992-1995 წლებში გადაიარა. „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ კი ახალი ეტაპი დაიწყო, რომელიც ტალღის სიღრმეს გაცდა და ცუნამს გაუტოლდა. ექსპერტების შეფასებით, ეს იყო ახალი ე. წ. „აგრესიული პრივატიზაცია“, რომელსაც ეკონომისტები „კაპიტურირებული პრივატიზაციასაც“ უწოდებენ. ახალმა ხელისუფლებამ მიიღო პოლიტიკური გადაწყვეტილება და საკუთრების სრული ლიბერალიზაცია განახორციელა, რომელიც, ხშირ შემთხვევაში, სოციალურად გაუმართლებელი იყო და მთავარი აქცენტი ბიუჯეტით თანხების მოზიდვაზე იყო გაკეთებული. ინვესტორები კი იმ დარგებით დაინტერესდნენ, რომლებიც ეკონომიკაში განხილვება როგორც ბუნებრივი მონოპოლიები. ასეთი იყო „თბილ-

გაზი“, „თელასი“, „თბილწყალკანალი“, „საქართველოს ენერგო სადისტრიბუციო კომპანია“ და სხვ. მასშტაბურ პრივატიზაციას მაშინდელი ეკონომიკის მინისტრი კახა ბენდუქიძე ხელმძღვანელობდა, რომლის დევიზი იყო „არ არსებობს სტრატეგიული ობიექტი“, ანუ იყიდება ყველაფერი, ნამუსის გარდა. **ნამუსი იმითმ ვერ მოხვდა საპრივატიზაციო ობიექტებში, რომ თანამედროვე პოლიტიკურ სივრცეში იგი, უბრალოდ, არ არსებობს.** სააკაშვილის ხელისუფლებამ ეროვნული ქონების უდიდესი ნაწილი გაყიდა იმ ქვეყნის ინვესტორებზე, რომელიც, ფაქტობრივად, მუდმივად ომის მდგომარეობაშია საქართველოსთან; უმცირესი ნაწილი კი ნახევარსაუკუნოვანი და ბურუსით მოცული იჯარით გასცა. ისიც ხშირად ხდებოდა, რომ საეჭვო წარმომავლობის ინვესტორის უკან ქართველი ჩინოვნიკები იდგნენ. პრივატიზაციის თერაპიამ განკურნა საქართველოს ბიუჯეტი

ქრონიკული სეკვესტრისაგან, მაგრამ ობიექტების თვალიც კი შეამჩნევს იმას, რომ პრივატიზაციიდან შემოსული ფულით შევსებული ბიუჯეტი ქვეყნის ეკონომიკას ვერ აამაღლებს.

რაოდენ გასაკვირიც უნდა იყოს, მრავალწლიანი პრივატიზაციის შემდეგ, სანყალ სახელმწიფოს, რომელიც მავანთათვის მენველ ძროხად ქცეულა, კიდევ შერჩენია ქონება. დღის წესრიგში ახლა სწორედ ამ ქონების საკითხი დგას. ეკონომიკის სამინისტრომ უკვე გამოაქვეყნა იმ ობიექტების სია, რომლის განსახელმწიფოებრიობა მიმდინარე წელს უნდა მოხდეს. სიაში 90 ობიექტია. მათ შორისაა ყოფილი ფინანსთა სამინისტროს შენობა ვაკეში, რესპუბლიკური საავადმყოფოს, სპორტისა და ფიზიკური კულტურის აკადემიის შენობები. ბიუჯეტის მესვეურნი ფიქრობენ, რომ ამჯერად პრივატიზაციით 250 მილიონ ლარს მიიღებენ.

კლასიკურ პრივატიზაციას მეორე მხარეც აქვს: უკანო-

ნოდ ნაყიდი ან შეძენილი ქონება დაბრუნებას ქვეყმდება, კანონდამღვევი — დასჯას. ქართულ პრივატიზაციას კი კლასიკურთან საერთო თითქმის არაფერი აქვს, აქედან გამომდინარე, მეორე მხარე არ არსებობს. ამის მაგალი-

თად „ბლოკ ჯორჯიაც“ კმარა, რომელსაც თავის დროზე ჯანდაცვის მინისტრმა ლადო ჭიპაშვილმა საავადმყოფოები ისე გადასცა, თითქოს წინაპრებისგან ნაბოძები მზითვეი ყოფილიყო. ხელისუფლებამ აღიარა, რომ ეს ნაბიჯი არას-

წორი იყო, თუმცა არც საავადმყოფოები დაუბრუნდა ხალხს და არც კანონდამღვევი დასჯილა.

მოკლედ, გაყიდვა მოსწრებაზეა. მთავარია, ბიუჯეტში ფული შევიდეს. შედეგებზე ხელისუფლება პასუხს არ აგებს. პრივატიზაციით ქვეყანამ ბევრი ვერაფერი მოიგო, მოიგეს მხოლოდ ჩინოვნიკებმა. აღსანიშნავია ისიც, რომ დღევანდელი ხელისუფლების უდიდესი ნაწილი პრივატიზაციის პირველი ეტაპის დროსაც ხელისუფლებაში იყო. თუ ამ საკითხს ჩავუღრმავდებით, აღმოჩნდება, რომ საქართველოსა და ქართველი ერის ქონება სულ რამდენიმე ოჯახმა დაისაკუთრა. ამ მიტაცებას კი პრივატიზება დაერქვა.

ეროვნული ქონება მხოლოდ პათეტიკური ფრაზა არ არის, ეს არის საქართველოს ტერიტორიაზე (ამჟამად სხვა ქვეყნებისთვის თავშეფარებული) მცხოვრები მოსახლეობის მიერ შექმნილი პროდუქცია თავის შენობებთანად, ხიდებთანად, სააკაშვილის რეზიდენციანად, ბიუჯეტთანად, პორტეზთანად და საავადმყოფოებთანად. მოკლედ, ყველაფერი, რაც ქართველებმა შექმნეს „ცა ფირზე, ხმელეთ ზურმუხტოვან“ მხარეში.

ნანა ლაღაიშვილი

არნო ხიდირბეგიშვილი:

სტლახუდა პუტინისთვის

2009 წლის 9 სექტემბერს გაზეთში „საპარტოველო და მსოფლიო“ გამოქვეყნდა რუსეთის ხელმძღვანელობისადმი მიმართული პუბლიკაცია „მოდი, ერთმანეთს სიტყვა მიცვათ!“ (<http://geworld.net/ru/politics/427.html>), რომელშიც ვაკრიტიკებდი რუსულ ბიუროკრატია: ჩინოვნიკებს, პოლიტიკოსებს, საზოგადო მოღვაწეებსა და ექსპერტებს, რომელთა მოქმედებამ თუ უმოქმედობამ გარკვეულწილად ხელი შეუწყო რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობაში მომხდარ კატასტროფას; აგრეთვე, შემოთავაზებული იყო ამ სიტუაციიდან გამოსვლის გზები.

19 დღის შემდეგ — 2009 წლის 28 სექტემბერს რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის ადმინისტრაციიდან უცხო ქვეყნებთან რეგიონ-თაშორისი და კულტურული კავშირების სამმართველოს უფროსის ს. ვინოკუროვის წერილი მივიღე, რომელშიც ნათქვამია:

„პატივცემულო ბატონო არნო!

თქვენი მიმართვა რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტისადმი ყურადღებით განვიხილეთ. გულთადად მაღლობას გიხდით თქვენი იმ ურთულესი პრობლემებით დაინტერესების გამო, რომელიც დღეს საქართველოსა და რუსეთს შორის არსებობს.

თქვენი კონკრეტული წინადადებები ორმხრივი კავშირების ნორმალიზაციის თაობაზე დამუშავების პროცესშია. სასწრაფო ვიზიტებით თქვენს შემფოთებასა და ტყვიის იმის გამო, რაც ამ ურთიერთობაში ხდება, განსაკუთრებით, ბოლო ხანებში. ვიმედოვნებთ, რომ ორივე მხარის საზოგადოებრივი ძალისხმევა ნაყოფს გამოიღებს და ჩვენს სახელმწიფოებს შორის კეთილმეზობლური დამოკიდებულება აღდგება. ამის კენსა მიმართული ჩვენი უშუალოა.

პატივისცემით,
სამმართველოს
უფროსი
ს. ვინოკუროვი“

დღეს, 6 თვის თავზე, ოფიციალური მოსკოვის ზოგიერთი კონტრპროდუქტიული მოქმედება მაშფოთებს და მაიძულებს, კვლავაც მივუბრუნდე ამ თემას, რათა მომავლში თავიდან ავიცილოთ ის სავალალო შეცდომები, რომლებიც წარსულში დავუშვით. თუმცა, თუ შემომოყვანილ პუბლიკაციებში მარტო დენ ზოგადი ნეგატიური ტენდენციები და საქართველოს მიმართ რუსეთის ბიუროკრატიაში ჩამოყალიბებული გაუაზრებელი გადაწყვეტილებების მიღების ბინიერი პრაქტიკა იყო აღნიშნული, ახლა უკვე „კონკრეტულად დაფასახელებ სახელებს, პაროლებს, საიდუმლო შეხვედრების ადგილებს“ (ამ პუბლიკაციის ერთ-ერთი მთავარი გმირის, რუსეთის ფედერაციის პრემიერ-მინისტრის ვ. პუტინის ცნობილი ფრაზა!). მაშ, ასე:

ოთხი მაგალითი უახლესი ისტორიიდან:

1) 1995 წელი, საქართველო, საპრეზიდენტო არჩევნები: მიუხედავად იმისა, რომ

უპარტიო კანდიდატი ჯუმბერ პატიაშვილი თავისი პროგრამის ქვაკუთხედად რუსეთთან სტრატეგიულ პარტნიორობას ასახელებს (რაც საშუალებას აძლევს შევარდნაძის გუნდს, პატიაშვილი და მისი წინასაარჩევნო შტაბის ხელმძღვანელი ალექსანდრე ჭაჭია რუსეთის ემისრებად მონათლოს და რუსეთიდან მალულ დაფინანსებაში დაადანაშაულოს), წინასაარჩევნოდ რუსეთის უმაღლესი ხელისუფალი — პრეზიდენტი ბ. ელცინი, პრემიერ-მინისტრი ვ. ჩერნომირდინი, საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. კოზირევი, თავდაცვის მინისტრი პ. გრაჩოვი — ერთსულოვნად უჭერენ მხარს ედუარდ შევარდნაძეს, თანაც ამ აბსოლუტურ მხარდაჭერას ცენტრალური ტელევიზიით გამოხატავენ!

შედეგად: მათი უპრეცედენტო მხარდაჭერით მთავონებული შევარდნაძის გუნდი თანამად აყალიბებს არჩევნების შედეგებს (რომელზეც რეალურად იმარჯვებდა პატიაშვილი!) და საქართველოს პრეზიდენტი რუსეთის მონინალმდეგე შევარდნაძე ხდება...

ვის აძლევდა ეს ხელს? რუსეთს — ამჟამად არა; ხელისუფლების სათავეში შევარდნაძეს მოჰყავს პროამერიკული ახალგაზრდობა — სააკაშვილი, ყვანია, ბურჯანაძე, ნოღაიდელი, რომლებიც მის მეგობრებთან — ბუშ-უფროსთან, ბეიკერთან, კლას და შულცთან ერთად საქართველოს პირით დასავლეთისკენ, ხოლო ზურგით რუსეთისკენ აბრუნებენ, ფართოდ უღებენ კარს სპეციფიკურ საერთაშორისო ინსტიტუტებს (აშშ-ის საერთაშორისო რესპუბლიკურ ინსტიტუტს), ფონდებს (სოროსის ფონდს) და შესაბამისად — უცხო ქვეყნების სპეცსამსახურებს. სწორედ შევარდნაძის მმართველობის წლებში საქართველო ნატოსთან სამხედრო თანამშრომლობის პროგრამის „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ წევრად ხდება და პირველად აცხადებს ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში გაწევრიანების სურვილს.

ვის მოიგო ამით? ცხადია, საქართველომ — არა: ქართველი ხალხი სილატაკის ზღვარს დაბლა აღმოჩნდა, ქვეყნის ბიუჯეტი მხოლოდ ქაღალდზე არსებობდა, ხელისუფლებაში კორუფცია და ნეპოტიზმი ჰყვავდა, ქვეყანაში ჯერ უკანონო ბანდოქორმირების, შემდეგ კი ძალისხმევის სტრუქტურების თვითნებობა სუფევდა, რამდენიმე წლით ადრე დარღვეული ტერიტორიული მთლიანობა არ აღმდგარა, 300 ათასი ლტოლ-

ვილი აფხაზეთში ვერ დაბრუნდა (თუ არ ჩავთვლით ვ. პუტინის გადაწყვეტილებას, რომელმაც 60.000 ქართველი ლტოლვილი გალის რაიონში დააბრუნა).

2) 2003 წელი, საქართველო, „ვარდების რევოლუცია“: პრეზიდენტი ვ. პუტინის დავალებით, რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა იგორ ივანოვმა ხელისუფლებისათავეში სააკაშვილი-ბურჯანაძე-ყვანიას „რევოლუციური სამეურნეო“ უსისხლო მსგავსა უზრუნველყო.

შედეგად: სააკაშვილმა რუსეთის მხარდაჭერა გამოიყენა, მაგრამ პრეზიდენტად არჩევის შემდეგ „გადაადგო“ (ვ. პუტინის გამოთქმით) და საქართველო დასავლეთისკენ, ნატოში გაწევრიანებისა და აშშ-სთან პარტნიორობის კურსით წაიყვანა, რომელიც შევარდნაძის დროს შენიღბულ „მცოცავ“ ხასიათს ატარებდა.

ვის აძლევდა ეს ხელს? ცხადია, რუსეთს — არა: გეოპოლიტიკურად მნიშვნელოვან მეზობელთან (რუსეთთან 900 კმ-იანი საერთო საზღვრის მქონე, მათ შორის, გამუდმებით ლოკალურ ომში მყოფ ჩრდილოეთ კავკასიასთან მომიჯნავე) სამხრეთ კავკასიის საკვანძო სახელმწიფოსთან განწყვეტილი სახელმწიფო ურთიერთობანი; თავის სამხრეთ საზღვრებზე ნაქართველო ნატოსთან სამხედრო თანამშრომლობის პროგრამის „პარტნიორობა მშვიდობისათვის“ წევრად ხდება და პირველად აცხადებს ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში გაწევრიანების სურვილს.

ვის მოიგო ამით? ცხადია, საქართველომ — არა: ქართველი ხალხი სილატაკის ზღვარს დაბლა აღმოჩნდა, ქვეყნის ბიუჯეტი მხოლოდ ქაღალდზე არსებობდა, ხელისუფლებაში კორუფცია და ნეპოტიზმი ჰყვავდა, ქვეყანაში ჯერ უკანონო ბანდოქორმირების, შემდეგ კი ძალისხმევის სტრუქტურების თვითნებობა სუფევდა, რამდენიმე წლით ადრე დარღვეული ტერიტორიული მთლიანობა არ აღმდგარა, 300 ათასი ლტოლ-

ვის მოიგო ამით? ცხადია,

საქართველომ — არა: ტერიტორიის 20 პროცენტისა და თავისი მოქალაქეების — აფხაზებისა და ოსების კიდევ უფრო გაუცხოება; ცხინვალის რეგიონიდან ათეულ ათასობით ახალი ლტოლვილი; რუსეთში მცხოვრები მილიონზე მეტი ქართველი, რომლებიც მკაცრი სავიზო რეჟიმისა და პირდაპირი ავირემის უქონლობის გამო ნათესავების მოსანახულებას ვერ ახერხებენ (სამართლიანობა მოითხოვს იმის აღნიშვნას, რომ რუსეთის მოქალაქეებისთვის სავიზო რეჟიმი არ მოქმედებს — პრეზიდენტმა მ. სააკაშვილმა მათ ქვეყანაში დაუბრკოლებლად შემოსვლის ნება დართო!); დაკარგულია ძირითადი — რუსეთის ბაზარი ქართული ღვინის, კონიაკის, მინერალური წყლებისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციისთვის.

თუმცა, ყველაზე საშიშროება ისაა, რომ რუსეთში იზრდება ახალგაზრდობა, რომელმაც ასაკისა და სხვა პოზიტიური მიზეზების გამო არაფერი იცის ჩვენი კვლი მიზნობრივი შესახებ და ერთმანეთს დაუპირისპირა მტრებად აღიქვამენ!

(მინდა მივმართო საქართველოს განათლების მინისტრს, პატონ შაჰინს: — ბატონო ბაზისა და პაერსანია!

თქვენ უთუოდ განათლებული კაცი ბრძანდებით, თქვენი მშობლები კი თბილისში ერთბაშად პატივსაცემი ადამიანები არიან. რით ხელმძღვანელობდით, როცა რამდენიმე დღის წინათ ყველა სკოლაში გამოაცხადეთ კონკურსი თემაზე: „რუსეთი — აგრესორი და ოკუპანტი“ (!). ამასთან, დაწყებითი კლასების მოსწავლეებმა, რომლებმაც ჯერ წერა-კითხვა არ იცოდნენ, თემა თავიანთ ბავშვურ ნახატებში უნდა ასახონ... რატომ რევთ ბავშვებს პოლიტიკაში და ტრავმას აყენებთ მათ ფსიქიკას? რატომ შეილება რუსების მხარდამხარე გმირულად იბრძოდნენ დიდ სამამულო ომში.

ვის მოიგო ამით? ცხადია,

ოღესმე შეგავინროეს, განა რამდენიმე მინისტრის პორტფელი არ გამოიცვალეთ?! დარწმუნებული ხართ, რომ ბავშვები თქვენთვის ეგზომ საძულველი რუსეთის ფედერაციის დღევანდელ ხელისუფლებასა და რუს ხალხს ერთმანეთისგან ასხვავებენ?! გესიამოვნებათ, მომავალში თქვენს შვილებს, მათი რუსული გვარის გამო, საზოგადოებაში ოკუპანტები და აგრესორები რომ უწოდონ?! განა ტოლერანტობას არ ასწავლიან აშშ-ის საერთაშორისო რესპუბლიკურ ინსტიტუტში, რომლის ქართული განყოფილების ხელმძღვანელიც ბრძანდებით?!

3) 2004 წელი, აფხაზეთი, საპრეზიდენტო არჩევნები: არჩევნებამდე ერთი თვით ადრე რფ-ის პრეზიდენტი ვ. პუტინი დაგომისში რაულ ხაჯიმბას შეხვდა, რის შემდეგ ყველამ დაასკვნა: რუსეთი ფსონის საჯიმბაზე დებს! აფხაზეთში არჩევნების წინ ხაჯიმბას მხარდასაჭერად რუსეთიდან სახელმწიფო დუმის დეპუტატები და საესტრადო მომღერლებიც ჩამოვიდნენ, თუმცა, მიუხედავად ამისა, არჩევნებში მისმა მეტოქემ — სერგეი ბალაფშმა გამარჯვდა, რომელიც ხალხის უფრო დიდი მხარდაჭერით სარგებლობს (რაც მორიგ ჯერზეც დაადასტურა 2009 წლის დეკემბერში იქ ჩატარებულმა ბოლო საპრეზიდენტო არჩევნებმა).

შედეგად: აფხაზეთი სამოქალაქო ომის ზღვარზე აღმოჩნდა და რუსეთის ხელახლა ჩარევა მოუხდა, მაგრამ უკვე იმისათვის, რომ მოწინააღმდეგე მხარეთა შორის კომპრომისი მიღწეულიყო და განმეორებითი არჩევნების შემდეგ აფხაზეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტად ბალაფში, ხოლო ვიცე-პრეზიდენტად ხაჯიმბა არჩეულიყო.

ვის აძლევდა ეს ხელს? ცხადია, რუსეთს — არა: მისი პრეზიდენტი ვ. პუტინი ორჯერ ჩააგდეს უხერხულ მდგომარეობაში: დეზინფორმირებულს, ჯერ ნაკლებ პოპულარულ კანდიდატის მხარდაჭერა ურჩიეს (და ეს იმის გამო, რომ ბალაფში საქართველოსადმი ლოიალურად განწყობილად მიიჩნეოდა, თბილისში ნამუშევარი იყო ხელმძღვანელ თანამდებობებზე, ქართველი ცოლი ჰყავდა და ბევრი ქართველი მეგობარიც!), შემდეგ აიძულეს, სამხედრო დაპირისპირების შეჩერების პასუხისმგებლობა ეტვირთა და ნაციონალური თანხმობის გარანტიად ქვეუღიყო (შუამავლების: ფრაქცია „როდინადან“ რფ-ის სახელმწიფო დუმის ვიცე-სპიკერის სერგეი ბაბურინისა და რუსეთის გენერალური პროკურორის ვლადიმერ კოლესნიკოვის სახით).

ვის მოიგო ამით? ცხადია, საქართველომ — არა: თუ მანამდე ბალაფში კიდევ აპირებდა ოფიციალურ თბილისთან ურთიერთობის დარღვევით რუსეთის გენერალურის შემდეგ, კომპრომისის სახით საპრეზიდენტო არჩევნებში თავისი გამარჯვების ლეგიტიმურობის საყოველთაოდ აღიარების სანაცვლოდ, იძუ-

ლებული შეიქნა, ამ განზრახვაზე ხელი აეღო!

4) 2004 წელი, უკრაინა, საპრეზიდენტო არჩევნები: რფ-ის პრეზიდენტი ვ. პუტინი არჩევნებამდე ორჯერ ესტუმრა უკრაინას ვიქტორ იანუკოვიჩისთვის თავისი მხარდაჭერის გამოსახატავად და ოფიციალურ შედეგებამდე ორჯერ მიულოცა მტკიცე გამარჯვება არჩევნებში. თუმცა რუსეთის ფავორიტის სახით, იანუკოვიჩის ასეთმა აშკარა პრეზენტაციამ უკუშედეგი გამოიწვია: იანუკოვიჩის პოლიტიკურმა მეტოქემ და სენიამ ვიქტორ იუშენკომ და სვერბევრმა უცხოელმა დამკვერვებელმა საჯაროდ განაცხადეს არჩევნების მიმდინარეობისას მასშტაბური ფალსიფიკაციების შესახებ, რამაც „ნარინჯისფერ რევოლუციად“ მონათლული სერიოზული პოლიტიკური კრიზისი და სამოქალაქო დაუმორჩილებლობის მასობრივი აქციები გამოიწვია.

შედეგად: უკრაინა სამოქალაქო ომის ზღვარზე აღმოჩნდა და უკრაინის უმაღლესმა სასამართლომ არჩევნების მე-2 ტურის შედეგების ანულისების შემდეგ უკრაინის ხელახალი საპრეზიდენტო არჩევნების ჩატარების დადგენილება მიიღო, რომლის შედეგადაც გაიმარჯვა იუშენკომ!

ვის აძლევდა ეს ხელს? ცხადია, რუსეთს — არა: პრეზიდენტი პუტინი არცთუ სახარბილოდ წარმოჩინდა (ის უკრაინაში საარჩევნო პროცესში ჩარევასა და პოლიტიკურ სიბეცეში დაადანაშაულეს), რუსეთმა ვერ შეძლო თავისი კანდიდატის მიღწეულიყო და განმეორებითი არჩევნების შემდეგ აფხაზეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტად ბალაფში, ხოლო ვიცე-პრეზიდენტად ხაჯიმბა არჩეულიყო.

ვის აძლევდა ეს ხელს? ცხადია, რუსეთს — არა: მისი პრეზიდენტი ვ. პუტინი ორჯერ ჩააგდეს უხერხულ მდგომარეობაში: დეზინფორმირებულს, ჯერ ნაკლებ პოპულარულ კანდიდატის მხარდაჭერა ურჩიეს (და ეს იმის გამო, რომ ბალაფში საქართველოსადმი ლოიალურად განწყობილად მიიჩნეოდა, თბილისში ნამუშევარი იყო ხელმძღვანელ თანამდებობებზე, ქართველი ცოლი ჰყავდა და ბევრი ქართველი მეგობარიც!), შემდეგ აიძულეს, სამხედრო დაპირისპირების შეჩერების პასუხისმგებლობა ეტვირთა და ნაციონალური თანხმობის გარანტიად ქვეუღიყო (შუამავლების: ფრაქცია „როდინადან“ რფ-ის სახელმწიფო დუმის ვიცე-სპიკერის სერგეი ბაბურინისა და რუსეთის გენერალური პროკურორის ვლადიმერ კოლესნიკოვის სახით).

ვის მოიგო ამით? ცხადია, საქართველომ — არა: თუ მანამდე ბალაფში კიდევ აპირებდა ოფიციალურ თბილისთან ურთიერთობის დარღვევით რუსეთის გენერალურის შემდეგ, კომპრომისის სახით საპრეზიდენტო არჩევნებში თავისი გამარჯვების ლეგიტიმურობის საყოველთაოდ აღიარების სანაცვლოდ, იძუ-

მეცხეთის «გაქართველები» — ქართველობის გადასარჩენად

მეცხეთის სულიერი მოძღვარი არ ვარ, მაგრამ განა ქართველ ხალხს, მის პოლიტიკურ ფიგურად აღიარებამდე, უფლება არ აქვს, მისგან გულწრფელი მონანიება მოისმინოს ყველა იმნამოქმედარის გამო, რომელიც ჯერ კიდევ პრეზიდენტ შევარდნაძის დროიდან ჩაიდინა? იმის შესახებ, თუ როგორ იშოვა ასობით მილიონი დოლარი სახელმწიფო სამსახურში ყოფნისას — ფინანსთა მინისტრობისა და საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების მეთაურობისას?! სხვათაშორის, **ნოღაიდელი** მაშინაც წამდაუნუმ დაფრინავდა შეხვედრებზე, მაგრამ არა მოსკოვში, არამედ — ლონდონში და რა საქმეებს აკვარახტინებდა იქ ჩვენი „ფისკალი“, ცალკე „მხიარული“ საუბრის თემა... ოღონდ საქართველოს პრეზიდენტი გახდა და **ნოღაიდელი** მზადაა, საქართველოს წებისმიერ დანაწევრებას მოაწეროს ხელი (ტყუილად ხომ არაა ფიზიკოსი!), მაგრამ შემდეგ, როცა უბრძანებენ, თავის წინამორბედზე მარდად „გადაადგებს“ რუსეთს...

იცის კი რუსეთის პრემიერ-მინისტრმა, რომ საქართველოში (იმისდა მიუხედავად, თუ როგორ არიან განწყობილი მისდამი — უკიდურესად უარყოფითად თუ დადებითად) ყველას უკერის, როგორ შეეძლო პუტინის რანგის სახელმწიფო მოღვაწესა და პოლიტიკოსს, რომელმაც „ფორბსის“ 2009 წლის ვერსიით, მსოფლიოს ყველაზე გავლენიან ადამიანთა რეიტინგში მესამე ადგილი დაიკავა, ნოღაიდელთან ერთად მისჯდომოდა მოლაპარაკებების მაგიდას?! თქმა იმისა, რომ ამ ქოზულდელ „ფენომენს“ (შეგარდაქმნა-შეგანია-სააკაშვილისა და მათი პარტიის — „მოქალაქეთა კავშირი“-გაერთიანებული დემოკრატიები“-ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ ყოფილ მთავარ მოღვაწეს) ქართველ საზოგადოებაში უადრესად დაბალ რეიტინგი აქვს, ნიშნავს — არაფერიც არ თქვა... წუთუ პუტინმა ეს არ იცის? წუთუ მას სათანადო ინფორმაციებს კვლავაც არ აწვდიან?! მაშ, ვინ ქსოვს „აბლაბუდას“ პუტინისთვის? ვის აძლევს ხელს, რომ მან კონტრპროდუქტიული გადაწყვეტილებები მიიღოს? ვინ მოიგებს იმით, რომ რუსეთისა და საქართველოს პატრიოტული, ეროვნულად ორიენტირებული ძალები ერთმანეთს მხარს არ დაუჭერენ და ვერ მოილაპარაკებენ?! ვის სურს რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობათა დარღვევების ინიციატორი დასაჯოს? ვინაა საბოლოო დისკრდიტაცია? ნოღაიდელიგანაპირატიკულის გამარჯვებით ხომ რუსეთი ისევე წააგებს, როგორც ზემოთ ჩამოთვლილ ოთხ შემთხვევაში!

რა ხდება, ბატონებო?! წუთუ გაუგებარია, რომ რუსეთსა და საქართველოს საერთო ხედი, მეგობრები და მტრები ჰყავთ?! რუსეთისა და საქართველოს საერთო მტერი ნარკოტრაფიკი და ტერორისტიკები როდია: ჩვენი საერთო მტერი რუსეთშიცაა და საქართველოშიც და მათგან ამინისტრაციული კი არა, ზნეობრივი საზღვარი გვმიჯნავს!

ვინ არიან ისინი რუსეთში, ამაზე დაე, კრემლში იფიქრონ, პატარა საქართველოში კი, დიდი ხანია, ისედაც ყველამ ყველაფერი იცის...

სამი ათეული წლის წინათ საქართველოს კომპარტიის ცეკას მალალ ეშელონებში დაისვა ჯავახეთის გადარჩენის საკითხი. საქმე ისაა, რომ იმ დროს ჯავახეთის სტუმრობდნენ საქართველოს სრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე და საქართველოს მთავრობის სხვა წევრები, მაგრამ ისინი ჯავახეთში ვერ იცნეს, რის გამოც მათ არ მოუწყვეს „სათანადო დახვედრა“. ამან ძალიან გაანაწყენა საქართველოს მთავრობის მაშინდელი წევრები და ცხელ გულზე ჯავახეთის გაქართველების გადარჩენილება მიიღეს. მთავრობამ დასახმარებლად ქართულ ინტელიგენციას მიმართა და სთხოვა, ჯავახეთის გადარჩენის კონკრეტული გეგმა წარმოედგინა.

ინტელიგენციამ შანსი ხელიდან არ გაუშვა და სულ მალე საქართველოს ხელისუფლებას წარუდგინა გეგმა, რომელიც ითვალისწინებდა ახალქალაქის საუნივერსიტეტო ქალაქად გადაქცევასა და რეგიონში დაახლოებით 10000 ფერეიდნელი ქართველის კომპაქტურად ჩასახლებას. კერძოდ, თბილისიდან ახალქალაქში (თავიანთი „მრეველითა და ინფრასტრუქტურით“) უნდა გადაეტანათ უმაღლესი სასწავლებლები (ზოოვეტი, სასოფლო სამეურნეო, პედაგოგიური, უცხო ენათა და სამედიცინო ინსტიტუტები), ხოლო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და საქართველოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტს იქ ფილიალები უნდა გაეხსნათ. რაც იმას ნიშნავდა, რომ ახალქალაქში მუდმივად უნდა ეცხოვრათ სულ მცირე 7-8 ათასი ქართველ სტუდენტსა და 500-მდე პროფესორ-მასწავლებელს. მოგეხსენებათ, თითოეული პროფესორ-მასწავლებლის უკან 3-4 სულიანი ოჯახი იდგა და შესაბამისად, ახალქალაქში სტუდენტთა და მათი ოჯახების დაახლოებით ათი ათასამდე ქართველი ჩასახლებოდა (ეს იმ შემთხვევაში, თუ სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ არც ერთი სტუდენტი არ დარჩებოდა ახალქალაქში საცხოვრებლად).

„სტუდენტთა გადაკეთების“ შემთხვევაში ახალქალაქში დღის წესრიგში დადგებოდა დიდი აღმშენებლობითი საქმიანობის წარმართვა, რადგან ამ დიდი გეგმის განსახორციელებლად სულ მცირე 7-8 ათეულზე მეტი ახალი ნაგებობა (სასწავლებლების კორპუსები, სკოლები, საბავშვო ბალები, საერთო საცხოვრებლები, კინოთეატრები, მილიციის განყოფილებები, პოლიკლინიკები, საყოფაცხოვრებო მომსახურების, საავტომობილო და საზოგადოებრივი კვების ობიექტები) უნდა აშენებულიყო, რაც, ბუნებრივად, მოითხოვდა საქართველოს სხვა ქალაქებიდან სულ მცირე 500 მშენებლის, მუშისა და ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალის ახალქალაქში გადასახლებას. როდესაც ქალაქის მოსახლეობა ორმაგდება, წესისამებრ, საჭირო ხდება სამართალდამცავი კონტიგენტის (მილიციის, პროკურატურის, უშიშროების, სასამართლოს თანამშრომელთა) მნიშვნელოვნად გაზრდა, ანუ ამისათვის ახალქალაქში დაახლოებით 400 სამართალდამცავის გადასახლება გახდებოდა საჭირო. თუ მათ ოჯახის წევრებსაც მივუმატებთ, 1200-1300 კაცს მივიღებთ. გასათვალის-

ინდელთათვის. მათ არ სურდათ, რომ ერთ ძმას ლაგოდესში ეცხოვრა, მეორეს — ცხინვალში, მესამეს კი — ახალციხეში. მათ უნდოდათ, რომ საქართველოში კომპაქტურად დასახლებულიყვნენ, რათა ძმებს, დებს, ნათესავებს, მეზობლებს ერთად ეცხოვრათ და გადაეტანათ ის გაჭირვება, რომელიც ყოველთვის თან სდევს, მართალია ისტორიულ სამშობლო-

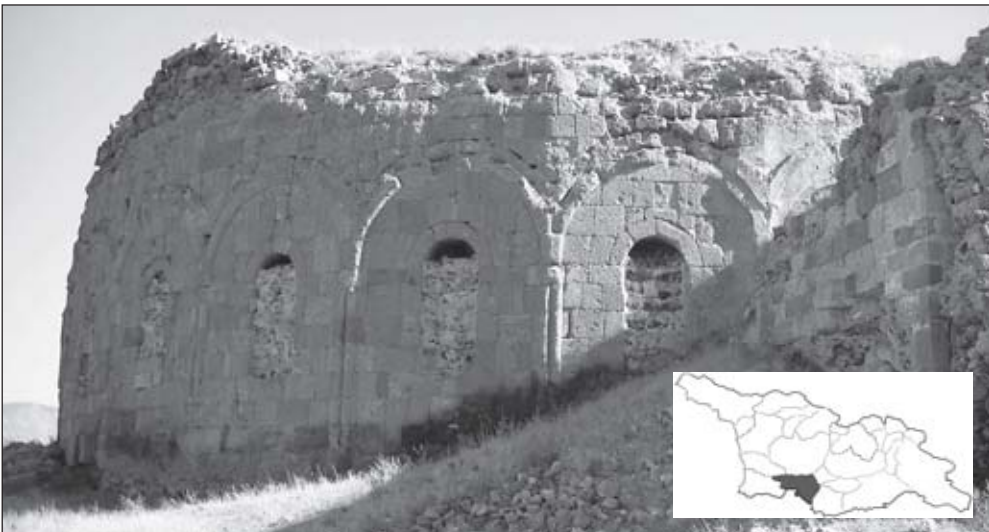
(ციელელბად). უბრალოდ, საქართველოს მაშინდელ ცეკაში „შიშობდნენ“, რომ ჯავახეთში კომპაქტურად ჩასახლებული ფერეიდნელი ქართველები თავიანთ ქართველობას დაკარგავდნენ. ამ აბსურდის წინააღმდეგ ხმა აღიმალა ფერეიდნელმა ქართველმა სტუდენტმა რეზო მიქელაძემ: „ოთხი საუკუნე სპარსეთში გამიძლია, ქართული ენა შემინარჩუნე-

ვცხოვრობდეთ და თათრებად მოგვისხენიონ“.

როგორც მოგვიანებით გაირკვა, ჯავახეთში ქართველ სტუდენტთა და ფერეიდნელთა ჩასახლების წინააღმდეგე წასულა სომხეთის მაშინდელი მთავრობა და გრეგორიანული ეკლესია. მათ ადვილად გადაიბორეს მოსკოვის ხელისუფლება და ქართველთათვის სავალალოდ გადაწყდა კიდევ ჯავახეთის ბედი. საქართველოს მაშინდელმა ხელმძღვანელობამ უკან დაიხია და უარი თქვა ზემოხსენებულ გეგმებზე. უფრო მეტიც, იმ მიზეზით, რომ მესხეთ-ჯავახეთი ესაზღვრებოდა თურქეთს, გამკაცრდა სასაზღვრო რეჟიმი და შეიზღუდა ყველა იმ ქართველთა გადაადგილება, რომლებიც არ ცხოვრობდნენ ამ რეგიონში. ბუნებრივად, ამ ფონზე რაიმე კომპაქტურ ჩასახლებაზე ფიქრიც კი ზედმეტი იყო. ასე დასამარდა დიდი ეროვნული პროექტი.

გადის თითქმის ორმოცი წელი და ისევ დაისვა თბილისის ცენტრიდან უმაღლესი სასწავლებლების გადატანის საკითხი. საუბარია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო და საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტებზე. კიდევ გეგმდებოდა შანსი იმისა, რომ ისევ ავღორძინოთ მესხეთი. კარგად გვესმის, რომ ამჟამად ჯავახეთში უმაღლესი სასწავლებლების გადატანა კიდევ უფრო დაძაბავს პოლიტიკურ ვითარებას, მაგრამ სავსებით რეალურია მათი ახალციხეში ან ადიგენში განთავსება. უმაღლესი სასწავლებლების რეგიონში გადატანა პროზიტიურად აისახება როგორც თბილისის, ასევე პროვინციის ყოფა-ცხოვრებაზე. მოგეხსენებათ ადიგენისა და ახალციხის რაიონები დაცლილია ახალგაზრდობისგან და მათი სტუდენტთა გადაკეთება იხსნის მესხეთის სრული გაუქცირებისგან. თავის მხრივ, თავი კომბალად ქცეული დედაქალაქიც განიცდობს მათი მოსახლეობისგან, რაც მრავალ ყოფით პრობლემას მოუგვარებს თბილისს.

როსტომ დვალის

წინებელია ისიც, რომ ახალქალაქი დამატებით დასჭირდებოდა ექიმები, მასწავლებლები, სასადილოების, კაფე-ბარების, საპარკმახეროების, კინოთეატრების, სავაჭრო ობიექტების მომსახურე პერსონალი, დაახლოებით 1000-1200 ადამიანი, მათ უკან მდგომ ოჯახის წევრებსაც თუ გავითვალისწინებთ, ეს ციფრი გასამაგდებია.

ერთი სიტყვით, ახალქალაქის სტუდენტურ ქალაქად გადაქცევა (თავისი დამხმარე ინფრასტრუქტურის განვითარების ჩათვლით) თეორიულად ნიშნავდა სულ მცირე 15-17 ათასი ქართველის ჩასახლებას (მუდმივ ან დროებით საცხოვრებლად) რეგიონში, სადაც სულ 90 ათასი ადამიანი ცხოვრობდა, 17000 ქართველის ჩასახლებით მნიშვნელოვნად შეიცვლებოდა დემოგრაფიული ვითარება. პერსპექტივაში ისიც გათვალისწინებული იყო, რომ ქართველი სტუდენტები ოჯახებს შექმნიდნენ და ჯავახეთში სამუდამოდ დასახლდებოდნენ, რაც რეგიონის „გაქართველების“ პროცესს დააჩქარებდა.

ეს რაც შეეხება ახალქალაქს. ბოგდანოვკასთან დაკავშირებით კი ქართველი ინტელიგენციის სხვა გეგმა ჰქონდა. მოგეხსენებათ, სამი ათეული წლის წინათ ირანს მართავდა თბილისში დაბადებული და გაზრდილი შაჰი მოჰამედ რეზა ფეჰლევინი, რომელსაც ძალიან კარგი ურთიერთობა ჰქონდა საბჭოთა მთავრობასთან. ამით ისარგებლეს ფერეიდნელმა ქართველებმა და მოითხოვეს საქართველოში გადმოსახლება — „დედა სამშობლოში დაბრუნება“. დაახლოებით 3000-მდე ოჯახმა გამოთქვა დაბრუნების სურვილი, მაგრამ დადგენილი იქნა გაუგებარი შეცდომა — საქართველოში ჩამოსახლებული ფერეიდნელები ცალ-ცალკე მიმოფანტეს. რაც, რა თქმა უნდა, მიუღებელი აღმოჩნდა ფერე-

ში, მაგრამ მაინც უცხო ქვეყანაში გადასახლებას. ქართულმა ინტელიგენციამ კარგად უწყოდა ეს ამბავი და ხელისუფლებას სთხოვა, რომ ფერეიდნელი ქართველები კომპაქტურად ბოგდანოვკის (ახლა მას ნინოწმინდა ჰქვია) რაიონში დაესახლებინა. ისიც გაითვალისწინეს, რომ სომეხი მოსახლეობა არ გაყიდდა საკუთარ საკარმიდამო ნაკვეთებს, ამიტომ ფერეიდნელ ქართველთა ჩასახლება სასოფლო საბჭოებისა და კოლმეურნეობების კუთვნილ მიწებზე უნდა მოხდარიყო. მაგრამ ეს იდეა განუხორციელებლად დარჩა.

თანხის გამო არ შეუკავებიათ თავი. მაშინდელი საქართველოს ბიუჯეტი 4-5 მილიარდი მანეთი იყო, თანაც მაშინ მოსკოვიდან დამატებით 3-4 მილიარდი მანეთის სუბსიდიის მიღება პრობლემას არ წარმოადგენდა (რაც სავსებით საკმარისი იქნებოდა ზემოხსენებული ორივე პროექტის განსახორ-

ბია, მუსლიმანი კაცი, პურს რომ ვაცხოზ, მასზე ჯვარს გამოვსახავ და ახლა საქართველოში ჩამოსახლებული გადავგვარდები?“

სხვათაშორის, ფერეიდნელ ქართველებს არც ჯავახეთის სუსხიანი კლიმატი და უწყალო მინები აძინებდათ. ანალოგიური კლიმატი და გამოვიწყული მინები ფერეიდანშიც, მაგრამ ქართველი კაცის მარჯვენამ ეს რეგიონი ნალკოტად აქცია. ასე რომ, 10000 ფერეიდნელი ქართველის ჩასახლება ჯავახეთს ააღორძინებდა.

მაგრამ, საუბედუროდ, მაშინდელმა მთავრობამ არავის მოუსმინა და ფერეიდნელთა გაფანტვით ჩასახლება გააგრძელა. სამწუხაროდ, ადგილობრივმა ქართულმა მოსახლეობამ ვერ იგუა „თათრების“ გამეზობლება და ამან ის შედეგი მოიტანა, რომ გულნატკენმა ფერეიდნელებმა უარი თქვეს საქართველოში დაბრუნებაზე: „სჯობს ირანში ვიყოთ და გურჯები გვერქვას, ვიდრე საქართველოში

საგადასახლო კოდექსის ახალ სვლილებას მენარჩევათ გაკოტრებაზე მიჰყავს

საქართველოს ხელისუფლებამ ქართველ მენარჩევებს — გადასახადის გადამხდლებს პირველი თებერვლიდან მორიგი „სიურპრიზი“ შესთავაზა, რომელიც საწარმოების დაკეტვას ან მათ გაკოტრებას მოასწავებს. საქართველოს საგადასახლო კოდექსის 97-ე და 143-ე მუხლებში ცვლილებები შევიდა.

კერძოდ: საგადასახლო პასუხისმგებლობა დაწესდა სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირებისთვის. საგადასახლო სამართალდარღვევად ჩაითვლება მყიდველის მოთხოვნისას სასაქონლო ზედნადების გაუცემლობა ან სასაქონლოს შეძენისას სასაქონლო ზედნადების მიღებაზე უარის თქმა. თუ სასაქონლოს ღირებულება არ აღემატება 10000 ლარს, მე-

წარმეები ჯარიმდებიან, მაგრამ მითითებული არ არის ჯარიმის ოდენობა. თუმცა პირველი შემთხვევის გამოვლენიდან 12 თვის განმავლობაში ქმედების ხელმოწერა ჩადენისას მენარჩევები 5000 ლარით დაჯარიმდებიან, შემდგომი გამოვლენისას 10000 ლარით და ა.შ. ხოლო თუ სასაქონლოს საზაზრო ღირებულება აღემატება 10000 ლარს, ზედნადების არ ქონის შემთხ-

ვევაში მენარჩევის მიმართ ვრცელდება სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა. ასეთია მენარჩევის დასჯის ახალი მეთოდები. ხელისუფლების წარმომადგენლების განმარტებით, ეს შესრულებადი მოთხოვნებია, მენარჩევები კი ასე არ ფიქრობენ. ამიტომაც ზუგდიდელმა მენარჩევებმა გამართეს გამაფრთხილებელი საპროტესტო აქცია. ისინი სოლიდარობას უცხადებენ დედაქალაქელ მენარჩევებს, რათა ერთობლივი ძალისხმევით უარი ათქმევიონ ხელისუფლებას მის მიერ შემუშავებულ ახალ ცვლილებებზე.

ლადო ქირია, ზუგდიდი

როგორ იწერებოდნენ «ფეხილის პრინცესა»

ორი ათეული წელია, რაც საქართველოში პოლიტიკოსები ქართველი ხალხის კეთილდღეობისთვის ერთმანეთს სახელისუფლო სკამებისთვის ებრძვიან. მათი ბრძოლის შედეგი კი ყოველთვის საკუთარი კეთილდღეობის უზრუნველყოფით მთავრდება, უბრალო ხალხი კი პირში ჩალაგამოვლებული რჩება. ცოტა ხანში კი ქართულ ეკონომიკაში დაწყებული „დიდი არაბობის“ გამო ჩალაც აღარ დარჩება.

პოლიტიკაში ყველაფერი მოსულა, ბრძოლა წესებით თუ წესების გარეშე, კომპრომატებით, შავი პიარითა და ერთმანეთის ლანძღვა-გინებით. ისიც ხშირად ხდება, რომ წარსულ წყენასა და შეურაცხყოფას ადვილად იფიქრებენ და ერთ დროს დაუძინებელი მტრები ერთ ბანაკში აღმოჩნდებიან; ან ერთი იდეალებისთვის თუ ხელისუფლებისთვის მხარდამხარ მებრძოლნი სხვადასხვა ფლანგზე აღმოჩნდებიან ხოლმე. შეიძლება ითქვას, პოლიტიკაში ყველაზე ხშირად ხდება პრინციპებისა და შეხედულებების ცვლადობა. ვარდებით მოსულმა ხელისუფლებამ რიგთანად „მოქალაქეთა კავშირის“ პირმშოს სირცხვილის ჩამორეცხვა ვერ მოასწრო, რომ უკვე ნაციონალიზმა გახდა ჩამოსარეცხი. პოლიტიკურ მეხსიერებას თუ დავაბავთ, ამის ბევრ თვალსაჩინო მაგალითს გავიხსენებთ. ამჯერად ნინო ბურჯანაძის პოლიტიკურ ფერიცვლებას გადავავლოთ თვალი.

ქალბატონი ბურჯანაძე ოპონენტების წინააღმდეგ მკვეთრად შეურაცხყოფელ ტერმინოლოგიას არ იყენებდა და მისი პოლიტიკურ ლექსიკონში ხშირად იკვეთებოდა სიტყვა „კონსტრუქციული“, თუმცა მას შემდეგ, რაც თვითონ გახდა ხელისუფლების ოპონენტი, კონსტრუქციულობა პოლიტიკურ სკევესტრში მოხვდა, მისი განცხადებები კი რადიკალურად შეიცვალა.

ნინო ბურჯანაძე ყელზე დაკიდებული ძვირფასი მარგალიტების მსგავსად, ვერ იცილებს კორუმპირებული ოჯახისშვილობას. „ფეხილის პრინცესას“ იარლიყი მაშამ — ანზორ ბურჯანაძემ შვილს 90-იანი წლების დასაწყისში მიაწება. შემდეგ იყო ავადსახსენებელი მოქალაქეთა კავშირი, ახლა კი ნაციონალიზმისგან განწმენდას ცდილობს.

ბურჯანაძის განცხადებით, „დღევანდელი ხელისუფლება ცდილობს, მედია საკუთარი გაველენის ქვეშ მოაქციოს და მაქსიმალურად აკონტროლოს. აღნიშნულის დასტურად ისიც კმარა, რომ ტელეკომპანია „იმედის“ ხელმძღვანელად საკუთარი გუნდის წევრი, ყოფილი მინისტრი დანიშნა, ხოლო საზოგადოებრივი მაუწყებლის დირექტორად — ასევე ხელისუფლების დირექტივების უსიტყვო შემსრულებელი“.

უცნაურია, რომ ბურჯანაძეს მედიის გაკონტროლების მცდელობად არ შეუფასებია 2007 წლის 7 ნოემბრის მოვლენები, როდესაც ათეულობით ათასი ადამიანი ტელეკომპანია „იმედის“ დამოუკიდებლობას იცავდა. საზოგადოების ვნებათაღელვის იგნორირე-

ბისთვის „ფეხილის პრინცესას“ ყველაზე მაგარი „ფოლადის ლეღის“ სტატუსი მიანიჭეს და ერთ ლარად წყნეთის აგარაკიც აჩუქეს, რომლის რეალური ღირებულება მილიონებს აღაბრებდა.

მაშინდელი დუმბილისთვის ხალხის წინაშე ბოდიში საჯაროდ მოიხადა და თავისი საქციელი მარტივად ასე ახსნა:

„ორი წლის წინაც იდგა უსამართლო სასამართლოს პრობლემა, ქონების ჩამორთმევის, ადამიანის პოლიტიკური ნიშნით დაპატიმრების პრობლემა, მაგრამ ეს არ იყო იმდენად ღრმად წასული, როგორც დღეს. მე ვიყავი იქ, სადაც ვიყავი. პარლამენტის თავმჯდომარის ადგილზე ამ ტიპის განცხადებები არ კეთდება. ელემენტარული პოლიტიკური ცოდნაა საჭირო, რომ ადამიანებმა სწორი დასკვნა გააკეთონ. არ შეიძლება ადამიანი ერთნაირად ლაპარაკობდე მაშინ, როცა ხარ პარლამენტის თავმჯდომარე და ქვეყნის უმაღლესი ხელისუფალი და როცა ხარ ოპოზიციაში“.

შეუძლებელია, არ დავთანხმო ამ მოსაზრებას, რადგან რეალურად ხელისუფლებაში ყოფნისას ის ასე საუბრობდა: „სახელისუფლო გუნდი ბევრს ესაუბრება ხალხს, იცის ადამიანების განწყობა, მათი პრობლემები და, რაც მთავარია, იცის, როგორ მოაგვაროს ეს პრობლემები“.

2008 წლის იანვარში კი პრეზიდენტის ინაუგურაციაზე, როდესაც მეორე ვადით არჩეულ სააკაშვილს, როგორც პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელმა საკუთარი უფლებები გადააბარა, აღნიშნა:

„ჩვენ დავანახეთ მსოფლიოს, რომ საქართველო არის

დემოკრატიული ქვეყანა, სადაც რთულ ვითარებაშიც კი ხალხს აქვს გონიერება, რომ სწორი ნაბიჯი გადადგას სწორი მომავლისთვის. საქართველოს აქვს სურვილი და მოთხოვნილება, რომ დემოკრატიულად განვითარდეს. ხელისუფლება კი სწორედ ამ მიმართულებით მიდის“.

დღეს კი ხელისუფლების ქმედებებში დემოკრატიის ნიშნები ვერ გრძნობს:

„ჩემთვის სიურპრიზია, რომ სააკაშვილი ევროპულ დიპლომატიკასთან დემოკრატიის მეორე ტალღაზე ლაპა-

რაკობს მაშინ, როდესაც საზოგადოება დემოკრატიული რეფორმების არა თუ ტალღას, არამედ სიოსაც ვერ გრძნობს“.

„დღეს საქართველოში იწყება ომი იმ პრინციპების წინააღმდეგ, რომელიც ჩვენთვის ძვირფასია, იწყება სერიოზული ბრძოლა ოპოზიციის, განსხვავებული აზრის წინააღმდეგ. ჩვენ წინ უნდა აღვუდგეთ პროცესს, რომელიც ქვეყანას უფსკრულისკენ მიაქანებს. დღევანდელი ხელისუფლების უუნარობა და კორუმპირებულობა უდი-

დესი საფრთხის წინაშე აყენებს საქართველოს სახელმწიფოებრიობას“, — ეს განცხადება კი ოპოზიციურ არენაზე გამოსვლის პირველ დღეებში გააკეთა. თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ ქალბატონი ნინო იყო თანავტორი იმ გრძელვადიანი პოლიტიკისა, რომელსაც ხელისუფლება მიჰყვება და რომელიც ქვეყანას უფსკრულში გადაიჩენს უქადის, ეს ამკარად არაკორექტული გამოსვლაა. ეს არაკორექტულობა კი მას წყნეთის აგარაკის დაკარგვად დაუჯდა.

პარლამენტის თავმჯდომარის სკამზე მოკალათებული „ფოლადის ლედი“ ყოველთვის მზად იყო ოპოზიციასთან დიალოგისთვის:

„როდესაც, ერთის მხრივ, შეთანხმებისკენ მოუწოდებდა, მეორეს მხრივ, უკიდევანო ლანძღვა-გინება და გაკეთებული იგნორირება გესმის, ამ დროს მეორე მხრიდან კვლავ კორექტული ნაბიჯებისა და კომპრომისების მოთხოვნა არაკორექტულია. მე ჩემს ოპონენტებს მოვუწოდებ, რომ გვერდზე გადადონ პირადი ამბიციები და იმ საკითხებზე ვისაუბროთ, რაც მართლა საქმესთან არის დაკავშირებული. მე კონკრეტული პირობები არასდროს ნამიყენებია, ყოველთვის ვაცხადებდი, რომ მზად ვარ დიალოგისთვის“.

დღეს კი რადიკალური შეხედულება აქვს დიალოგზე და პრეზიდენტის გასამართლებას ითხოვს:

„ჩვენ შეურიგებელ პოზიციაზე ვდგავართ. ერთხელ ნახევრად ხუმრობით, ნახევრად სერიოზულად ვთქვი, რაც ამ ქვეყანას სააკაშვილმა დამართა, მის ჩამოხრე-

ნინო ბურჯანაძე:
ჩააქაშაა
სააკაშვილმა
დაბარათა, მის
ჩამოხრებას
უნდა ვითხოვდეთ

ბას უნდა ვითხოვდეთ, ჩვენ კი მის გადადგომას ვითხოვთ. ჩვენი ყველა ქმედება რადიკალური რომ იყოს, ბუნებრივია, სხვა რეალობა გვექნებოდა.“

„ბევრი რამ შეიძლება აპატიო ადამიანს, მაგრამ ვერ აპატიებ ტყუილს ხელისუფლების მხრიდან, რაც იყო აგვისტოს მოვლენებამდე და დღემდე გრძელდება. ეს უსინდისო ტყუილებია, რომელიც ეს ადამიანები კვებდნენ საქართველოს მოსახლეობას მათ მიერ კონტროლირებადი მედიის საშუალებებით“.

„მე ადრეც ვაფრთხილებდი ხელისუფლებას, რომ ასეთი ქმედებებით კატასტროფამდე მივიდოდნენ. ყველამ უნდა იცოდეს, რომ ასეთი ქმედებები არ შერჩება და ყველა აგებს პასუხს ჩადენილი დანაშაულისთვის. სააკაშვილს სუბილუოდ მოუწევს პასუხის გება. პრეზიდენტი მართლმსაჯულების წინაშე იმით უნდა წარსდგეს, რომ მან ტყუალა ქვეყნის რუკა, პოლიტიკურ რეგრესიებს კი სულ უფრო მასშტაბურად ახორციელებს“.

ლიტვის საგარეო საქმეთა მინისტრთან შეხვედრის შემდეგ კი განაცხადა:

„ჩვენ ვისაუბრეთ იმ საფრთხეებზე, რომელიც ემუქრება საქართველოს იმ პრეზიდენტის ხელში, რომელიც აცხადებს, რომ დღესაც იგივე გადაწყვეტილებებს მიიღებდა, რაც შარშან ომის დაწყებისთანავე დაკავშირებით მიიღო. მიხეილ სააკაშვილმა პასუხი უნდა აგოს ომის დაწყებისთვის, რაც ქვეყანას მისმა გადაწყვეტილებებმა მოუტანა.“

ნანა ლალაიშვილი

ახალგაზრდების თვალთ დანახული ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი

ქართველი ახალგაზრდების თვალთ დანახული ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი იყო მთავარი თემა ზუგდიდში გამართული შეხვედრისა, სადაც აფხაზეთიდან დევნილი, როგორც ძველი, ისე ახალი თაობის წარმომადგენლები სტუდია „რეს“ ხელმძღვანელსა და სოხუმელ მწერალ გურამ ოდიშარას შეხვდნენ. ნაჩვენები იყო დოკუმენტური ფილმი — „ნების არ ქონა“.

„შეიძლებოდა თუ არა ომის თავიდან აცილება“, „ღირდა კი ომის დაწყება“, „ვის მიუძღვის ბრალი ომის დაწყებაში“, „რას ვერ იყოფდნენ ქართველები და აფხაზები“ და სხვა კითხვები იყო დასმული ამ დოკუმენტურ ფილმში ახალგაზრდების მიერ, რომლებიც ომის დაწყებისას 3-5 წლისანი იყვნენ.

დასკვნებიც თვითონვე გამოაკეთ. ანუ ომის გაჩაღებაში და კონფლიქტის მშვიდო-

ბიან მოუგვარებლობაში გარკვეული დანაშაული მიუძღვით საქართველოს მაშინდელ და ამჟამინდელ ხელისუფლებას, არ შეიძლება ყველაფრის პატივს მიაგნოთ, რადგან საკუთარი ძალებითაც შესაძლებელი იყო ყოველივე თავიდან აგვეცილებინა.

ფილმის რეჟისორის მამუკა ყუფარაძის განმარტებით, ფილმის სულისკვეთება არ მოსწონს საქართველოს ხელისუფლებას. ამიტომაც აკ-

ძალუღია ამ ფილმის ჩვენება ჩვენი ტელევიზიებით. სამაგიეროდ, ფილმი ნახეს აფხაზებმა, რამაც ისინი დადებითად განაწყო.

ეს ფილმი შეხვედრის მონაწილეებსაც მოეწონა. თუმცა ერთ-ერთმა ქალბატონმა, ტყვარჩელის მკვიდრმა, აფხაზის მეუღლემ და აფხაზი შვილების დედამ — ციური ბუაგამ გამოთქვა წუხილი მხოლოდ ქართველების დადანაშაულების გამო.

„არ შეიძლება ამ კონფლიქტში მხოლოდ ქართველები დავადანაშაულოთ, აფხაზებსაც მიუძღვით უდიდესი

წვლილი ამ კონფლიქტის გაღვივებაში და გაჩაღებაში. მე როდესაც ტყვარჩელში ვცხოვრობდი, მათ პირდაპირ ვეუბნებოდა ამის შესახებ. ამიტომაც აუცილებელია ანალოგიური ფილმების გადაღება, სადაც ნაჩვენები იქნება ის ბრალეულობანი, რომლებიც აფხაზებმა ჩაიდინეს“, — აღნიშნა ქალბატონმა ციურიმ, რომელიც ამჟამად ზუგდიდში ცხოვრობს, ხოლო მეუღლე და შვილი კი ტყვარჩელში, მაგრამ მშობრად გადადის აფხაზეთის ტერიტორიაზე მეუღლისა და შვილის სანახავად (ერთი შვილი თავისთან არის).

მამუკა ყუფარაძემ არ გამოიცილა ასეთი ფილმების გადაღების შესაძლებლობაც. ისე მართლაც საინტერესო იქნება აფხაზი ახალგაზრდების თვალთ დანახული ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი.

ამ შეხვედრაზე ითქვა იმ უდიდეს როლზე ქართველი და აფხაზი ახალგაზრდებისა, რომელთაც არანაკლებ ძველი თაობის წარმომადგენლებსა, შეუძლიათ ლომის წილის შეტანა ამ ქართულ-აფხაზური ურთიერთობების მოგვარებაში.

ლადო ქირია, ზუგდიდი

ზურაბ გაგნიძე: «წლის მინისტრი» გოგა ხაჩიძე თავის მოღვაწეობის გზაზე ტოვებს კნინობითი სულიერების შეფარავ სურათს

ფსიქოლოგია მდუმარე გამოცანათა ასახსნელი მეცნიერებაა. ადამიანის სულიერება გაცილებით უფრო ღრმა და მასშტაბურია, ვიდრე გარეგნულად ვლინდება. ორგანიზმი ბიოქიმიური მანქანაა — ტრილიონობით უჯრედის აგრეგატი ჩვენგან დამოუკიდებლად მუშაობს და ჩვენი ნებით არც ჩერდება. სულიერება სხეულში ჩამწყვედელი უზარმაზარი და ბუნდოვანი სფეროა. ვინ მოთვლის რამხელა გრძნობა, რამდენი ეჭვი, იდეა და დასადგენი აზრი თვლემს ჩვენს არსებაში. ჩვენ ვარსებობთ და ამავე დროს წარსულის ექოც ვართ და მომავლის ესკიზიც. მთავარია, გვექონდეს „სულსა შიგან“ ჰარმონია, ვიცოდეთ ფასეულობათა სისტემა, ორიენტაცია და მნიშვნელობა, ნებელობითი კონტროლის საზღვრები. ფილოსოფიისა და ფსიქოლოგიის დოქტორი, პროფესორი ზურაბ ბაგნიძე გვესაუბრება გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრ გოგა ხაჩიძის ფსიქოპორტრეტის ძირითად მახასიათებლებზე.

— ბატონო ზურაბ, რას გვეტყვით ბატონ გოგა ხაჩიძის სულიერ ფასეულობებზე; ფლობს საზოგადოებისთვის სასარგებლო უნარებს, ემოციონალურად საღ აზრსა და ლოგიკურობას?

— ბიბლიური სიბრძნე ამბობს: „სარდლებად ბიჭბუჭებს დაუფლებენ და ქარაფშუტები იბატონებენ მათზე, დაითრგუნება ხალხი, კაცი კაცს დაზაგრავს, მოყვასი — მოყვასს, ბავშვი გაუმედიდურდება მოხუცს, უღირსი — პატივცემულს“. ეს სიტყვები ესაია წინასწარმეტყველს ეკუთვნის და ეს კარგად იცოდნენ ქვეყნის მოთხრის მოვალეობიანი, მტრულად განწყობილმა ძალებმა. გამოუცდელი, პიროვნულ სიმწიფეს მოკლებული ბიჭბუჭების საპასუხისმგებლო პოსტებზე დანიშვნა, ცხადია, არც ქვეყანასა და არც ხალხს კარგს არ მოუტანდა და მათთვის ძალაუფლების მიცემა ხალხისთვის ავადმით ხასიათს მიიღებდა. ბატონი გოგა ხაჩიძე იმ ბიჭბუჭა რომისტრებს ეკუთვნის, რომლებზეც ჭკვიან ებრაელს უთქვამს: „შენი არ იცოდე და სხვისი არ გესმოდესო“.

გოგა ხაჩიძე სალიაზრისა და ლოგიკურობის მატარებელი რომ იყოს, სახელმწიფო საპასუხისმგებლო თანამდებობას თავისთვის აკრძალულ ზონად მიიჩნევდა და შეთავაზებულ ადგილს არ დათანხმდებოდა. მართალია, განათლებით ბიოლოგია და სპეციალობით მცენარეთა ფიზიოლოგი, მაგრამ ისე გახდა ამ დარგის მინისტრი, სპეციალობით არასოდეს უშუშავია. მას მეორე სპეციალობა — ჟურნალისტიკა უფრო იზიდავდა. მუშაობდა საქართველოს ტელევიზიის პირველ და მეორე არხებზე, ტელეკომპანია „იბერეზიასში“, „რუსთავი 2“-ში, „202“-ში, თავდაცვის სამინისტროს პრესცენტრში, რადიო „105“-სა და რადიო „რეზონანსში“, გაზეთ „რეზონანსში“. 2002 წელს ის პოლიტიკაში წავიდა და დააარსა პოლიტიკური პარტია „გაერთიანებული დემოკრატები“ ხაშურში; 2003-04 წლებში ის უკვე ხაშურის რაიონის გამგებლის მოადგილეა. 2005 წელს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულია, ხოლო 2008 წელს გარემოს დაცვის მინისტრად გვევლინება. **საგუშაო ადრინოს ქრონიკები** **მონაცვლოა, დროის მცირე ინტერვა-**

ლით, გვიჩვენებს, რომ ის მხოლოდ პარტიული მიმართულებით მოქმედებს, იმპულსურად და გაუცხოვრებულად, შინაგანი მოწოდების გარეშე, საშიშ საზაფხუდ აქვს დაქვეითებული ნებაყოფილე. ამ მიზნით ჩაერთო ოპერატიულად „ვარდების რევოლუციაში“ და მიზნად საკუთარი „მე“-ს უზრუნველყოფა დაისახა. უარყო დროით განმტკიცებული სულიერი ფასეულობები სუსტი ნებელობითა და განუსჯელობას დაქვემდებარებული გონებრივი უნარებით, მიაძინა სულში სინდისის ხმა. **მან ვერ მიაღწია პიროვნულ სიმწიფეს, რადგან არ გააჩნია ფასეულობათა სისტემა და ორიენტაცია.** მასში ფასეულობები ჯერ კიდევ არ ქცეულა მნიშვნელოვნად, ვერ ფლობს ქცევის შეგნებულ-ნებელობით კონტროლს, რის გამოც უმნიშვარი და საეჭვო პიროვნებაა. გოგა ხაჩიძისნაირი სუბიექტისათვის სხირად ყველაფერი „სულ ერთია.

— ბატონო ზურაბ, რა კრიტერიუმებით შეირჩა გოგა ხაჩიძე მინისტრად, რით დაიმსახურა ესოდენ მნიშვნელოვანი თანამდებობა?

— მისი ფსიქიკის წამყვანი ცენტრალური შტრიხი მლიქვნელობა, ფარისევლობა და პირმოთნეობაა, რომლის ჯადოსნური შესაძლებლობები ყველა დროის „სამეფო კარის“ ჯოკერია. გოგა ხაჩიძის ცნობილი პიტი „მიშა მაგარია“ ამის დადასტურებაა. თუ ამ სიმღერას დაუკვირდებით, ყურადღებას მიაპყრობთ მის ტემპსა და მისამღერს, „ალი-ლუიასავითა“ და „ოსანასავით“ სხირად მეორდება „მიშა მაგარია!“, შეიცავს ლოცვის სტრუქტურას, რითაც ავტორი ცდილობს, ჰიპნოზური გავლენა მოახდინოს მსმენელზე. ეს გვიჩვენებს, რომ ბატონ გოგას ქვეცნობიერში ღრმად აქვს ჩალექილი „მონური კომპლექსი“, რომელიც დროდადრო ცნობიერებაში გადმოსვლით იღვიძებს. ის პოტბას ასხამს უზურაპტორ პრეზიდენტს.

ფსიქონალიზით, ფარისეველი მესობა ხაჩიძე, რომელიც ქებათა-ქებას უკვნივს ქვეყნის ერთპიროვნულ მმართველს, შინაგანი სულიერებით საღისტი და ტირანი, თანაც მხალხი, გულნამუსა და მშიშარა. მას თრგუნავს მგომარაოების სიმაჟრა და ამიტომ იწყებს „ლაქუს“. მთელი სისოცხლე აქვს გზავს და ქვეცნობიარში ნატროს, მიაღწიოს უაღლეს მგომარაოებასა და შეუზღუავ კალაუფლებას...

— ბატონო ზურაბ, რას გვეტყვით ბატონ გოგა ხაჩიძეზე, როგორც ხელმძღვანელზე?

— ყველა ვხედავთ, თუ რადღეშია საქართველოს ბუნება და ეკოლოგია. ნადგურდება, იჩეხება და იყიდება ტყეები, მდინარეთა კალაპოტები, მწვანე ზოლები. ტყეების მონოპოლისტ მეპატრონეებად კი ვანი მერაბიშვილი, კახა ბენდუქიძე და მიხეილ სააკაშვილი სახელდებათ. პრემიერ გეგა მაგალობლიშვილიც ტყეების საქმეს შეენირა. ინფორმაციის თანახმად, გეგამ ჩაშალა მცხეთა-მთიანეთის ტყეების შესყიდვაზე დანიშ-

ნული ტენდერი, რითაც მთავრობის მაღალი ეშელონები ფრიად გაანანყენა. მწვანეთა ლიდერის გია გაჩეჩილაძის ინფორმაციით, შირაქის ველი არაბებზე გაიყიდა, ხოლო ახმეტის ტყეები — ჩინელებზე. გარემოს დაცვის სამინისტრო კი პირში წყალჩაღებულ-ლი ხვდება ბუნებრივი რესურსების განთავება-გაყიდვას. გოგა ხაჩიძის უწყების თანამშრომლები, როდესაც კორუფციულ გარიგებაში მონაწილეობისთვის დააკავეს, მინისტრი ამ ამბავს ასე გამოეხმაურა: „მსგავსი ფაქტები მოხშირდა და ეს იმიტომ არის განპირობებული, რომ არის დაბალი ხელფასები“. მინისტრს ავიწყდება, რომ საქართველოში უმუშევრობა ცხოვრების წესად იქცა. იმასაც მოჩვენებითი გულწრფელობით ამბობს, რომ „საქართველოში, სამწუხაროდ, გარემოს დაცვის კულტურა არ შეესაბამება ცივილიზაციის სიწარის ნორმებს... ქვეყნის სასიკეთოდ გადადგმულ ნაბიჯს არ ექნება აზრი, თუ არ მოუვლელი ბუნებას, მასზე უნდა ავიწყო ჩვენი ქვეყნის მომავალი სტრატეგია. საზოგადოებამ თავად უნდა იკისროს პასუხისმგებლობა, რადგან, თვალს თუ დავეუხუჭავთ, მარტო კანონი ვერ გვიშველის“. ეს ორი ფრაგმენტი გვიჩვენებს, რომ გოგა ხაჩიძე თითო საზოგადოების კენ იშვერს, ხოლო საკუთარი უწყების თანამშრომლების საქციელს მცირე ხელფასების გამო თავისებურად ახსნას უძებნის. ესაა საზოგადოებისთვის საჭირო მინისტრი?!

აგვისტოს ომის დროს ტყეთა დიდი საფარი განადგურდა. მინისტრის განაცხადი ამ საკითხზე საოცრად პარადოქსულია: „დამწვარი ხეების ფესვთა სისტემით ეკოსისტემის აღდგენის პროცესი რთული იქნება, რადგან მთლიანად მოშლილი და დარღვეული ფლორა-ფაუნის ბალანსი, კლიმატი შეცვლილია. საბედნიეროდ, კატასტროფამ ხეობის მასშტაბი არ მიიღო და არც მინერალურ წყლებს ემუქრება საფრთხე“. ერთი მხრივ, „მთლი-

ანად მოშლილია და დარღვეულია“ და შემდეგ საბედნიეროდაც გვაქვს საქმე. ფსიქოქრილობი მას ქვეცნობიერიდან სათქმელი გამოეპარა, როგორც ხალხი ამბობს, წამოსცდა! იგრძნო და... მყისვე გამოასწორა. ეს კი იმიტომ მოხდა, რომ

სათქმელს უაღრესიგაგლოდ კეიფება, უჭირს კონსენტრაციის შენარჩუნება შეგარებასა და სათქმელს შორის. მხოლოდ მაშინ კონსენტრირდება მისი გონება სათქმელთან, თუ საქმეში კრავიდატი ან მისი უახლოესი გარემოსა.

ასე მოხდა მაშინ, როდესაც სააკაშვილმა ბათუმში ორი ქედის მოჭრა ბრძანა. ერთის სიგრძე 65 კმ-ია, ხოლო სიგანე 2800 მეტრი, მეორისა — სიგრძე 60 კმ-ია, სიმაღლე 2600 მეტრი. რომ იტყვიან, სააკაშვილმა დაიჟინა: „აქეთ გორას ნიხლსა ვკრავ, იქით გორას ძვრას ვუზამ“, მაგრამ ეს შეუძლებელი აღმოჩნდა. გარემოს დაცვის მინისტრი კი დუმდა...

ეკოლოგებმა აღიარეს, რომ თბილისი ერთ-ერთი ყველაზე დაბინძურებული ქალაქია ევროპაში. სპეციალისტებმა ონკოლოგიური დაავადებების მომატების ერთ-ერთ მიზეზად ქალაქის დაბინძურება დაასახელეს. გოგა ხაჩიძე აცხადებს, რომ „თბილისი არც ისე დაბინძურებული ქალაქია, თბილისში მუშაობს სამი სადგური და სამჯერ მონმდება ჰაერის დაბინძურების მონაცემები“. არასამთავრობო ორგანიზაციებმა მინისტრის ნათქვამი გადაამოწმეს და იგი ტყუილში დააანამაულეს. ასე რომ, მინისტრი გოგა ხაჩიძე არაკომპეტენტურობასთან ერთად მატყუარაცაა.

„მწვანე ალტერნატივის“ მოპოვებული სამხილებით შემოტანილი სანავი ტყეების შემცველია, ხოლო ტრანსპორტის გამონაბოლქვი — ყველაზე საშიში წყარო ჰაერის დაბინძურებისა. მინისტრი ამ საკითხებზე გასაგები მიზეზით დუმილს არჩევს. ცნობილი ნავთობკომპანიები: „ვისოლი“, „კანარგო“, „სოკარი“ და „ლუკოილი“ ხომ პრეზიდენტის ოჯახის, მისი ძმების საკუთრებაა.

ქალაქში გაცხოველებულ მშენებლობებს ეწირება მწვანე ნარგავები, ბაღები, პარკები და მწვანე ზოლები. თბილისში მწვანე ტერიტორიე-

ბის გამალებული შესყიდვა მიმდინარეობს და თანაც მინისტრის მონეობა მხოლოდ ბაღებსა და სკვერებშია შესაძლებელი.

გოგა ხაჩიძე არ არის ის პიროვნება, რომელიც დედაბუნებას უპატრონებს და „ხალაპოლავული“ დაიხავეს მას განადგურებისაგან.

— აბა, რატომ დასახელდა მედიაპროექტ „სახელმწიფოს წმინდანად“ წლის მინისტრად?

— განა მარტო დასახელდა, მას ოქროს პრიზიც გადაეცა. გახსოვთ, კარგების ამლის შემდეგ, მთავრობამ მოახლო საჩვენებელი გამოფენა — ანგარიში ხალხს. მაშინ გოგა ხაჩიძე გადარჩენილი ენდემური ხის ჯიშების ექსპონატები წარმოადგინა პროექტით „ტყე შეუნახე შევლებსა“. ეს იყო მთავრობისა და მინისტრის მხრიდან ცინიზმი და მათი უმაქნისობის მაჩვენებელი. იქნებ, ამიტომ გახდა „წლის მინისტრი“ გოგა ხაჩიძე?! დღეს ეკობალანსი ქვეყანაში იმ დონეზეა დარღვეული, რომ თბილისშიც კი გამოჩნდნენ მგლები, ხოლო სამთავრობო მტაცებელმა 5 წლის ბავშვი დაკბინა. ბუნების გაჩანაგება ყოველთვის იწვევს საშიშ კატაკლიზმებს. ყველა ეს „სიკეთე“ კი სათანადოდ იღებს, რომ

თავხადნი და უპასუარი მთელი ქალისხევიით სდილოვან თვითდაჰპიფრებას, რადგან მეჯღანაუპილის კოვალქსით მარტო მოხვამსა და განდიდაზა უიქრობენ.

ბატონი ხაჩიძე ასეთი გზით გახდა კერპთაყვანისმცემი და ვანდალი. ოპოზიცია მას ლესელიძის ქუჩაზე მდებარე ხარების ეკლესიის დარბევაში დადანაშაულებს. არსებულ ვიდეომასალაში ჩანს, როგორ ამტყვევს ეკლესიის კარს გარემოს დაცვის მინისტრი. მისი შეზღუდული აზროვნება ასეთია: „მიზანი ამართლებს საშუალებას“ და რომ „ფული ჯოჯოხეთს ანათებს“.

ასე რომ, ოქროს პრიზით დაჯილდოებული „წლის მინისტრი“ თავის მოღვაწეობის გზაზე ტოვებს კნინობითი სულიერების დემონსტრირების შემზარავ სურათს.

ესაუბრა ლალი შაჰიავშილი

გსმენიათ მსგავსი რამ საქართველოს პრეზიდენტისგან?
არა.

და დარჩენ უკრაინაში

არ გაიხსენოთ ახლა, რომ უკანონო მიყურადღებისთვის თანამდებობიდან გაათავისუფლეს უშიშროების მინისტრი კვირაია. ეს, აუ, როდის იყო — შევარდნაძის პრეზიდენტობისას.

დღეს მიყურადება, ფარული მოსმენა საქართველოში საგანგებოდ მიღებული კანონითაა დაშვებული.

ამბობენ, ვიქტორ იუშჩენკომ ზემოთ მოხმობილი მაგალითი თავისი აღმწოდების საჩვენებელი დემონსტრირების გამოსახატად გააჟღერაო. თორემ სპეცსამსახურებმა არათუ შეწყვიტეს, არამედ გააძლიერეს პოლიტიკური დევნა.

გააფართოვეს „მოლვანოვების“ არეალი და სხვა ქვეყნის ოპოზიციონერებს დაუწყეს თვალთვალი, თუ ასეთი რამ ქვეყნის ხელისუფლების „ინტერესებში იყო“.

ჯერ კიდევ მაშინ, როცა ვიქტორ ანდრეევიჩი ოპოზიციამი იყო და პრეზიდენტობისთვის იბრძოდა, იგი აცხადებდა, რომ თვალთვალი, რომელიც მას დაუწყეს ტოტალიტარული რეჟიმისა და აბსოლუტური უკანონობის გამოკლებნა.

უსაზღვრო იყო მისი აღმწოდება.

ამიტომ დაიფიცა, რომ შეწყვეტდა უკრაინაში ადამიანებზე თვალთვალის პრაქტიკას: „ვფიცავ, ძალას არ დავიშურებ, უკრაინაში ადამიანის უფლებები და კანონიერება რომ არ დაირღვეს“.

მამალმა გასცა სიცრუე ფიცის, რადგან ბოლო ვერა და ვერ დაუმალეს.

ნინო ბურჯანაძის შემთხვევა კიდევ ერთი მაგალითია, რამაც საზოგადოებრიობას გაკვირვების უფლება მისცა.

თუმცა საქართველოში უკვე აღარაფერი უკვირთ და არაფერი აოცებთ.

შარი, საიდან მოდისარო...

ეს ერთი ხანია, ყველა შარი და თავსაღდასნმა უკრაინიდან მოდის.

საქართველოს ხელისუფლების თავგამოდებით უკრაინაში გაგზავნილ ცრუდამკვირვებლებთან დაკავშირებული სკანდალი ფართოდ რომ გახმაურდა და საერთაშორისო რეზონანსი რომ ჰქონდა, ჩვენი მკითხველებისთვის ცნობილია.

ისიც ცნობილია, რომ ხელისუფლება დაუყოვნებლივ გაემიჯნა ამ „აქციას“ და დეპუტატ დარჩიაშვილის (შემოდგომის მინდორივით აჭრელებული წვეროსნის) პირით განაცხადა, რომ მართალია, დონეცკში დარბოზდნენ ვილაც ქართველები და არჩევნების ჩაშლას ცდილობდნენ, მაგრამ ისინი მხოლოდ წარმოშობით იყვნენ ქართველები, თორემ მოქალაქეობა უკრაინისა ჰქონდათ. თანაც, 2011 კი არა, სამასამდე დამკვირვებელი ჩავედითო უკრაინაში.

დარჩიაშვილი სიცრუის დიდოსტატია. საოცარი ის არის, რომ მის განცხადებას გამოწერილივით დამთხვავდა სააგენტო „ინტერფაქსის“ მიერ გავრცელებული ინფორმაცია კიევის ცენტრში, დამოუკიდებლობის მოედანზე მამაკაცის დაკავების შესახებ, რომელიც ხალხმრავალ ადგილზე აფეთქების მოწყობას აპირებდა.

უკრაინის უშიშროების სამსახურის ხელმძღვანელმა ვალენტინ ნალივაიჩენკომ ტელეკომპანია „ინტერის“ ეთერში განაცხადა, რომ დაკავებული არის საქართველოს მოქალაქე, 1968 წელს დაბადებული ვინმე გ.რ. მის წინააღმდეგ უკვე აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე: „ვამუშავებთ ვერსიას, რომ საქართველოს მოქალაქე მასობრივი აქციების ადგილზე დანაშაულის ჩადენას ან აფეთქებას გეგმავდა“.

მიუხედავად იმისა, რომ ნალივაიჩენკო ხაზს უსვამს დაკავებულის საქართველოს მოქალაქეობას, ხოლო იმავე წყაროს ცნობით: „ამასთან, უკრაინის შინაგან საქმეთა სამინისტრო და კიევის პროკურატურა ადგენენ, როგორ აიღო საქართველოს მოქალაქემ უკრაინის პასპორტი“.

ხომ არ ჰქონდათ „აღებული უკრაინის პასპორტები“ იმ ქართველებსაც, რომლებიც, დარჩიაშვილის განცხადებით, დონეცკში არჩევნების არევას ცდილობდნენ? საეჭვო დამთხვევაა.

იმავე დონეცკში უკვე აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე „ქართული დესანტის“ წევრების წინააღმდეგ. ადგილობრივ პროკურატურაში განაცხადეს, რომ მათ მიერ წარდგენილი ცნობები, თითქმის ისინი დამკვირვებლები და ჟურნალისტები იყვნენ, ყალბი აღმოჩნდა.

არჩევნების მეორე ტურის კვირაძალს ვრცელდებოდა ინფორმაცია, რომ პრეზიდენტობის ორივე კანდიდატი — ტიმოშენკო და იანუკოვიჩი სიტუაციის დესტაბილიზაციის მიზნით საქართველოში, პოლონეთიდან და ლიტვადან „დამკვირვებლების“ მოწვევას აპირებდნენ.

უკრაინის ახალი პრეზიდენტი ვიქტორ იანუკოვიჩი

ვას აპირებდნენ. 7 თებერვალს ორგანიზაცია „ავტონომიური წინააღმდეგობის“ აქტივისტებმა კიევის ერთ-ერთი საარჩევნო უბნის კარი ჯერ დაბლოკეს, შემდეგ კი კვამლის კოჭები დააყარეს. ეს ორგანიზაცია ორივე კანდიდატის წინააღმდეგ გამოდის. ივანო-ფრანკოვის ოლქის გორდენკის რაიონში საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი მოკლული იპოვეს...

დონეცკში მეორე ტურის მოლოდინში საქართველოს 500-მდე მოქალაქე რჩებოდა, ხოლო არჩევნების წინა დღეს, 6 საათსა და 30 წუთზე ხარკოვის გამშვებ პუნქტზე მესაზღვრეებმა დააკავეს რუსეთიდან შემოსული ორი ავტობუსი 90 საერთაშორისო დამკვირვებლით. ყველა მათგანი უკრაინის ცესკოს მიერ იყო რეგისტრირებული. ჯგუფი დონბასში მიემგზავრებოდა.

იულია ტიმოშენკომ აღიარა, რომ სატელეფონო საუბარი მასა და სააკაშვილს შორის ნამდვილად შედგა, და „დუმბილის დღეს“ უკრაინის ფოლკლორული ანსამბლების კონცერტს დაესწრო.

ვიქტორ იანუკოვიჩი კი გრანდიოზულ გალაკონცერტს ესწრებოდა.

ჭეშმარიტად გემოვნებაზე არ დაობენ.

მოქალაქე პრეზიდენტად ვიქტორ იანუკოვიჩი 7 თებერვალს, ხმის მიხედვით შეიკრებოდა.

განაცხად: „უკრაინელს შეეძლება თავიანთი არჩევანის, მაგრამ დამოკრატია ეს არის... უკრაინა უნდა ისწავლოს წესიერი, კანონიერი არჩევნების ჩატარება“. გაიქცა იულია ტიმოშენკო, პატივცემული მიხეილ სააკაშვილი?

შირინოვსკი: „დაუზოგადი, იულია“!

დრომ ჩამოყარა დღეების კრილოვსანი (რა ბევრი იყო?) და 7 თებერვალი, ანუ მეორე ტურის გამართვის დღეც ისტორიაში ჩაიწერა.

არჩევნებმა კი ჩაიარა, მაგრამ ვერავინ — დაპირისპირებული ბანაკებიდან ვერავინ ამბობს, რომ დაწყნარდა უკრაინა.

ექსცენტრიულმა ვლადიმირ ჟორინოვსკიმაც კი დაშოშმინებისკენ მოუწოდა იულია ტიმოშენკოს — ყველა მარცხის პოლიტიკური კარიერის სასიკეთოდ შემობრუნე-

ბა შეიძლებაო, „თუ, რა თქმა უნდა, არ აპყვებით პოლიტიკურ წერტილებს, რომელსაც ავისმდომნი აუცილებლად ისტერიკასა და გაუნონასწორებლობას დაარქმევენ“.

ძნელი წარმოსადგენია, რომ მაღამ იულია დაშოშმინებულიყო ასეთი, აშკარად დამცინავი, დარიგების შემდეგ.

არც დამშვიდებულა.

გაზეთ „უკრაინსკაია პრავდას“ თუ ვენდობით, ტიმოშენკო არ აღიარებს მეტოქის გამარჯვებას და თავისი საპარლამენტო ფრაქციის დახურულ სხდომაზე აცხადებს, რომ აუცილებლად გააპროტესტებს არჩევნების შედეგებს.

ეს მომხდარა 8 თებერვლის გვიან საღამოს.

9 თებერვალს კი ბლოკ „იულია ტიმოშენკოს“ ფრაქციის ლიდერის მოადგილემ ელენა შუსტიკმა უკვე საჯაროდ გამოაცხადა, რომ, თუ სასამართლო დაადასტურებს ფალსიფიცირების ფაქტებს რიგ რეგიონებში, წაგებული კანდიდატის მხარე გააპროტესტებს 7 თებერვლის შედეგებს.

ამ განცხადებას არ აუენერვილებია ვიქტორ იანუკოვიჩის მომხრეები. მათი მტკიცებით, იულია „ტიმოშენკოს მიერ გადადგმული ნაბიჯები ორიოდ კვირით თუ გადაწვეს სახელმწიფოს ახალი მეთაურის ინაუგურაციას“. ესაა და ესო.

მეორე ტურის წინა დღეებში უკრაინელი პოლიტოლოგები დარწმუნებით ამბობდნენ, რომ მხოლოდ სასწაული გაამარჯვებინებდა ქალბატონ იულიას.

სასწაული არ მოხდა.

უკრაინის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის 9 თებერვლის მონაცემებით, დამუშავებული იყო ამომრჩეველთა ბიულეტენების 99,91 პროცენტი. რეგიონების პარტიის ლიდერმა ვიქტორ იანუკოვიჩმა არჩევნებში მონაწილე უკრაინის მოქალაქეთა შვების 48,95 პროცენტი დააგროვა, პრემიერ-მინისტრს იულია ტიმოშენკოს კი ხმა მისცა 45,48 პროცენტმა. ბიულეტენების 1,19 პროცენტი სხვადასხვა მიზეზით ბათილად იქნა ცნობილი. ელექტორატის 4,37 პროცენტმა ხმა მისცა ორივე კანდიდატის წინააღმდეგ.

9 თებერვლისთვის უკრაინის ცესკოს დასათვლელი დარჩა ბიულეტენების 0,6 პროცენტი, რაც არა თუ არ იმოქმედებს საერთო შედეგ-

ზე, არამედ სერიოზულად ვერ დააჩნდება.

ამიტომ სრული სურათის წარმოსაჩენად უპრიანი იქნება ამ პროცენტული მონაცემების აბსოლუტურ რიცხვებში გამოსახვა: იულია ტიმოშენკოს ხმა მისცა 11 მილიონ 562 ათას 112-მა ამომრჩეველმა; ვიქტორ იანუკოვიჩს — 12 მილიონ 372 ათას 737-მა ამომრჩეველმა.

სხვაობა 810 625.

აი ეს რაოდენობაა ის გადარჩილი თოკი, ბანარი, რომელმაც შეიძლება ამოიყვანოს ტიმოშენკო იმ მდინარიდან, რომელსაც იანუკოვიჩი თავისუფლად გადაეცვლა.

ექსპერტების ერთ ნაწილს მიაჩნია, რომ თუ სხვაობა ერთ მილიონზე მეტია, რევანშზე ლაპარაკი არც ღირს, სხვა შემთხვევაში — ცდა ბედის მონახვერვა.

დაბეჯითებით მაინც არაფრის თქმა არ შეიძლება, იურისტებისა და პოლიტოლოგების აზრით, ზოგიერთ ოლქში არჩევნების შედეგების გაუქმების შემთხვევაშიც კი, საეჭვოა, დაინიშნოს „მესამე ტური“, როგორც ეს 2004 წელს მოხდა. მაშინ უკრაინის უმაღლესი სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ფალსიფიცირების მრავალრიცხოვანი ფაქტის გამოვლენის გამო მეორე ტურის შედეგები გაუქმდა და ამომრჩევლები კვლავ ურნებთან მიიპატიჟეს. შედეგად, პრეზიდენტად ვიქტორ იუშჩენკო აირჩიეს. ვიქტორ იანუკოვიჩი დამარცხდა.

მაგრამ მესამე ტური კანონით გათვალისწინებული არ არის, თუმცა არც 2004 წელს იყო გათვალისწინებული.

უკრაინის გენერალური პროკურატურამ განაცხადა, რომ არ დაუფიქსირებია არცერთი ისეთი დარღვევა, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს არჩევნების შედეგებზე.

ფრიად მნიშვნელოვანია ისიც, რომ ეუთოს, ვეროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის, ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის და დსთ პარლამენტთაშორის ასამბლეის დამკვირვებლებმა დადებითად შეაფასეს არჩევნების მიმდინარეობა.

მოკლედ: უკრაინის ცესკო არჩევნების საბოლოო შედეგების გამოქვეყნებას 17 თებერვლისთვის გვპირდება. ან — უფრო ადრე.

თუ მშვიდობა იქნა, იანუკოვიჩის პრეზიდენტად კურთხევის ცერემონია მარტში გაიმართება.

არაფა სანაპლია

აფეთქებიდან გამარჯვებამდე: ტრიუმფის ბრძელი გზა

ადგილობრივ თვითმმართველობის არჩევნების წინ საქართველოს ხელისუფლებამ ჯანდაცვის სფეროში მოსახლეობის უსუფუფრულობის და სადაზღვევო სფეროს რეფორმირების მიზნით მორიგი აფიშა წამოიწყო, რომელიც პროექტის „100 ახალი საავადმყოფო“ სახეცვლილი ვარიანტია.

როგორც ჯანდაცვის სამინისტროს პრესცენტრში აცხადებენ, მათთვის კონკრეტული დეტალები ამ დრომდე უცნობია. არადა, დიდი ალბათობაა, რომ მეს „ბლოკ ჯორჯიამ“, რომელსაც საკმაოდ ხერხიერი ლოზინგები ჰყავს როგორც მთავრობაში, ასევე საკანონმდებლო ორგანოში, მშვიდად გააგრძელოს თავისი დანაშაულებრივი საქმიანობა, რაც საავადმყოფოების ქონების გაყიდვად გადასვლისგან, მედპერსონალის

სელისუფა ბარა თუ ა

კერძო საკუთრების ხელყო
„ვარდების რევოლუციიდან“
ხნით მიწელდა, ისევ განახლ
ზღვისპირა სოფელ ანაკლია
ხელისუფლებამ ჯერ სახანა
რომლითაც ისინი 30-40 წელ
არ აკმარა და საკარმიდამო

ანაკლიელთა ანიოკება მას
შემდეგ დაიწყო, რაც საქართ-
ველოს არეზიდენტმა ანაკლი-
ის ინფორსტრუქტორის შეცვ-
ლა და იქ საკურორტო მშენებ-
ლობის დაწყება გადანყვიტა.
მიწების უკანონოდ გაყიდვისა
და კერძო საკუთრებაში არას-
წორად გაფორმება-გატარე-
ბის მოტივით დააკავეს ანაკ-
ლიის ყოფილი გამგებელი თე-
მურ ეფენია, რომელიც დაკა-
ვების პერიოდში ზუგდიდის
სამხედრო კომისრად მუშაობ-
და, თანამდებობიდან გათავი-

სახით შენარჩუნებას. არადა, რევოლუციის შემდეგ გაჟღერებული საუბრობდნენ სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული პირველადი ჯანდაცვის ობიექტების ოპტიმიზაციაზე. ამ მიზნით, ხელისუფლება თავდაპირველად პოლიკლინიკების რაოდენობის განახევრებას ფიქრობდა, რაც ბავშვთა დამოზრდითაა პოლიკლინიკის გაერთიანების ხარჯზე უნდა მომხდარიყო. დიდი ალბათობაა, რომ აღნიშნული სამედიცინო დაწესებულებების სადაზღვევო კომპანიების ხელში გადასვლის შემდეგ ახალმა მფლობელებმა აღარ მაღალფრენ არსებული სახით მათი შენარჩუნება და პოლიკლინიკების ნაწილი გააუქმეს; შენობა-ნაგებობები სხვა დანიშნულებით გადაიყვანა ან, სულაც, გაასხვისონ, რაც თავისთავად მედპერსონალის უმუშევრად დატოვებას გამოიწვევს. საგულისხმოა ისიც, რომ სადაზღვევო კომპანიები, რომელთაც საქართველოს რეგიონებსა და რაიონებში მშენებლობის ბუმი უნდა გააჩაღონ, 15-25-სანოლიანი თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი კლინიკები ააშენონ და ამავე დროს მოახ-

დინო არსებული საავადმყოფოების რეაბილიტაცია, ვერ შეძლებდა შეინარჩუნონ არსებული ფასები; გაორმაგდება და გასამმაგდება სამედიცინო მომსახურება. საქართველოს მოსახლეობის ის ნაწილი, რომელიც, შესაძლოა, სიღატაკის ზღვარს მიღმა არ იმყოფება, მაგრამ ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების შემთხვევაში კატასტროფული ფინანსური რისკების წინაშე დგება, თანამედროვე აპარატურით აღჭურვილ (მაგრამ საკმარის ძვირადღირებულ) კერძო კლინიკათა ქსელში მკურნალობას ვერ შეძლებს, რაც კიდევ უფრო დაამძიმებს ქვეყანაში ისედაც მიმდინარე სოციალურ ფონს. საქართველოს მოსახლეობის ნახევარზე მეტი სამედიცინო დახმარების გარეშე დარჩება.

ხელისუფლების ინიციატივით გაკეთებული იაფი დაზღვევა რომ ბუღეია, ამაზე საუბარი აღარც ღირს. ის ადამიანები, რომლებმაც ირწმუნეს პირველი პირის მიერ მოყოლილი ლამაზი ზღაპარი იაფი დაზღვევის თაობაზე და ჩაერთნენ აღნიშნულ პროგრამაში, ვერ ახერხებენ სრულყოფილი სამედიცინო მომსახურების მიღებას.

ჯანდაცვის სისტემის რე-
ფორმირების პირველი ორი
ეტაპის სრულ კრაზის შემდეგ
საზოგადოება ელოდა, რომ
სახელმწიფო 1500 დოლარად
გასხვისებულ სამედიცინო
დანესტრუქციულ უკან დაიბ-
რუნებდა და ვალდებულებე-
ბის მუხურს ეტელიბისთვის
საპრივატიზაციო ტენდერში
გამარჯვებულ კომპანიებს სა-
ჯარო სასტუმროს დააკის-
რებდა. ამის ნაცვად ხელი
სუფლებამ ადგილობრივი
თვითმმართველობის არჩე-
ვების წინ რაიონებსა და რეგი-
ონებში ახალი სამედიცინო
ობიექტები გააშენა და სა-
დაზღვეო კომპანიებისთვის
გადასაცემად. ბუნებრივია,
ჩნდება კითხვა: თითვის და
რატიმ იქნება მომგებიანი
100 საავადმყოფოს სახეცე-
ლილი პროექტი — ხელისუფ-
ლების მაღალჩინოსნებისთ-
ვის, სადაზღვეო კომპანიები-
სა თუ მოსახლეობისათვის?

ცხადია, ჯანდაცვის სფეროს სადაზღვევო სისტემაზე გადასვლის შემდეგ სახელი-სოფლო ნრებთან დაახლოებული კომპანიები შენობა-ნაგებობებს თავისი ინფრასტრუქტურითა და მიმდებარე მიწის ნაკვეთებით მიიღებენ, რაც საკმაოდ დიდი ქონებაა. ეს გარიგება დიდ თანხასთანა და დაკავშირებულია ზე-ღისყოფლებისთვისაც მომ-გებიანი იქნება — მორიგი არჩევნების წინ ვილაც-ვილა-ცები ჯიბეს გაისქელებენ. მოსახლეობისთვის კი სამე-დიცინო მომსახურება რომ ერთიორად გაძვირდება, ფაქტია და ამას ექსპერტე-ბიც ადასტურებენ. ისინი ასევე თვლიან, რომ

რეპორტაჟი
არსებული
საავადმყოფოების
სადგენებში
კომპანიებისთვის
გადასვამ
სამედიცინო
მომსახურების
ხარისხის
გაუარესებას
გამოიწვევს.

ამრიგად, ხელისუფლების მიერ პარაცეტამოლისა და ვალიდოლის ფონზე გაჟღერებული ჯანდაცვის ახალი რეფორმის შედეგად მხოლოდ და მხოლოდ მოსახლეობა დაზარალდება.

ნათია ქაღაბიშვილი

ანაკლიელთა აწიოკება მას შემდეგ დაიწყო, რაც საქართველოს პრეზიდენტმა ანაკლიის ინფრასტრუქტურის შეცვლა და იქ საკურორტო მშენებლობის დაწყება გადაწყვიტა. მიზეზის უკანონოდ გაყენება და კერძო საკუთრებაში არასწორად გაფორმება-გატარების მოტივით დადაკავს ანაკლიის ყოფილი გამგებელი თემურ ეფენია, რომელიც დაკავშირის პერიოდში ზუგდიდის სამხედრო კომისრად მუშაობდა. თანამდებობიდან გათავი-

სუფლდნენ საჯარო რეესტრის ელემენტანელები. ანაკლილეტმა რატომდაც დახმარებისთვის საქართველოს „რესპუბლიკურ პარტიას“ მიმართვე. პარტიის თავმჯდომარე დაითუსუფავგილი და პარტიის ერთ-ერთი ლიდერი ლევან ბერძენიშვილი ანაკლილეტს ზუგდიდში შეხვდნენ და მათი გასაჭირო მოისმინეს. „**ანაკლიელთა ჩრავლელობა** სამინელ დღემი ჟგარდითი. ხელისუფლება საკუთრებაში არსებულ მინებს

გვართმევს, გვეუზნებიან თქვენი იყო, ახლა ჩვენიო. სახანძროდან სახევერი კმ-ის დაშორებით 1700 კვ.მ მიწის ნაკვეთი გამაჩნდა, რომელიც, 20 წელია, ჩემი საკუთრებაა. საკუთრების დამადასტურებელი ყველანაირი საბუთი მაქვს. 2008 წლის მარტში საჯარო რეესტრში გავატარე. სრულიად შემთხვევით გავიგე, რომ მე მიწა ჩემთვის ჩამოურთმევიათ, როდესაც მივაკითხე საჯარო რეესტრს და ამონაწერი მოვიითხოვე, მითხრეს მიწა არასწორად იყო გატარებული და ამიტომაც ჩამოგერთვათ,” — აღნიშნა ანაკლიის მკვიდრმა ქალბატონმა ეკა გვიციამ.

ანაკლიური დღეშია მრავალი ანაკლიელი. ისინი ანაკლიის აღმშენებლობის წინადაღმ-

დევნი არ არიან, მაგრამ ეს არ უნდა ხდებოდეს მათი კუთვნილი ქონების ხელყოფის ხარჯზე.

„რესპუბლიკური პარტიის ლიდერმა დავით უსუფაშვილმა დახმარება და თანდაყოლილ თუ ახალი ქვეყნებს. „ნარსული გამოცდილებიდან გამომდინარე ხელისუფლებამ ისევე დაიწყო მოსახლეობის დაწინაურება — ჯერ საჯარო-ლები წაართვეს, ახლა საკრ-მიდამო მიწებს მიადგენ. არც ჩვენ ვართ წინააღმდეგი, რომ ანაკლია კეთილმოეწყოს, მაგრამ არა — ძალადობრივი გზით, არამედ — კანონიერი მეთოდებით. ყოველწინააღმდეგობით, დავიცავთ ანაკ-ლიელთა უფლებები, — აღ-ნიშნა დავით უსუფაშვილმა.

ხელისუფლება წართმეული

მინების სანაცვლოდ არაფერს არ სათვალავს მოსახლეობას — არც ფულად კომპენსაციას და არც მინების გადაცვლას. „მინები გერგებათ, მაგრამ არ გერგებათ!“ — ცინიკურად აღიზიანებენ მოსახლეობას. ასე რომ, ზეღისუფლებამ ანაკლიელებს, რომლებიც ადრე მათთვის საფარგულებსა და სახანძრავს მინების (რომლითაც ისინი წლობით სარგებლობდნენ) დაკანონებას ითხოვდნენ, ის მინებიც წაართვა, რომლებიც დაკანონებული ჰქონდათ. ასეთია რეალობა იმ ქვეყნისა, რომელსაც დემოკრატიული და სამართლებრივი სახელმწიფოს ამუშავების პრეტენზია აქვს.

ლადო ქირია, ზუგდიდი

პეროპორტის საბაჟოზე სოფი თვითნებურად ხსნის ამათებს

ქართველთა დიდი ნაწილი სარჩო-საბადებლის მოსაპოვებლად პლანეტის სხვადასხვა ადგილებშია მიმოხვეული და სამშობლოში დარჩენილ ოჯახებს წვლების, შეურაცხყოფისა და ათასი სხვა უბედურების ფასად ნაშოვნი გროშების მინიმუმს უგზავნის, რითაც საბანკო სექტორიც ხეირობს და უმუშევრად დარჩენილი საკუთარი სისხლი და ხორციც თავს ირჩენს! საქართველოს ხელისუფლებამ ამ ბოლო დროს ბიუჯეტის შეცვლების კიდევ ერთ სამარცხვინო და უკანონო გზას მიმართა. კერძოდ კი უცხოეთში მცხოვრები ჩვენი მოქალაქეების მიერ გამოგზავნილ ამანათებზე ბეგარა დაანესა და მათ ნათესავებს ნებისმიერი გზით აიძულეს „კანონის ფარგლებში“ მიიღონ ის, რაც ისედაც მათია.

ის, რომ სააკაშვილის ხელი-სუფლებს უფულობას არ უჩივის და გასართობი „პაეზდებში“ უზარმაზარ თანხებს ხარჯავს არახალია, მაგრამ მკითხველის ყურადღებას ამჯერად არა დახარჯულ მილიონებზე, არამედ ამ მილიონების მომპოვებელ „პატარა საამქროზე“ მივაპყრობთ და დარწმუნდებით, რომ საქართველოს პარლამენტის მიერ დამტკიცებული (საკაშვილის ნაკარნახევი) კიდევ ერთი უკანონოების წყალობით ფული უცხოეთიდანაც უხვად მოედინება მათკენ.

გარდა ფულადი გზავნილებისა, „XXI საუკუნის მონები“ საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებში საფოსტო ამანათებსაც აგზავნიან, სადაც, ძირითადად, ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი, ძვირადღირებული მედიკამენტები და ათასი სხვა წერილმან-მსხვილმანია.

**პეროპორტის
საბაჟო
განყოფილებაში
უამრავი ასეთი
ამანათია, მაგრამ
ყოვლისშემძლე
სოფს ნაბიშიარი
მათგანის გახსნა
უპრობლემოდ
შეუძლია და თან
ისა, რომ ამანათის
მიღება პირის
თანდასწრება
სრულებითაც
არ სჭირდება!**

ანუ გახსნის და საკუთარი შესხედულებისამებრ იმოქმედებს (ჩადებს ნარკოტიკს, ამოიღებს, „რაც სჭირდება“), დაგლიჯავს, დახვეს ყველაფერს და, როგორც იტყვიან, „ფეხებსაც ვერავინ მოსჭამს“.

ამასწინათ ჩემს მეგობარს ვახლი ამანათის მისაღებად ამანათი გახსნილი დაგვხვდა და მასზე ჩვეულებრივ დანებებულ თეთრ ქაღალდზე (ანუ სპეციალური ბლანკის მაგიერად) წარწერა იყო: „გახსნილია სოფის მიერ!“. მინდა მოგახსენოთ, რომ ფაქტის გაპროტესტება, საკუთარი უფლებების დაცვა და ა.შ. სრულიად უადგილოა, რადგან ვინმე ზურა (საბაჟოს თანამშრომელი) მაშინვე იქ გაჩნდება და, თუკი ბევრს „იბიჭუნავს“ (ეს მისი სიტყვაებია) ყველაფერს დაკარგავ, მათ შორის ჯანმრთელობასაც კი!

აეროპორტის საბაჟო განყოფილებაში, რა თქმა უნდა, ჰყავთ „ექსპერტებიც“, რომლებიც ამანათის შიგთავსს აფასებენ, ნუსხავენ და შემდეგ სპეციალური საბაჟო ბლანკის შევსებასაც „მოკრძალებულად“ გთხოვენ, რადგან, თუკი ამანათში 300 ლარის ზემოთ შეფასებული ნივთებია, ბაჟი უნდა გადაიხადო და თანაც აუცილებლად 25%. მაგრამ, თუ ვთქვათ, „ექსპერტებმა“ ამანათი 310 ლარად შეაფასეს, მიმღები მას არაა 10 ლარის 25%-ის გადახდის შემდეგ იღებს, არამედ იხდის სრული 310 ლარის პროცენტს, მიუხედავად იმისა, რომ 300 ლარის ღირებულების შიგთავსი არ იბეგრება! აბსოლუტურად გაურკვეველი და აღმაშფოთებელია ის ფაქტიც, რომ საბაჟო დეკლარაცი-

**ბიუჯეტის
შეცვლის
ერთი საპროპოზიცი
და უკანონო
გზა**

ის შესავსები ბლანკის ღირებულება 15 ლარია; საინტერესოა, რა კრიტერიუმებით განსაზღვრა პარლამენტმა და საბაჟო დეპარტამენტმა ერთი ფარგლი ქაღალდის ესოდენ დიდი საფასური.

ალარაფერს ვამბობთ, მთლიანად ამ სტრუქტურის (საბაჟოს) უმეცარ თანამშრომლებზე, რომლებიც

**ოღონდ რაიმე
ნაგვლიჯონ,
ოღონდ
მშობლიური
ხელისუფლება და
საკუთარი
ოჯახის
დაუოკებელი მად
რამენაირად
დააქაფოფილონ
და არაფარზე
დაიხვეწენ უკან!**

ჩემი მეგობრის ამანათში სახალწლო საჩუქრები ეწყო და, როცა მათი „შეფასება“ საბაჟო „ექსპერტმა“ თავისი ბურად დაწყო, ინიციატივით გამოვედი და მეგობარს ჩვენ მიერ დაქირავებული ექსპერტის მიყვანა შევთავაზე, რადგან თანხა ნელ-ნელა 1000 ლარამდე აღიზდა!

„თქვენი ექსპერტის მოყვანა არ შეიძლება! დაცვა, დაუძახე ზურა!“ — გასცა განკარგულება „ექსპერტმა“ გოგონამ და რამდენიმე წუთში ყოვლისშემძლე ზურაც ადგილზე გაჩნდა!

„წერე და იკითხე, ვის აშიწნებ. აქ ჩემი საკუთარი კანტორა კი არ მაქვს, პარლამენტის დადგენილებასა და კანონს ვიცავ; წადი და იმათთან იბლატავე, თუ მაგარი ხარ,“ — მიპასუხა ზურამ და „ექსპერტ“ გოგონას მიუბრუნდა, „კლავიზიკების“ გამოხტომებს თვითონ გაეცი პასუხი, კანონის ფარგლებში!

საბაჟო დეკლარაციის ფუ-

რცლის გადასახადი გადავიხადეთ, თუმცა ამანათზე სპეციალურ ბლანკზე შიგთავსის ჩამონათვალი იმავე ქვეყნის სახელმწიფო ენაზე გარკვევით ჩანდა. გამომგზავნს გადახდილი ჰქონდა ბაჟიც, ნონისა და ამანათის შიგთავსის საფასურიც, იქაურ ფოსტამდე მისასვლელი ფულიც და ა.შ., რატომ უნდა გადაიხადონ ამანათის ადრესატებმა საჩუქრების საფასური ხელმეორედ, აბსოლუტურად გაუგებარია.

როგორც ვინმე ზურამ განვიმარტა, აღნიშნული უკანონოება ხალხის მიერ არჩეული საქართველოს პარლამენტის დამსახურებაა და მთავად, ეს კანონი ძალაშია. ლოგიკურად ჩნდება კითხვა: ამ ანტი-ხალხურ კანონზე ვინმეს პარლამენტში პროტესტის გრძნობა არ გასჩენია? არავის უფიქრია იმაზე, რომ იქ, უცხოეთში „სეილზე“ (ხშირად ნაჩუქარი) ნაყიდი შარვალი, სვიტერი, ფეხსაცმელი და ა.შ. არ უნდა იბეგრებოდეს და თანაც 20 უფასო კილოგრამის შემთხვევაში?

რამ გამოიწვია საქართველოს პარლამენტის მიერ ასეთი დრაკონული კანონის მიღება? კომენტარი დეპუტატ ბიან ცაბარაიშვილს ვთხოვეთ:

— როგორც წესი, ასეთ უმსგავსოებას ხმას არასოდეს ვაძლევ, მითუმეტეს მაშინ, როცა ბედოვლათი ხელისუფლების მიერ საბაჟო, საგადასახადო და სხვა ამგვარ სტრუქტურებში რაიმე ნოვაციას აქვს ხოლმე ადგილი! მე ამ პალესისმგებლობას უმრავლესობასთან ერთად ვერასოდეს გავიზიარებ და არც არასოდეს გამოიზიარებია, არც წინა მონვევის პარლამენტში და არც დღევანდელში! მას შემდეგ, რაც ეს ვაიმთავრობა ხელისუფლებაში მოვიდა, მხოლოდ ერთ რამეს ემსახურება — როგორმე გადაფარონ ჩვენი მოქალაქეების ეკონომიკური, ფინანსური აქტივობა, დაბეგრონ ყველა არსებული შემოსავალი, გადახდევინონ

სრულიად მიუღებელი ოდენობის ბაჟი, არ მისცენ ადამიანებს ეკონომიურად სულ ოდნავ მომძღვრების საშუალება და ეს ყველაფერი მოაქციონ სახელისუფლო მარნუხებში! ამანათები, როგორც ცნობილია, ბევრი შემოდის ქვეყანაში, მაგრამ, როგორც ეტყობა, ეს ხელს უშლის მსხვილ იმპორტიორებს, რომლებსაც ტონობით სხვადასხვა სახის ნაწარმი „ფუთებით“ შემოაქვთ და, თქვენი აზრით, სჭირდებათ კონკურენტი? რამდენიმე დღის წინ მითხრეს, რომ ტონობით ტვირთს ჯერ ჩინეთიდან აზერბაიჯანში აგზავნიან, სადაც ბაჟდება და „დაფასობის“ შემდეგ ხელისუფლებასთან დაახლოებული 3-4 ბიზნესგვარი საქართველოში აგზავნის!

— რატომ იგზავნება აზერბაიჯანში და არა პირდაპირ საქართველოში?

— იმიტომ, რომ ჩვენ თავი-ბაიჯანთან ტვირთების თავისუფალი მიმოქცევა გვაქვს, არ იბეგრება და თავად განსაჯეთ, რა ფულს აკეთებს რამდენიმე ბიზნესგვარი, რომელიც ხელისუფლებასთანაა დაახლოებული! მესამე ქვეყნიდან შემოტანილი ტვირთები — ეს არის მრავალმილი-არდინი, უკვე კარგად აპრობირებული „ბიზნესი“, რომელიც საქართველოშიც წარმატებით ხორციელდება! რაც შეეხება თქვენს კითხვას, რამდენად აქვს უფლება სოფს, გახსნას ამანათი, მოგახსენებთ, რომ ეს არის კანონის უხეში დარღვევა და, ჩვენთან რომ სასამართლო ხელისუფლება არსებობდეს, ასეთ უკანონოებას, ამანათის მიმღების საჩივრის შემთხვევაში, მიმღების სასარგებლოდ გადაწყვეტდა. მაგრამ

**სოფს არ
გავიწყდებათ,
რამ სახელმწიფოში
ვსსოვრობთ?**

ჯერ ერთი, უნდა შედგეს ოქმი, უნდა არსებობდეს მონიშნები, ამანათის მიმღებიც იქვე უნდა იყოს და მხოლოდ ამის შემდეგ შეიძლება ამანათის გახსნა!

**დავუშვათ სოფა
პეროპორტი ჩამოვ
ამანათში, მე ჩემი
უდანაშაულობა
როგორ უნდა
დავაბატოვო?**

საბაჟო დეკლარაციის შევსებაზე ბლანკზე და მის ფასზე ის შემოიღია გითხრათ, რომ ამ ტარიფებს პარლამენტის გვერდის ავლით ადგენს საბაჟო დეპარტამენტი შემოსავლების სამსახურთან ერთად! იცით, რა? სამწუხარო პრაქტიკაა, მაგრამ, რომ არ ვთქვა, არ შემოიღია:

**ისეთი კანონებს
ილაქნენ,
დავუბატონის
დიდ ნაწილს
ნაქითხულის კი
არ აქვთ ან ხმას
პეროპორტი უიღი!**

ასე რომ, საფოსტო გზავნილების დაბეგრვა და მასთან დაკავშირებული უსიამოვნო ფაქტებიც ამ ხელისუფლების პირობებში ნურავის გაუკვირდება!

ირინა ბოგოსავილი

გაიორის გასაჭირი

ზუგდიდის რაიონის სოფელ ოდიშის მკვიდრ მაიორ ქებურიას არც წინა ხელისუფლება სწყალობდა და არც ამჟამინდელი. შვიდი წელია, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებისაგან დახმარებას ითხოვს, მაგრამ ამაოდ. ადგილობრივმა ხელისუფლებამ ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროში გადაამისამართა, მინების განკარგვის უფლებობის მოტივით. სამინისტროში კი მას განუცხადეს, რომ ზუგდიდის რაიონში მინების არ არსებობის გამო შეუძლიათ ოდიშელ კაცს მინის ფართობი მისცენ ახმეტის ან ლაგოდეხის რაიონებში.

ამდენ ხვეწნა-მუდარასა და სიარულში, რაც თანხა გააჩნდა, ისიც შემოეხარჯა მაიორ ქებურიას და ახლა მისი იმედი მხოლოდ და მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტია.

არადა, ქებურიას ექვსწლიანი (აქედან ოთხი ინვალიდია) ოჯახი გაუსაძლის პირობებში ცხოვრობს, ამი-

ტომაც მან წერილი გაუგზავნა საქართველოს პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს.

„პატრონ პრეზიდენტო, მერამდენედ მიხდება თქვენი შეწუხება და თქვენთან განცხადების გამოგზავნა, ვინაიდან ხელისუფლების ადგილობრივი წარმომადგენლები არანაირ ყურადღებას არ მიაქცევენ, სწორედ ამის გამო

დღემდე ვრჩები გამოუვალ მდგომარეობაში. ვარ 71 წლის, შრომის ვეტერანი. ვცხოვრობ სოფელ ოდიშში იმ ადგილას, სადაც ნიადაგი გადაადგილდება.

ამის გამო საცხოვრებელი სახლი, დამხმარე ნაგებობები ისე დაზიანდა, რომ იქ ცხოვრება სახიფათოც და შეუძლებელიც გახდა. არსებობს სპეციალისტების დასკვნა, რომ ამ სახლის აღდგენა და შეკეთება შეუძლებელია. საჭირო გახდა ახალი საცხოვრებელი ადგილის შეიქმნა და ახალი შენობის აშენება.

აქედან დაიწყო ჩემი ტანჯვა, მივმართე ადგილობრივ და ზემდგომ ორგანოებს, თანამდებობის პირებს, მაგრამ უშედეგოდ.

როგორც იქნა 2009 წელს

სოფელ ოდიშში სხვა ადგილი გამომიყვებს საცხოვრებლად, მაგრამ მინის ის ნაკვეთი, რომელიც მომცეს, სხვისი აღმოჩნდა და მისმა პატრონმა მასში 1500 დოლარი მომთხოვა. ამის შესაძლებლობა რომ მქონოდა, სხვებს არც შევანუხებდი.

გარდა მინის ნაკვეთისა, საჭირო იყო სამშენებლო მასალა, გამგეობამ 100 ცალი შიფერი, 5 ფანჯარა და 22 ცალი „დსპ“ მომცა, მაგრამ რად გინდა! შიფერი დაზარალი და გამოუსადეგარი, ხოლო ზუთი ფანჯარა სად გამოვიყენო, სხვის სახლში ხომ არ ჩავდგამ?!

პატრონ პრეზიდენტო! გთხოვთ, დაავალთ ადგილობრივ ხელმძღვანელობას, ყურადღება მომაქციოს და სათანადოდ დამეხმაროს, — ნათქვამია წერილში.

ლადო ქირია, ზუგდიდი

პარვის ქალბიდან პარის ქალბაგდე

ისტორიაში ცნობილია ფაქტები, როცა მნიშვნელოვანი პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიზეზი ქალი ყოფილა, თუნდაც არაპოლიტიკოსი; და რომ ქალ პოლიტიკოსებს გაცილებით კარგი ინტუიცია აქვთ — უფრო სწორად უკეთ აფასებენ მოვლენებს და შედარებით უკეთესი დიპლომატიებიც არიან. ჩვენც გადაწყვეტით, ქართულ პოლიტიკურ პარნასზე „მოღვაწე“ ქალბატონებზე გაიმბოთ. მაშ ასე — მიშას კარის ქალები — ვინ არიან ისინი?

პრეზიდენტის რეზიდენციაში თითქმის ყველა საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე ქალბატონია. ადმინისტრაციის უფროსი ქალია (ეკატერინე შარაშიძე), პრესსპიკერიც (მანანა მანჯგალაძე) მისი დაქვემდებარებული პრეს-სამსახურებით, საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის უფროსიც (მარიკა ვერულაშვილი), აღარაფერს ვამბობთ აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების ქალბატონ ნარ-მომადგენლებზე.

მიხეილ სააკაშვილის გაპრეზიდენტებისთანავე დაინიშნა მისი კრიტიკა, როგორც სუსტი სქესისადმი განსაკუთრებულად განწყობილი ადამიანისა.

არაერთხელ გვინახავს კონცერტებზე მონაწილე ქალბატონებს ქვეყნის პირველი პირი ხელში ბურთივით როგორ აიტაცებდა (ნინო ანანიშვილი, ნინო სუხიშვილი და სხვ.). ყველას ახსოვს, ალბათ, თავისუფლების მოედანზე უკრაინელი რუსლანას კონცერტი, რომელიც მილიონობით დოლარი დაჯდა. კონცერტის შემდეგ მალე გაირკვა, რომ რუსლანა პრეზიდენტის ფავორიტი მომღერალი ყოფილა და ამიტომაც შეირჩა სოლო კონცერტისთვის. მიხეილ სააკაშვილის სტუმრები არაერთხელ ყოფილან უკრაინელი ქალბატონები, ზოგი „მასაჟისტისა“ და ზოგიც მომღერლის სტატუსით.

პრეზიდენტის „კარზე“ იყვნენ ისეთი ქალბატონებიც, ვის სიტყვასაც „განსაკუთრებული“ მნიშვნელობა ჰქონდა მიხეილ სააკაშვილისთვის და ხშირად მათ აზრს ითვალისწინებდა.

ერთ-ერთი მათგანი ჟურნალისტი ლალი მოროშკინაა. მოროშკინა თავის წიგნში „მე, პრეზიდენტი და მსოფლიო ჩემპიონი“ ერთ ასეთ ეპიზოდს იხსენებს:

„გიორგიმ (იგულისხმება გიორგი კანდელაკი) „ისტორიული გადაწყვეტილება“ მიიღო — „მოქალაქეთა კავშირის“ სიით კენჭი ეყარა.

გიორგი სულ უფრო ხშირად სტუმრობდა კანცელარიას. ჩემი ყოველი ნაბიჯი კი „ნაციონალური მოძრაობის“ პიარად აღიქმებოდა. ჩვენ, ფაქტობრივად, სხვადასხვა ბანაკში აღმოვჩნდით.

ერთ დღესაც კი სამსახურში მომაკითხა და მისი პირველი სიტყვები იყო:

— მიჭერენ, ლალი.

— კი მაგრამ, რაზე? — დავსვი ლოგიკური შეკითხვა.

— შენ არ იცი, ადრე მე და ჩემს სიმამრს მიღების ბიზნესი გვექონდა გორსა და კას-

პში, მაგრამ ეს დიდი ხნის მიძინებული საქმეა, ახლა კი თავიდან ჩიჩქნიან, სისხლის სამართლის საქმეა ადრულა.

— მერე გორელი არა ხარ? ვერაფერს შვრები? — ვკითხე განცვიფრებულმა.

— ვერა, პირდაპირ სააკაშვილის ინტერესიაო. გადა-მარჩინე, დაურეკე.

— შენც და შენი სიმამრიც? — სარკასტულად ვიკითხე მე. გიორგი კარგად ხედებოდა ამ შეკითხვის არსს.

— დაურეკე შენს მეგობარს! — კატეგორიულად მოითხოვდა გიორგი.

— კარგი, ახლავე დაურეკე, შენს თვალწინ, — და ტელეფონში მიშას აბდაუბდა ტელეფონის ნომრის ძეგნა დავიწყე.

— არ მითხრა ახლა, რომ მაგ სპორტსმენზე მირეკავ, თორემ არ ვიცი, რას გიზამ.

— ვა, როგორ მიხვდი?

— რა მიხვედრა უნდა, ტელევიზორს არ უყურებ?

დღეს გორში მაგის რობოტებმა ოქრუ-აშვილს სცემეს; ჰოდა, ჩახსდებიან ეგეც და მაგის სიმამრიც კარგა ხნით.

— მიშ, მომისმინე, მოდი, ეს ამბავი

ალანა გაგლოშვილი და მარიკა ვერულაშვილი

ეკა შარაშიძე

გავაჰყვინდოთ, ამ ერთხელაც დამიჯერე, — ვთხოვდი მე, მაგრამ, როგორც ჩანს, მიშა რადიკალურად იყო განწყობილი, — კარგი, ახლა ლოგიკურად ვიმსჯელოთ, — გადავდივარ მე ქალურ თვალთმაქცობაზე, — შენ ახალგაზრდა, პერსპექტიული, მომავალი პრეზიდენტი და ისინი, ორი გორელი, თანაც ერთი სპორტსმენი, თუმცა საკმაოდ წარმატებული, აბა, რა შენი საქმეა კრიჭაში ჩადგომა?

— შენ არ გესმის, რას გეუბნები? ოქრუაშვილს დაარტყეს მაგისმა მოსწავლეებმა, თანაც მთელი გორის დასახლებად, ჩვენ კი არჩევნები გვაქვს მოსაგები, ქართულებს ნაცემები არ ევასებათ, მეტრძოლი ხალხია. ირაკლიმ, მეც ბოლომდე დავდგე, ჰოდა, სამართლებ-

გიორგის კი მოსწავლეები, ძირითადად, ოსები ჰყავს, და საერთოდ, მთელი ქართლი შერეული ქართულ-ოსური ოჯახებია, რაში განწყობს დაპირისპირება? — დუმილი ყურმილის მეორე მხარეს თანხმობის ნიშანი იყო. დამიჯერა.

— კარგი, მოიყვანე, ოღონდ ამის მერე თუ კიდევ რამე მოხდა, იცოდე, შენ აგებ პასუხს და არ მაინტერესებს ჩვენი მეგობრობა, — ტონი საკმაოდ მკაცრი, თუმცა საგრძნობლად მორბილებული იყო.

მე და გიორგი სამინისტროდან ფეხით საკრებულოში გადავდით.

— გიორგი, ყველაფერზე დაეთანხმე, თუ თავისუფლება გინდა შენთვის და შენი სიმამრისათვის, — ვარიგებდი მე. გიორგი მორჩილად თავდახრილი მომდევნა.

მიშას მდივანმა ცაცამ უკვე იცოდა, რომ უნდა მივსულიყავით.

— ლალი, სულ 10 წუთი დაელოდე, „გრაფიდან“ ბიფშტექსი დაგვანანს და უდროო სადილი გამოუვიდა. ხომ იცი, არ მდენს მუშაობს, რომ არ იკვებოს, მოკვდება, — ქოთქოთებდა ცაცა.

უდროო ტრაპეზი დასრულდა. მე და გიორგიმ საკრებულოს თავმჯდომარის კაბინეტის ზღურბლი გადავკვეთეთ.

— რა იყო, ბიჭო, ძალა გერჩის? — ჰკითხა მიშამ, მაგრამ ტონი საკმაოდ რბილი და კეთილგანწყობილი ჰქონდა.

— რა ვიცი, რა...

— მოკლედ, ჩამოვართვათ ერთმანეთს ხელი. აგერ, ლალი თავდება და გავიდგება და არანაირი ხელის შეშლა, ეს უკვე გადაწყვეტილია, ირაკლიმ მილიონები დახარჯა, არჩევნები უნდა მოიგოს! თუ არა და, მერე შენს თავს დააბრალე და ლალიც ვეღარ გიშვების! — ეს უკვე შეპარული მუქარა იყო.

გიორგიმ თანხმობის ნიშნად თავი დაუქნია.

— ლალი, შენ დარჩი, — მომესმა კართან მისულს.

— იმედია, კმაყოფილი ხარ? — მკითხა მიშამ.

— კი, მაგრამ, მგონი, ჯობს ვარიანში წამოხვიდეთ შენ, ვანო და ირაკლი. რინგზე ხელი ჩამოართვათ ერთმანეთს და ჩათვალე, რომ ინციდენტი ამონურულია, თანაც შენი უპირატესობით, თანაც ვისთან? მსოფლიო ჩემპიონ-

თან, და ჰაიდა, ქართულეების გულის დასაპყრობად, you are the best! — ვუთხარი მე და თან ველოდებოდი ცუნამის, წარღვნასა და ქარიშხალს ერთდროულად.

— რატომაც არა? ესე იგი ხვალ, გამოენიას ვარიანში გავდივართ მე, ვანო მერაბიშვილი, ირაკლი ოქრუაშვილი, გიორგი ბარამიძე და იცოდე, არანაირი „შანელის“ კოსტიუმი. ეს სოფელია, სოფელი! — მიშას უეცარი, პიარისათვის ასე მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების ერთ ნაწილში მიღება მე პირადად ყოველთვის სასიამოვნოდ მაცვიფრებდა.

სხვადასხვა ინტერნეტ საიტებზე არაერთი ვიდეომასალა გავრცელებული, სადაც მიხეილ სააკაშვილი ქერთაში ან ქალბატონებთან არასამუშაო ვითარებაში (კლუბებსა და რესტორნებში) ერთობა.

პრეზიდენტის კარზე გასული ექვსი წლის განმავლობაში სუსტი სქესის წარმომადგენელთა მონაწილეობით არაერთი სკანდალი მომხდარა, მათი უმრავლესობა გახმაურებულია. გავლენას, მოროშკინასა და უკრაინელი ლამაზმანების გარდა პრეზიდენტის კარზე კიდევ ერთი ლამაზმანი „მსახურობდა“, გიგი უგულავას ამჟამინდელი მეუღლე, თბილისის პირველი

ლედი — ლელა კილაძე.

კილაძე წლების განმავლობაში ითვლებოდა ადმინისტრაციის უფროსის მრჩეველად და კულტურულ ღონისძიებათა უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსად, მას შესაბამისად „ბინაც“ (სამუშაო ოფისი) პრეზიდენტის რეზიდენციაში ჰქონდა, თუმცა, ყველას გასაკვირად, კილაძის ვითომდა მუშაობის ოთხი წლის თავზე ჟურნალისტებს გამოგვიცხადეს, რომ ქალბატონ ლელას თურმე არანაირი სტატუსი არ ჰქონია. პრეზიდენტს განსაკუთრებით უცხოელ ჟურნალისტებთან (მედდრობითი სქესის) ურთიერთობა მოსწონს. სხვადასხვა წამყვანი მედიასამუშაოების წარმომადგენლებს პრეზიდენტი უპატივცემულოდ არ უშვებს და ქვეყნისა და მისი რეზიდენციის ღირსშესანიშნაობებს ათვალთვლებს. მექალთანე პრეზიდენტის სახელი უცხოეთშიც ცნობილია, ამიტომ ჟურნალისტები მასთან ხანგრძლივი, თუნდაც სამუშაო ურთიერთობისგან თავს იკავებენ. იყო შემთხვევა, როდესაც მიხეილ სააკაშვილის რეპუტაციას საგარეო ურთიერთობებში საფრთხე დაემუქრა. პრესაში დაინერა მისი არაკორექტული მოქცევის თაობაზე აზერბაიჯანის პრეზიდენტის მეუღლის — მეზ-რიზან ალიევის მიმართ.

მიხეილ სააკაშვილთან ახლაც ბევრი ქალბატონი მუშაობს, ზოგი სტატუსით და ზოგიც უსტატუსოდ, თუმცა როგორ დასრულდება მათი მოღვაწეობა პრეზიდენტის კარზე, უცნობია. ასევე უცნობია, გარდაისახებიან თუ არა კარის ქალები კარვის ქალებად, როდესაც საზოგადოებისაგან, რომელსაც მოთმინების ფიალა დღითიდრე ევსება, სააკაშვილის რეჟიმს ინტენსიური და დინამიური დაცვა დასჭირდება, კარვის ქალები ხომ გაცილებით მძიმე ხვედრია, ვიდრე პრესსპიკერისა თუ სხვა ხელოვნური სტატუსით საჯარო განცხადებების გაკეთება და რეზიდენციაში ნებივრობა?!

შორენა გოგოლაკა

ლალი მოროშკინა

მორჩილების შესახებ

უფალი ამბობს: „აღიღეთ უღელი ჩემი თქვენ ზედა, რამეთუ მშვიდ ვარ და მდაბალ გულითა და ჰპოვეთ განსუენებაი სულთა თქვენთაი“. თუ მის სიტყვებს სათანადოდ გავიაზრებთ და ღრმად ჩავნვდებით, გამოდის, რომ სულის სიმშვიდე თავმდაბლობას მოაქვს.

აბბა დოროთე ამბობს: „როცა ადამიანი უფალს შესთხოვს, მია-ნიჭოს თავმდაბლობის უნარი, უნ-და მოემზადოს იმისთვის, რომ უფალი მოუვლენს ვინმეს, ვინც ხშირად დაამცირებს“.

რატომ? იმიტომ, რომ თანდა-თან გამოუმუშავდეს თავმდაბ-ლობის გრძნობა. ვინც შეურაცხ-ყოფას ითმენს, შინაგანად ინრ-

თობა და თანდათან ჩვევაში გადა-დის. მხოლოდ ამ გზითაა შესაძ-ლებელი სიმშვიდის მოპოვება, ადამიანმა უნდა გამოწრთოს თა-ვისი სული.

თავმდაბლობის ყველაზე დიდი მტერი სიამაყეა. იგი გულში იხ-ვევს ვნებებს, ჟინს, თავმდაბლო-ბა კი სიამაყის წინააღმდეგ ბრძო-ლის იარაღია.

ამაყი ადამიანისთვის დამახა-სიათებელია: გალიზიანება, კამა-თი, მრისხანება, ბუტიანობა; იოანე ოქროპირის თქმით, ვინც ამას და-უშვებს, ჭკუანაკლულია.

მორწმუნე მტკიცე ხასიათი უნდა გამოიმუშაოს, რათა არავის ეკამათოს, არ გაბრაზდეს, არ გა-ლიზიანდეს და ნებისმიერ სიტუა-ციაში სიმშვიდე შეინარჩუნოს.

ნათქვამია: რასაც მოითმენ, იმას მოიგებ! შეეცადე, ადამიან-ებთან ურთიერთობაში გამოიწ-როთ და მორჩილების უნარი გა-მოიმუშაო.

სულისთვის სასარგებლო ჩივილები

● სირცხვილია სხვისი ზეგობა (თავის მო-წონება), უგუწურებაა ღვთის ნიჭითა და მადლით ამპარტყენება. იამაყე იმით, რაც შობამდე გქონია, რადგან გაჩენის მერე მო-გებული მადლი ღვთისგანაა ბოძებული. რო-მელი სათნოება გიქნია გონების გარეშე? ის გონებაც ხომ ღვთისგანაა ბოძებული. რო-მელი მოღვაწეობა მიქმნია თვინიერ ხორცი-სა? ის ხორციც ხომ არ არის შენი, ღვთის მი-ერაა ბოძებული. ნუ აიმაღლებ თავს თიხაო და მინაო, რადგან მრავალი უხორცო და უნივთო გარდამოცვივა ზეცით.

● საკვების სიჭარბემ ურწოა დაბადა, სასატკბილობამ კი ადამიანი სამოთხიდან გამოაძევა. ძვირფასი საჭმელი პირს ატკ-ბობს, მაგრამ ავსორცობის დაუძინებელ მატლსაც კვებავს.

● არაფერი ისე არ აახლოვებს ერთმა-ნეთთან ადამიანებს, როგორც სიყვარული და წმიდა ცხოვრება. უფალი მოგვიწოდებს: „იყუარებდით ურთიერთის, ვითარცა მე შე-გიყუარეთ თქვენ“.

● ნაყოფიერების დასაწყისი ყვავილია, ხოლო ღვანლმოსილი ცხოვრების — თავ-შეკავება.

● ღვთისადმი ურყევი ყურადღება მად-ლმოსილია, ხოლო ჩვენი ყურადღება — იძულებითი, მაგრამ ასეთი გონიერული ლოცვა თანდათან გადაიზრდება შინაგან გულისხმიერ ლოცვაში, თუ გამოცდილი მოძღვარი გეყოლებათ.

როდის გადმოვიდა პირველად ზეციური სხეული იერუსალიმის აღდგომის ტაძარში

გადმოცემის თანახმად, იერუსალიმის აღდგომის ტაძარში ზეციური ცეცხლი პირველად III საუკუნეში გადმოსულა. სააღდგომო ლიტანობაზე თურმე კანდელებში ზეთი შემოაკლდათ. პატრიარქმა ნარცისმა კურთხევა გასცა, შიგ სილოამის, ემბაზის წყალი ჩაესხათ. როცა მისი კურთხევა შეასრულეს, ზეციდან ცეცხლი გადმოვიდა და კანდელები აანთო. ზეციური ცეცხლი ლიტანობის დასრულებამდე არ ჩამქალა. მას შემდეგ, ყოველ აღდგომას, იგი სასწაულებრივ აღმოცენდება ხოლმე მაცხოვრის საფლავიდან.

ალსანიშნავია, რომ ზეციურ ცეცხლს მართლმადიდებელი პატრიარქი იღებს. იგი აღდგო-მის ტაძარში, მაცხოვრის საფ-ლავზე აგებულ, დალუქულ სამ-

ლოცველოში შესვლამდე განიმო-სება და კვართითა რჩება. როცა პატრიარქი ტაძარში წმიდა ცეცხ-ლით შემოდის, მას პატივს სცემენ სირიელი, კოპტი და სომეხი მღვდელმსახურები ნიშნად იმისა, რომ ზეციური ცეცხლი მხოლოდ მართლმადიდებელი პატრიარქის-გან შეუძლიათ მიიღონ.

ტაძარში შეკრებილ მორწმუ-ნეებს ხელში უჭირავთ 33 სანთე-ლი, რაც მაცხოვრის მიწიერი ცხოვრების სიმბოლოა. მაცხოვ-რის საფლავიდან აღმოცენებუ-

ლი ცეცხლი თბილი და საამოა, რაც მის ღვთაებრივობას და ჩვენადმი დიდ სიყვარულს ადას-ტურებს.

ქრისტე სინანულისკენ მოგვი-

წოდებს ყველას. წმიდა ცეცხლს მლოცველები თავსა და სახეზე იტარებენ. იგი არ წვავს და ამ თვისებას 10-15 წუთის განმავ-ლობაში ინარჩუნებს.

გელა ყელბერაშვილი: ნარკომაგია არის მოკლე გზა ჯოჯოხეთისკენ

გელა ყელბერაშვილი ქუჩის ბიჭებმა ჩაითრიეს თავიანთ წრეში და ნარკოტიკული ნივთიერებების მომხმარებლად აქციეს. თავიდან არ ეგონა, რომ მათზე დამოკიდებული გახდებოდა, იფიქრა, გავესინჯავო, მაგრამ, როცა გონს მოვეგო, უკვე გვიან იყო... საბედნიეროდ, ღვთის ნებითა და შეწევნით მან მოახერხა, უარი ეთქვა ჯოჯოხეთისკენ მიმავალ მოკლე გზაზე და უფლისკენ შემობრუნდა.

— გელა, რას ურჩევთ მათ, ვინც ჯერ კიდევ ნარკოტიკების ტყვეა?

— ჩემი მხრიდან ზედმეტია იმა-ზე საუბარი, თუ რა შედეგი მოს-დევს ამ მავნე ჩვევას, უფრო სწო-რად ავადმყოფობას, ფსიქიკური, ზნეობრივი და ფიზიკური თვალ-საზრისით, ამიტომ ყველამ მოეუ-ნოდებ, გონს მოვეგონი!..

— როგორი უნდა იყოს ქრის-ტიანის პოზიცია ნარკომანიას-თან მიმართებაში?

— ნარკომანია ძალიან ახლო-საა საზარელ ცოდვასთან —

თვითმკვლელობასთან. გარდა ამისა, როგორც მოძღვარმა ამიხ-სნა, ჯადოქრები ამ ბანგს ხმარო-ბენ თავიანთ „ღმერთებთან“, ანუ ეშმაკებთან ურთიერთობის და-სამყარებლად.

— რატომ დაიწყეთ ნარკოტი-კული ნივთიერებების მოხმარე-ბა?

— ფეხის ხმას ავყევი, სამწუხა-როდ!.. ეშმაკს შეუძლია იოლად გვაცდუნოს, ის ტკბილი ტყუი-ლით გვთავაზობს შხამიან ნა-ყოფს ნუგბარის სახით. უწმინ-დურმა შემიქცია და დამოუკიდე-

ბელი პიროვნებიდან ნარკოტიკის დანამატად მაქცია. ჩემს ცხოვრე-ბას მხოლოდ ერთი მიზანიღა ჰქონდა — „ვარდისფერი ნის-ლით“ მოსილ, ვარსებულ სამყა-როში აღმოვჩენილიყავი, მაგრამ დემონებმა ეს ნუგეშიც წამართ-ვეს — დოზები იზრდებოდა, ნარ-კოტიკის გარეშე გაძლება აღარ შემეძლო, სამყარო ჩემთვის წყე-ლიადმა მოიცვა და „ვარდისფერი ნისლის“ მიღმა ეშმაკის მახინჯი, სამიწილი სახე დავინახე.

— როგორც ვიცით, თავის მოკ-ვლაც სცადეთ...

— როცა მივხვდი, რომ ეშმაკი აღარ მეპირფერებოდა და უხეშად დამცინოდა, უმოწყალოდ მთე-ლავდა, თავის მოკვლის სურვილი გამიჩნდა, ვცადე კიდევ, მაგრამ მეგობარმა მომისწრო და გადა-მარჩინა... საბედნიეროდ, გავაც-ნობიერე, რომ სიცოცხლესთან გამოსალმების სურვილიც ეშმაკ-მა შთამავონა, რათა სამუდამოდ დაპატრონებოდა ჩემს სულს.

— ვინ არის ის მეგობარი, ვინც მძიმე წუთებში გვერდით დაგიდ-გათ და არ მიგატოვებ?

— ამირანი ჩემი თანაკლასე-

ლია, ერთად გავიზარდეთ. სპორ-ტსმენია, კარგად ჭიდაობს, არ სვამს, სიგარეტსაც კი არ ეწევა. მან მიმიყვანა თავის მოძღვართან და ყველაფერი გააკეთა, რათა კვლავ ღმერთისკენ შემოვბრუნე-ბულიყავი.

— როგორ ფიქრობთ, რატომ ხდება ადამიანი ნარკომანი?

— როცა ადამიანი ბავშვობი-დანვე სცოდავს, შორსაა ეკლესი-ისგან და ყოველ ფეხის ნაბიჯზე ქრისტეს უარყოფას აწყდება, უთუოდ მძიმე შინაგანი კრიზისის წინაშე დგება. სულს ლოღვით აწევს მოუწანიებელი ცოდვები, მაგრამ რწმენა და რელიგიური ცოდნა არ ჰყოფნის, ვერ მიმხვდა-რა, რომ ღმერთს უნდა სთხოვოს შეველა, როცა ჩისში მოექცევა, ილოცოს და სინანულში ეძებოს ცოდვათა შემსუბუქება, სულის განკურნება, სიმძიმისგან გათა-ვისუფლება.

— თქვენი საუბრიდან გამომ-დინარე, შინაგანი დისკოფორ-ტია ნარკოტიკების მოხმარების მიზეზი?

— დიახ, უმეტესწილად ასეა!.. ადამიანს სურს, გაექცეს მტანჯ-ველ სინდისის ქენჯნას და იპოვოს ფანტასტიკური სამყარო, სადაც არც საზრუნავია და არც წუხილი. სამწუხაროდ, ნარკომანი თავის სულს ყიდის, მარადიულ სასუფე-ველს „ოცნების ვარდისფერ სა-სახლზე“ ცვლის, ცხოვრებისე-ულ ბრძოლასა და ჭიდილს გაურ-ბის, განზე დგომა ურჩევნია, მაგ-რამ სულის ცხოვრებისთვის ბრძო-ლაა საჭირო. ამას ვერსად გავექ-ცევით.

კითხვა-პასუხი

რას გვითხვით საერთო სამსჯავლოს შესახებ?

— ქრისტეს მეორედ მოსვლის შემდეგ შედგება საერთო სამსჯავრო, სადაც თითო-ეული ადამიანის სულს უფალი ხელახლა გა-ასამართლებს ყველას თანდასწრებით და უკვე სამუდამო ადგილსამყოფელს მიუჩენს. იმის მიხედვით, თუ როგორ ზრუნავდნენ მი-სი უკვდავი სულისთვის გარდაცვლილის ახ-ლობლები, როგორ ლოცულობდა დედაეკ-ლესია, შეიძლება სული ჯოჯოხეთიდან სა-მოთხეშიც იქნეს აყვანილი. განსაკუთრებუ-ლი ძალა აქვს დედის ლოცვას. ასე რომ, ახ-ლობელ ადამიანს დროებით ვმორიდებით, რათა მერე სამუდამოდ შევეყაროთ.

რომელია 7 მომავალშინაშენი ცოდვა?

— 7 მომავალშინაშენი ცოდვაში შედის: ამ-პარტყენება, ანგარება, სიძვა, მრისხანება, ნაყროვანება, შური და მიმომწიველობა. მათი წამალია 7 სათნოება: სიმდაბლე, მოწყალება, უმანკოება, სიმშვიდე, მარხუ-ლობა, სიყვარული და სასოება.

როდის არის ხსნილი ოთხშაბათი და პარასკევი?

— შობიდან ნათლისღებაამდე (7 იანვრიდან 19 იანვრამდე), მეზვისა და ფარისეველის შეიდეულებში (21 თებერვლიდან 28 თებერ-ვლამდე), ყველიერის შეიდეულში (7 მარტი-დან 14 მარტამდე), ბრწყინვალე შეიდეულში (1 მაისიდან 8 მაისამდე) და სულთმოფენო-ბის შეიდეულში (20 ივნისიდან 27 ივნისამდე).

როდის აღინიშნება წმიდათა მამათა კვირა?

— წმიდათა მამათა კვირა აღინიშნება ქრისტეშობის წინა კვირადღეს, რითაც ეკ-ლესია პატივს მიაგებს ძველი აღთქმის მა-მამთავერებს, ადამიდან დაწყებული იოსებ დამწმინდელამდე; მათთან ერთად წინას-წარმეტყველებს: სამუელიდან დაწყებული ზაქარიასა და იოანე ნათლისმცემლამდე.

იესო ქრისტე იყო თუ არა წინადაცვათილი ებრაელთა წმინსამებრ?

— შობიდან მერვე დღეს წინადაცვითა იესოც, რითაც გაცხადდა, რომ ჭეშმარიტად შეისხა ხორცი და განკაცდა. ამ წესის აღს-რულების დროს დაერქვა მას იესო, სახელი, რომელიც ყოვლადწმიდა ქალწულ მარიამს აუწყა მთავარანგელოზმა გაბრიელმა. იესო მაცხოვარს ნიშნავს და სამყაროს გამოსახს-ნელად განკაცებულზე მიაწიშნებს. წინა-დაცვეთა ახალ აღთქმაში ნათლობის საი-დუმლომ შეცვალა.

გვერდი მოაშადა წინო პოპიაშვილა

ბალკანური ომები პარსსა მომდგომი

კოსოვო დღეს არის, საქართველო ხვალ — ეს თემა „საქართველო და მსოფლიოში“ არა ერთხელ გაშუქებულია, მაგრამ ჩვენი ბოლო პუბლიკაციიდან დღემდე საკმაოდ დრო გავიდა, კოსოვოს პრობლემამაც მეორე რიგში გადაინა. რა ხდება დღეს კოსოვოში და მის ირგვლივ?

ერთ-ერთმა ამერიკელმა უმაღლესი რანგის ჩინოვნიკმა სულ ახლახან განაცხადა, რომ მსოფლიო ბალკანეთისა და სამხრეთ კავკასიის ომების საშიშროების წინაშე დგას. ეს განცხადება, რომელიც აშშ სადაზვერვო სამსახურის სერუპულოზური დაკვირვებისა და ვითარების შესწავლის ანალიტიკას ეფუძნება, უნდა ვივარაუდოთ, საფუძვლიანია და, მაშასადამე, ყურადღება მისაქცევია.

უმთავრესი დასკვნა, რომელსაც ექსპერტები გვთავაზობენ, დამაფიქრებელია: ბალკანეთის ახალი ომები კარსაა მომდგარი.

ამ დასკვნას ამყარებს პრიშტინას ხელისუფლების განცხადებები, რომლებიც ნაც იკვეთება, რომ კოსოვოელი ალბანელი სეპარატისტების გეგმა — აშშ-სა და ევროკავშირის მხარდაჭერით ჩახშონ სერბების წინააღმდეგობა — სულ უფრო რეალურ კონტურებს იძენს. ალბანელი ექსტრემისტები ძალადგანი ოპერაციისთვის ემზადებიან.

მიმდინარე წლის 22 იანვარს კოსოვოს საკითხზე ჩატარებული გაეროს უშიშროების საბჭოს დასახელება უზრცვედნეტო სიმძაფრით გამოიჩინა: ნამყვანი სახელმწიფოები თითქმის სხვადასხვა ენაზე ლაპარაკობდნენ. გაეროს გენერალური მდივანი პან გი მუნი, აშშ და დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოები, რომლებიც მას მხარს უჭერდნენ, მოითხოვდნენ, მოქნილი ხერხებისა და საშუალებების გამოყენებით რეგიონულ და საერთაშორისო მექანიზმებსა და ფორუმებში კოსოვოს მონაწილეობის საკითხის განსაზღვრას. რუსეთმა და სერბეთმა კი ეს მოთხოვნა შეაფასეს, როგორც კოსოვოდან გაეროს გამოდევნისა და მხარის დამოუკიდებლობის სტატუსის ლეგიტიმაციის მცდელობა. პრობლემა ზუსტად იმ რაკურსში წარმოჩნდა, როგორდაც აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის საერთაშორისო ორბიტაზე გასვლის საკითხი.

რა თქმა უნდა, — დამახასიათებელი თავისებურებებით. საქმე ეხება „ჩრდილოეთ კოსოვოს საკითხის საბოლოოდ გადაწყვეტის“ გეგმას, რომელიც მალულად მზადდებოდა და რომლის არსებობა შემთხვევით გაამჟღავნა კოსოვოს პრემიერ-მინისტრმა ხაშიმ ტაჩიმ. გაირკვა, რომ ეს გეგმა საერთაშორისო წარმომადგენლების მონაწილეობით მომზადდა და მიზნად ისახავს „კოსოვოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის განმტკიცებას“. ძირითად ამოცანებად განსაზღვრულია ხელისუფლებისა და მართვის სერბული ორგანოების ლიკვიდაცია, რომლებიც ქალაქ კოსოვეკა-

მიტროვიცასა და მიმდებარე სერბულ თემებში შექმნილი იყო არჩევნების გზით.

ცარიელი ხელეებით ასეთ ამოცანებს ვერ განახორციელებ, ამიტომაც, რომ კოსოვოში განლაგებული ნატოს სამშვიდობო ძალები ალბანელებს შეიარაღებულ დახმარებას დაჰპირდნენ. ამ საკითხზე საბოლოოდ შეთანხმდნენ ევროპაში ნატოს სამხრეთი ფლანგის სარდლის, ადმირალ მარკ ფიტცჯერალდის პრიშტინა-

ნაში ვიზიტის დროს. ადმირალმა კოსოვოელი სერბების სახელისუფლო ორგანოები მოიხსენია, როგორც კოსოვოს „უსაფრთხოების საშიშროება“.

პრიშტინას გეგმაში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ოპერაციის საერთაშორისო მხარდაჭერას. ეს ამოცანა აშშ-სა და ევროკავშირს ეკისრება. ამერიკელებმა უნდა აღკვეთონ გაეროს უშიშროების საბჭოში ამ კონფლიქტთან დაკავშირებით რეზოლუციის მიღების მცდელობა რუსეთისა და სერბეთის მიერ. ბრიუსელს კი მოეთხოვება, კიდევ უფრო გააძლიეროს ზემოქმედება სერბეთის ხელმძღვანელობაზე, რათა მან მხარი არ დაუჭიროს თანამემამულეებს და კრიზისის მიმწიფებისთანავე სერბ მოხალისეებს ჩაუკეტოს ადმინისტრაციული საზღვარი კოსოვოსთან.

ამ ოპერაციის განხორციელებას აპრილში აპირებენ; მაინცდამაინც აპრილში იმით, რომ სწორედ მაშინ გამოქვეყნდება გაეროს შავის საერთაშორისო სასამართლოს ბუნდოვანი სარეკომენდაციო მოსაზრება კოსოვოს სტატუსისა და მხარის ჩრდილოეთში „მიტროვიცას მუნიციპალიტეტის“ შექმნის შესახებ. ამ ადმინისტრაციული წარმონაქმნის ხელმძღვანელობაში მიიწვევენ ალბანელებს და მცირე რაოდენობით სერბებს, რომლებიც პრიშტინას ხელისუფლებასთან თანამშრომლობას დათანხმდებიან.

პროდასავლური ორიენტაციის სერბი მოღვაწეებიც კი აღიარებენ, რომ პრიშტინა-

ნას გეგმა, რომელიც ნატოსა და ევროკავშირის დახმარებით შეიქმნა, სერბებს კარგს არაფერს მოუტანს, უნდა იქნას ყოვლისა კი, იმათ, ვინც ჩრდილოეთ კოსოვოში ცხოვრობს. დღეს უკვე არავის ეპარება ეჭვი, რომ აღნიშნული გეგმის რეალიზაციას მხარეში ვითარების დესტაბილიზაცია მოჰყვება.

ვითარების დესტაბილიზაცია დიპლომატიური დოკუმენტების ენაზე ისეთ დაპირისპირებას ნიშნავს, რომელიც ომის მაპროვოცირებელი ფაქტორია.

სერბების წინააღმდეგობის დათრგუნვის სცენარი გაცილებით უფრო ფართო დონეზე შეიქმნა და დამუშავდა, ვიდრე თავად კოსოვოს საზღვრებში. მკვლევარები ყურადღებას მიაპყრობენ იმ გარემოებას, რომ „თავისი ძირითადი პარამეტრებით (სწრაფი ძალისმიერი ოპერაცია ნატოსა და ევროკავშირის ფსევდომშვიდობისმყოფელთა მონაწილეობითა და

საერთაშორისო პოლიტიკურ-დიპლომატიურ საფარქვეშ, მარიონეტული ადმინისტრაციის გამოყენება) გეგმა „ჩრდილოეთ კოსოვოს საკითხის საბოლოოდ მოგვარების“ იმ სცენარს შეესატყვისება, რომელიც პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს შედგენილი ჰქონდა 2008 წელს სამხრეთ ოსეთში ჩასატარებელი სამხედრო ოპერაციისათვის. ხაზგასმით გამოჰყოფენ ორივე დოკუმენტში მითითებული საბოლოო მიზნის ანალოგიურობას (სააკაშვილის ბრძანებაში იგი ფორმულირებულია როგორც „კონსტიტუციური იურისდიქციის აღდგენა“).

იხსენებენ იმასაც, რომ ანალოგიური სცენარი მოსინჯული იყო კრაინის სერბებთან ურთიერთობის გარკვევის დროს — 1995 წლის აგვისტოში. მაშინ ხორვატია სერბებს რეგულარული არმიით შეუტია, აშშ-მა და ევროკავშირმა კი ამ აგრესიას მხარი დაუჭირა.

ეს კი იმას ნიშნავს, რომ ამ-

გვარი „სტრატეგიული გეგმების“ ავტორები არც კოსოვოელი „სტრატეგები“ არიან და არც მათი კოლეგები საქართველოში. დიდი მიხვედრა არ სჭირდება იმას, რომ აქ აშშ-ის ხელწერა ჩანს, რომელიც პოსტსოციალისტურ სივრცეში დამკვიდრებას არცთუ ორიგინალური ხერხებითა და მეთოდებით ესწრაფვის.

15 წლის წინათ რესპუბლიკა სერბეთის კრაინა სისხლში ჩაახშეს ისე, რომ პრაქტიკულად არავინ დახმარებია. იუგოსლავიის მაშინდელი ლიდერი სლობოდან მილოშევიჩი თავის კონკურენტებთან ბრძოლით იყო დაკავებული, ხოლო მოსკოვის ინტერესი მაშინ ბალკანეთზე არ ვრცელდებოდა.

როგორ განვითარდება მოვლენები ამჯერად, ძნელი სათქმელია, რადგან არ გამოვლინებულა ბოსნიის ფრონტის წარმოქმნას, რომლის გახსნითაც დაიშურა ხორვატიის პრეზიდენტი სტივე მესიჩი დაკავებული პოსტის დატოვებისას. მან განაცხადა, რომ ხორვატიის არმია განახორციელებს საომარ ოპერაციას ბოსნიის სერბეთის რესპუბლიკის წინააღმდეგ, თუ ეს უკანასკნელი ჩაატარებს რეფერენდუმს თვითგამორკვევის საკითხზე კოსოვოს მაგალითისაგან.

ვარაუდობენ, რომ უახლოეს პერიოდში მკვეთრად გამწვავდება სიტუაცია ბოსნიასა და სერბეთს შორის, სადაც სერბები თავიანთი კონსტიტუციური სტატუსის შენარჩუნების მიზნით რეფერენდუმის ჩატარებას აპირებენ თებერვლის ბოლოს.

პირველი რეაქცია ამ მოსალოდნელ საშიშროებებზე გასაოცრად თავშეკავებულია. ბუნდოვანია რუსეთის პოზიცია, თუმცა იგი სისხლხორცეულად უნდა იყოს დაინტერესებული ყოფილ იუგოსლავიაში მიმდინარე პროცესებით.

ექსპერტები მიიჩნევენ, რომ შექმნილ სიტუაციაში რუსეთმა მეტი ფხა უნდა გამოიჩინოს, რადგან არსებულ ვითარებაში აუტსაიდერის როლი არაფრის მომცემია.

დღის წესრიგში დგას ბალკანეთის ხალხების არა მხოლოდ ტერიტორიული, პოლიტიკური, ეთნოკულტურული და სხვა კომპენსაციების საკითხი, არამედ მათი, როგორც ეთნოსების, ყოფნა-არყოფნის პრობლემა.

უკვე საკამათო არ არის, რომ დასავლეთის კონსოლიდირებული კურსი მიმართულია ბალკანეთში სერბული და მართლმადიდებლური სასიცოცხლო სივრცის საბოლოოდ ლიკვიდაციისკენ.

რატომ გვინდა, დავიწინაშაოთ თავი, რომ პრობლემა, რომელიც დღეს ბალკანეთში დგას, გვერდს აუვლის საქართველოს?

კოსოვო ჩვენი ფხიზლად ყოფნისა და მაქსიმალური მობილიზების „მუდმივად მოქმედი“ მაგალითია.

უცხოური ძალებისათვის საკუთარი ქვეყნის ბედის მინდობა ყოველთვის როდი ნიშნავს გარანტირებულ მომავალს, უეჭველ აყვავებასა და ეროვნული მეობის შენარჩუნებას.

ეს იმ ანტისარაკეტო სისტემების გაშლასაც ეხება, რომლებზეც პოლონეთმა და ჩეხეთმა უარი თქვეს, სამაგიეროდ რუმინეთის ხელისუფლება სიამოვნებით დათანხმდა. ეს განაცხადა აშშ სახელმწიფო მდივნის თანაშემწემ ფილიპ კროულმ. ამერიკული რაკეტისაწინააღმდეგო თავდაცვის სისტემის ერთ-ერთი ძირითადი ელემენტი — რაკეტები M-3 — რუმინეთის ტერიტორიაზე საბრძოლო მორიგეობას 2015 წლისთვის შეუდგება.

საოცარია, რომ XXI საუკუნეში არიან პოლიტიკოსები, რომლებსაც ჰგონიათ, რომ შესაძლებელია სიცრუის „სიმართლემ“ საზოგადოებრიობის დარწმუნება. რუმინეთის პრეზიდენტმა ტრაიან ბესესკუმ განაცხადა, რომ ასეთი სარაკეტო სისტემის რუმინეთის ტერიტორიაზე განლაგება თავდაცვითი მიზნების განსახორციელებელი ღონისძიებაა, მიმართულია არა რუსეთის წინააღმდეგ, არამედ ირანის შემოღების თავიდან ასაცილებლად.

სპეციალისტები ხუმრობენ, პრეზიდენტს ასეთივე წარმატებით შეეძლო ეთქვა, რომ ამ ანტირაკეტებით შესაძლებელია ანტარქტიდის დაცვა სომალიური მეკობრეების დესანტისგან.

ჩვენი ხელისუფლებისთვის ჯერ არ მოუთხოვიათ აშშ დამცავი სარაკეტო ქოლგის გაშლა ქვეყნის თავზე, მაგრამ საქართველოს ტერიტორიასა და ჩვენი სასაზღვრო წყლების აშშ სამხედრო საჰაერო და საზღვაო ძალებისთვის სატრანზიტო მეთავაზება თავისი იმ წვეთის როლს ხომ არ შეასრულებს, რომლისთვისაც ბაღდადიდან ველარ, მაგრამ თერაპიული ბულის ნაცვლად საშუალო რადიუსის რაკეტები მოფრინდება?

უცხოური პუბლიკაციების მიხედვით მოაშუადა არაფერს სანაპიროში

იალტა თუ დაძველდა, ახალს ვინ შემოგვითავაზებს?

65 წლის წინათ, 1945 წლის 4-11 თებერვლის ყირიმში, კურორტ იალტის ლივადიის სასახლეში გაიმართა დიდი სამეულის — სსრ კავშირის, აშშ-ისა და დიდი ბრიტანეთის ლიდერების — იოსებ სტალინის, ფრანკლინ დელანო რუზველტისა და უინსტონ ჩერჩილის კონფერენცია, რომელმაც შეცვალა მსოფლიო.

მოკავშირეებმა სწორედ აქ, იალტაში, პრაქტიკულად საბოლოოდ განსაზღვრეს ომის შემდგომი მონყოფის კოორდინატების სისტემა, რადგან წინააღმდეგობა თეორიულად — 1943 წლის 28 ნოემბერი-1 დეკემბერი — ამ პრობლემაზე მსჯელობა ნაადრევად იყო: ომის ბედი ჯერ კიდევ გადაწყვეტილი არ იყო, თუმცა გარდატეხა საბჭოთა კავშირის სასარგებლოდ ეჭვს არ იწვევდა. სწორედ აქ, იალტაში, ათეულობით წლების მანძილზე პირველად შეიქმნა იმის შესაძლებლობა, რომ სამი ქვეყნის ლიდერებს გადაეწყვიტათ მთელი მსოფლიოს ბედი. ეს უნიკალური შანსი მათ სრულად გამოიყენეს.

აუცილებლად გასათვალისწინებელია ისიც, რომ მსოფლიოს ბედის დამდგენი იყო სამი კოლოსი, უდიდესი სახელმწიფო მოღვაწეები და არა ცვლადობათა ისტორიული ქარების მიერ მოტანილი წერილობითი მემკვიდრეობა.

მათი გონიერების, ინტელექტისა და გლობალური აზროვნების შედეგი იყო, რომ იმ სახელმწიფოებრივი მონყოფის, სისტემების შეუთავსებლობის მიუხედავად, რომლებსაც ისინი წარმოადგენდნენ, კურსი საერთო ინტერესებზე აიღეს, რომელთა განხორციელება მჭიდრო თანამშრომლობით შეიძლებოდა. კოალიციის კრიზისი შეიძლება გამოეწვია ნებისმიერ პრეტენზიას, ურთიერთდაპირისპირებას მეორესხარისხიან საკითხებზე.

იალტა მსოფლიოს გადარჩენისა და სახელმწიფოებრივი აზროვნების აღზევებად წარმოგვიდგება.

სამწუხაროა, რომ დღეს ყირიმის კონფერენციის დროით გამოცდილი გადაწყვეტილებებისთვის ძირის გამოთხრას ცდილობენ პოლიტიკეიდრენი დასავლეთის იმ ხელმძღვანელთა, რომელთაც ხელი მოეწერეს ისტორიულ დოკუმენტებს.

იალტა სახელმძღვანელოა იმ უმნიშვნელო პოლიტიკოსებისთვის, რომლებიც ქვეყნის გადარჩენის გზებს მაინცდამაინც კონფორტულობაში ეძებენ, დაპირისპირებასა და გამწვავებაში, რითაც ლოგიკურ შედეგს იმკიან — მარცხდება.

მარცხდება თვითონ და ამარცხებენ თავიანთ ხალხსა და ქვეყანას. თქვენ მეტყვიით, თანაც მოჭარბებულად, გამოირჩევა საქართველოს პრეზიდენტი და მისი შემხედვარე მთელი ხელისუფლება?

ვერ შეგვეკამათებოთ. პრეზიდენტ ფრანკლინ რუზველტის გამოცდილებას, რაც საბჭოთა კავშირთან თანამშრომლობაში გამოიხატა, აშშ-ის ხელმძღვანელობა დღესაც მოვალისწინებს და დაჟინებით ეძებს შეხების წერტილებს დღევანდელ რუსეთთან, მის ხელმძღვანელობასთან. ჩვენ ვართ განსაკუთრებულად

ლად მამაცები და ხმაელნი ვინც ვეით მაინცდამაინც რუსეთს ასეა.

და ამ მხრივ არაფერი შეიცვლება მანამ, სანამ სენატორი მაკეინი იქნება საქართველოს მოძღვარი და მასწავლებელი, სანამ ჩვენი ლიდერები არ დაძვლებენ უსაფუძვლო აკვიატებას და არ ირწმუნებენ, რომ კაცობრიობა 2003 წლამდეც ქმნიდა ისტორიას.

მათ შორის, — საქართველოც.

დავუბრუნდეთ იალტის კონფერენციას და გავარკვიოთ, კონკრეტულად რა საკითხებზე შეთანხმდა დიდი სამეული?

პირველი. კონფერენციის მონაწილენი შეთანხმდნენ, რომ მათი ურყევი მიზანია გერმანული მილიტარიზმისა და ნაცისტების განადგურება და გარანტიების შექმნა საიმისოდ, რომ „გერმანიის აღმართის ექნის მშვიდობის დარღვევის შესაძლებლობა“. ამიტომ გადაწყდა, რომ „განიარაღდეს და დაიშალოს გერმანიის შეიარაღებული ძალები და სამუდამოდ განადგურდეს გერმანიის გენერალური შტაბი“, „ამოღებულ იქნას ან სრულად განადგურდეს სამხედრო მონყოფილობა, ლიკვიდირებულ იქნას ან კონტროლი დაუნესდეს მთელ გერმანულ მრეწველობას, რომელიც შეიძლება გამოიყენოს სამხედრო წარმოებისთვის; ომის ყველა დამნაშავე სწრაფად და სამართლიანად დაისაჯოს... აღიგავოს პირისხილი მინისა ნაცისტური პარტია, ნაცისტური კანონები, ორგანიზაციები და დანესებულებები; გერმანელი ხალხის კულტურული და ეკონომიკური ცხოვრება, საზოგადოებრივი დაწესებულებები დაცული იქნას ყოველგვარი ნაცისტური და მილიტარისტული გავლენისგან“.

დიდმა სამეულმა პირდაპირ განაცხადა, რომ ნაციზმისა და მილიტარიზმის ამო-

ძირკვის შემდეგ გერმანულ ხალხს შეეძლება, დაიკავოს ღირსეული ადგილი ერთა თანამეგობრობაში.

მეორე. დადგინდა ახალი სახელმწიფო საზღვრები იმ ტერიტორიებზე, რომლებიც გაათავისუფლეს შიტილერელთა ოკუპაციისგან. ხაზგასმით უნდა ითქვას, რომ ძველი კი არ აღდგა, არამედ დადგინდა ახალი საზღვრები. 1919 წლის ვერსალის შეთანხმებამ დააბრუნა პერიოდმა დაადასტურა, რომ ძველმა საზღვრებმა დროის გამოცდას ვერ გაუძლო.

უწინარეს ყოვლისა, ეს შეეხო პოლონეთს. სსრკ-პოლონეთის საზღვარი „კერზონის ხაზზე“ გავიდა და მოკავშირეები დათანხმდნენ ამ ახალ კონფიგურაციას. საინტერესოა, რომ უინსტონ ჩერჩილის ამასთან დაკავშირებული პოზიცია არა უმეტესად იმის მტკიცებით, ასეთი გადაწყვეტილება „ფუფუნება არა ძალას, არამედ სამართლიანობას, თუ გათვალისწინებთ იმ ტანჯვა-წამებას, რაც რუსეთმა გერმანელებისგან თავისი ტერიტორიის დაცვისას გადაიტანა, მის უდიდეს გმირობას გერმანელების გან-

დენისა და პოლონეთის გათავისუფლების დროს“.

დიდი კამათი გამოიწვია საბჭოთა წინადადებებმა პოლონეთის დასავლეთის საზღვრებთან დაკავშირებით. სტალინმა შესთავაზა ამ ქვეყნის ტერიტორიის მნიშვნელოვნად გაზრდა გერმანიის მიწების ხარჯზე. ჩერჩილი არ დაეთანხმა: „პოლონეთი მეტისმეტად ბევრს მიიღებს“. მას რუზველტმა დაუჭირა მხარი. აშშ და დიდი ბრიტანეთი პოლონეთის გაძლიერების მაინცდამაინც დიდი მომხრეები არ იყვნენ, რადგან ამ დროისთვის ეს ქვეყანა საბჭოთა არმიის უკვე გათავისუფლებული ჰყავდა და იქ პროსაბჭოთა განწყობილება მკვიდრდებოდა. მაგრამ დაპირისპირება მოკავშირეთა შორის განეიტანა იმით, რომ საკითხის საბოლოოდ გადაწყვეტა მომავალი კონფერენციისთვის გადაიღო.

გერმანიის ტერიტორიის საკითხიც, ბუნებრივია, ერთერთი უმნიშვნელოვანესი იყო. მიუხედავად იმისა, რომ აქაც აზრთა სხვადასხვაობა გაჩნდა, მაინც გადაწყდა მისი საოკუპაციო ზონებად დაყოფა. სტალინი, როგორც ცნობილია, მხარს უჭერდა

გერმანიის სახელმწიფოებრივი ერთიანობის შენარჩუნებას. მაგრამ იგი იძულებული გახდა, მოკავშირეებისთვის დაეთმო.

სამაგიეროდ, საბჭოთა ლიდერმა არ დაუთმო მათ იუგოსლავია. მით უფრო, რომ თვითონ სცნო დიდი ბრიტანეთისა და ამერიკელების კონტროლის უფლება იტალიასა და საბერძნეთზე. მართალია, იუგოსლავიელი კომუნისტთა ხელმძღვანელი იოსიპ ბროზ ტიტო ბოლომდე არ ეთანხმებოდა სტალინს, იძულებული შეიქმნა, უკან დაეხია. თუმცა მათ შორის წინააღმდეგობამ მაინც იჩინა თავი, მაგრამ ეს კონფლიქტი იალტის გადაწყვეტილებას უკვე არ უკავშირდებოდა.

იალტაში მხარეთა შორის მიღწეული კომპრომისის დედაბერი ასეთია: აღმოსავლეთ ევროპა სსრ კავშირის გავლენის ზონაში მოექცა, დასავლეთ ევროპა და ხმელთაშუა ზღვის რეგიონი ინგლის-ამერიკის გავლენის სფეროში დარჩა.

მესამე. მოკავშირეები შეთანხმდნენ, რომ გერმანიის დამარცხების შემდეგ, საბოლოო გამარჯვების მისაღწევად ერთობლივად გაილაშქ-

რებდნენ იაპონიის წინააღმდეგ, როგორც კი მიიღეს სტალინის თანხმობა წითელი არმიის შორეულ აღმოსავლეთში იაპონიის წინააღმდეგ ომში ჩაბმის შესახებ, რუზველტმა და ჩერჩილმა დაუდასტურეს იოსებ ბესარიონის ძეს, რომ მოსკოვს დაუბრუნდებოდა სამხრეთი სახალინი და კურილიის კუნძულები, რომლებიც რუსეთმა 1904-1905 წლებში იაპონიასთან ომის დროს დაკარგა.

მეოთხე. იალტაში საბოლოოდ ჩამოყალიბდა იდეოლოგია და დიანყო პრაქტიკული რეალიზაცია ახალი საერთაშორისო ორგანიზაციის იდეის, რომელიც ჩაენაცვლებოდა ყავლგასულ ერთა ლიგას.

სწორედ ლივადიის სასახლეში მოლაპარაკების დროს დასახლდა გაეროს შექმნის თარიღი — 1945 წლის 25 აპრილი.

ანალიტიკოსები ასკვნიან, ანტიპოტლერული კოალიციის წევრების საქმიანობა ყირიმის კონფერენციის პროცესში მთლიანობაში სწორი და გამართლებული იყო. ეს დაადასტურა ისტორიულმა გამოცდილებამ: ბიპოლარულმა მსოფლიომ, რომლის წარმოქმნა განსაზღვრა იალტის კონფერენციის გადაწყვეტილებებმა, მინიმუმ ნახევარი საუკუნის მანძილზე გაუძლო გამოცდას.

მსოფლიოს მონყოფის იალტა-პოსტდამის სისტემა საკმაოდ მყარი გამოდგა. მართალია, ორი გეოპოლიტიკური სისტემის დაპირისპირებული არსებობა ვერ ჩაითვლება საერთაშორისო ურთიერთობათა იდეალურ მოდელად, მაგრამ, რაც მთავარია, ეს არ არის ურთიერთგანადგურება. უპირაინაა გავიხსენოთ, რა თქვა აშშ პრეზიდენტმა ჯონ კენედიმ ბერლინის კედლის შესახებ, რომელიც ორი სისტემის დაპირისპირების, ეგებ, ყველაზე უფრო სახიერი მაგალითი იყო: „ეს არცთუ სასიამოვნო გადაწყვეტილებაა, მაგრამ კედელი, ეშმაკმა დალაზეროს, უკეთესია, ვიდრე ომი“.

კედელი აღარ არსებობს, მაგრამ, მართლაც დალაზეროს ეშმაკმა, როგორ გარანტიას გვთავაზობენ დღეს ისეთს, ომი რომ არ იყოს?

იალტა დაძველდა.

მაშ, მოდით, მოვილაპარაკოთ მსოფლიო კოორდინატების ახალ სისტემაზე, სანამ საბოლოოდ დავაგვრევდეთ 1945 წელს აგებულ შენობას, — გვეუბნებიან პოლიტიკოლები და ღირს დაფიქრებად ძლიერთა ამა ქვეყნისა ეს შეთავაზება.

მოამზადა
არამაზ სანაშელიძემ

გაქვალეობის ლიხენია

ლავს. ალ-ავლაკმა ისლამის თვალთახედვიდან მისაღებად გამოაცხადა მაიორ ნიდალ ჰასანის ქმედება, როდესაც ამ უკანასკნელმა ამერიკულ სამხედრო ბაზაზე თავის თანამშრომლებს ცეცხლი გაუხსნა, 30 მათგანი დაჭრა, 13 კი სიცოცხლეს გამოასალმა. ისიც ცნობილია, რომ იმამს „ალ-ჰადას“ წარმომადგენლებთან ხშირი კონტაქტი აქვს და თავადაც საერთაშორისო ტერორისტული ქსელის ერთ-ერთი ხელმძღვანელია. ასე რომ, იმამი ნამდვილად იქნება იმ ამერიკელთა სიაში, რომელთა განადგურებაზეც ბლერი ლიად საუბრობს.

მოკლედ, თუ ამერიკის მოქალაქე თავისი შეხედულებებით

ან ქმედებით საფრთხის ქვეშ აყენებს სხვა ამერიკელთა სიცოცხლეს ან იმ ორგანიზაციის წევრია, რომელიც ამერიკის უსაფრთხოებას ემუქრება, ცხს ან რომელიმე სხვა სპეცსამსახური მას გაანადგურებს და ყველა შვებით ამოისუნთქავს.

„არ მინდა, ჩვენი საქმიანობის შორიდან შემფასებლებმა ჩათვალონ, რომ არაფრად ვაგდებთ ამერიკელთა პირად უსაფრთხოებას. დაზვერვის მიერ დაგეგმილი ნებისმიერი სპეცოპერაცია, რომელიც ჩვენი თანამოქალაქის განადგურებას შეიცავს, სანქცირებული უნდა იყოს ზემდგომი ინსტანციების მხრიდან. ამგვარი ქმედებისთვის ჩვენ სპეცია-

ლურ ნებართვას ვითხოვთ“, — დაამშვიდა ბლერიმა ამერიკელები, მაგრამ არ დაუკონკრეტებია, ვინ უნდა გასცეს ეს „სპეციალური ნებართვა“. როგორც ჩანს, შესაძლოა თავად უმაღლეს მთავარსარდალსაც გულისხმობდეს.

ჯორჯ ბუშ უმცროსის პერიოდში სპეცსამსახურებს ტერორიზმთან ბრძოლის საქმეში აბსოლუტურად შეუზღუდავი უფლებები ჰქონდათ. მაშინ ეჭვმიტანილი ამერიკის სამგზის მოქალაქეც რომ ყოფილიყო, მის გასაზღვრებლად „სპეციალური ნებართვა“ არავის სჭირდებოდა. მშვიდობისათვის ნობელის პრემიის ლაურეატს ამ მხრივ მნიშვნელოვანი წინსვლა აქვს.

ტურის პარფი-პროფესია ტერორისში

ის ბავშვობიდან სიძულვილის ატმოსფეროში იზრდებოდა, მონიჭული კი მთელ პლანეტას ატერორებდა. ტურა კარლოსი მოუხელთებული გახლდათ და სხვადასხვა დროსა და ადგილას სხვადასხვა სახელი ერქვა: კარლოს ანდრე მარტინეს ტორესი, ჰექტორ ლუგო დიუპონი, სენონ მარია კლარკი, ადოლფ ხოსე მიულერ ბერნალი, ფლიკ რამირესი, გლენ გებჰარდი და აჰმედ ადლი ფავაზი. მისი ნამდვილი სახელი კი ილირ რამირეს სანჩესია, თუმცა მთელი მსოფლიო მას **ტურა კარლოსი** სახელით იცნობს.

კარლოსი და მისი ადვოკატი იხაბალა

ეს პირისხლიანი მკვლე-ლი, რომელიც მთელ ცივილი-ზებულ მსოფლიოს დასცინო-და, 1949 წელს ვენესუელაში დაიბადა. მამამისი ლენინსა და სტალინს აღმერთებდა და მხოლოდ ერთი დასაზუსთი გაკვეთილის სწამდა, რომელ-საც სახელად მსოფლიო რე-ვოლუცია ერქვა. ამიტომ ჯერ კიდევ მოზარდობისას კარ-ლოსმა, ვლადიმერ ილიას ძე ლენინის საპატივცემულოდ მეორე სახელი — ილიჩი მიი-ღო და მამის შეხედულებები შეისისხლონა.

როცა კარლოსს 17 წელი შეუსრულდა, მამამისმა ის კუბაში, ტერორისტთა მოსამ-ზადებელ ბანაკში გაგზავნა. პავანის მიდამოებში მდებარე ბანაკში კარლოსი მიზანმი-მართული აფეთქებების მე-თოდიკას, ხელჩართული ბრძოლის ხელოვნებას და შე-იარაღების სახეობებს ეუფ-ლებოდა. მალე ის შეიარაღე-ბის სფეროში ექსპერტად და ბრწყინვალე მსროლელად იქ-ცა, ცხოვრების მიმართ სრუ-ლი გულგრილობა გამოიჩუ-შავა, რაც მის „პროფესიას“ სავსებით შეესაბამებოდა. 1969 წელს კარლოსი მოსკოვ-ში, პატრის ლუმუმბას სახე-ლობის ხალხთან შეგობობის უნივერსიტეტში, უმაღლესი განათლების მისაღებად გა-ემგზავრა. **ეს უმაღლესი სას-ნავლებელი დასავლეთში მსოფლიო ტერორიზმის აკა-დემიად მიაჩნდათ.** ამ „აკადე-მიიდან“ აზიის, აფრიკისა და ლათინური ამერიკის ქვეყ-ნებში არაერთი „რევოლუცი-ონერი“ გაემგზავრა, რომლე-ბიც საზოგადოების გარდაქ-მნას მარქსისტულ-ლენინური დოქტრინის მიხედვით ლა-მოზდნენ. პატრის ლუმუმბას სახელობის უნივერსიტეტში ახალი სასიკვდილო ცოდნით შეიარაღებულმა კარლოსმა მამას წერილი მისწერა: „მზად ვარ იმისათვის, რაც უნდა გა-კეთო. მაღლობელი ვარ, რომ სწორ გზაზე დამაყენე.“

არამიერა მსოფლიო ტერორიზმის სცენარე

პირველი ტერორისტული აქტი კარლოსმა 1970 წლის 21 თებერვალს განახორციელა, როცა ციურისიდან თელ-ავივში მიმავალ შვეიცარიულ თვითმფრინავში ბომბი და-დო. აფრენიდან ორი წუთის შემდეგ საბარგო განყოფი-ლებაში ბომბი აფეთქდა, ხან-ძარი გაჩნდა და თვითმფრი-ნავი დაიღუპა. ტერორის-ტულმა აქტმა 200 კაცის სი-ცოცხლე შეინარა, თუმცა ტურამ საკუთარ თავში ტე-რორისტული ოპერაციების ორგანიზების ნიჭი მაშინ აღ-მოაჩინა, როცა 1972 წელს ის-

რავლში, ლოდის აეროპორტ-ში „დიდ სამიზნედ“ მონათ-ლული სისხლიანი სასაკლავო დაგეგმა და მოაწყო.

მოსკოვში დამყარებული კონტაქტების წყალობით, კარლოსმა იაპონური ტერო-რისტული ორგანიზაციიდან — „ნითელი არმია“ — ოკძო ოკამოტო დაიქირავა. ოკამო-ტო და მისი ორი თანამოაზრე რომიდან ისრაელში ფრანგუ-ლი ავიაკომპანიის თვითმფ-რინავით ჩაფრინდნენ. იქ კი ოკამოტომ და მისმა თანამეი-ნახებებმა: რაკეში ოკუდერიამ და იომუიკი იასუდამ ჩემოდ-ნები გახსნეს და უდანაშაულო ხალხს ცეცხლი დაუშინეს. ერთ ტერორისტს ყუმბარა ხელში აუფეთქდა, მეორე კი პოლიციელმა მოკლა. ოკამო-ტო, რომელსაც გადარჩენის იმედი არ ჰქონდა, საექსპლუ-ატაციო სამსახურის თანამშ-რომელმა ნააქცია, როცა მან ავტომატი თვითმფრინავის-კენ მიმართა. იმ დღეს, 30 მა-ისს აეროპორტში 24 კაცი და-იღუპა, კიდევ ოთხი მიყენებუ-ლი ქრილობებით ჰოსპიტალ-ში გარდაიცვალა, ხოლო 26 დაიჭრა. **ეს მსოფლიო ტერო-რიზმის სცენაზე ტურას გა-მოჩენის გრანდიოზული პრემიერა იყო.** „ღონისძიე-ბის“ ორგანიზებისა და წარმა-ტებით ჩატარებისთვის მას ერთი მილიონი გირვანქა სტერლინგი გადაუხადეს. მი-სი სახელი, რომელიც შარლ დე გოლზე მონადირე მკვლე-ლის შესახებ დანერგული ფრე-დერიკ ფორსაიტის ნიგნიდან — „ტურის დღე“ იქნა აღებული, ტერორისტულ წრეებში ცნობილი შეიქნა, როგორც საქმის ბოლომდე მიმყვანი კა-ცის სახელი.

მოკლე ხანში კარლოსის ყურადღება ინგლისში ცნო-ბილმა ებრაელმა აქტივისტმა ჯოზეფ სიფმა მიიქცია, რო-მელიც მაღაზიების ქსელის — „მაქს და სპენსერის“ მფლობელი გახლდათ. თუმ-ცა ტურამ ეს თავდასხმა წა-რუმატებლად განახორციე-ლა. აი, როგორ აღწერს მას თავად კარლოსი: „მანქანა ლორდის სახლთან გავაჩერე. შემდეგ ზარი დავეკე და შვე-იცარს ვუბრძანე, პატრონის-თვის დაეძახა. მან ბრძანება შეასრულა და გული წაუვიდა. როცა ლორდი სიფი სააბა-ზანო ოთახიდან გამოვიდა, ჩემი ძველი „ბერეტას“ პის-ტოლეთიდან ვესროლე. ტყვი-ამ ზედა ტურში გაუარა. ჩვე-ულებრივ, სამ ტყვიას ვახლო ხოლმე ცხვირის გარშემო, რადგან ეს უეჭველ სიკვდილს ნიშნავს. მაგრამ იმჯერად სა-მიდან მხოლოდ ერთი ტყვია მოვარტყი. ლორდ სიფი გა-დარჩა და გადავწყვიტე, ზედი-

კიდევ ერთხელ მეცადა, მაგ-რამ, სანამ შესაფერის იარაღს ვეძებდი, ის ბერმუდის კუნ-ძულებზე გაემგზავრა.“

1974 წელს ტერორისტი ჰო-ლანდიაში ჩავიდა და თავისი ჩანაფიქრის განსახორციე-ლებლად კვლავ იაპონური „ნითელი არმიის“ ფანატიკო-სებს მიმართა. ტერორისტებ-მა საფრანგეთის ელჩი და მი-სი თანამშრომლები მძევლე-ბად აიყვანეს. სანამ კარლო-სი მოლაპარაკებებს აწარმო-ებდა პარიზის ციხეში მყოფი „ნითელი არმიის“ ერთ-ერთი ტერორისტის გასათავისუფ-ლებლად, იმის დასამტკიცებ-ლად, რომ არ ხუმრობდა, პა-რიზის ცენტრში, ჟერმენ-დე-პრეს ქუჩაზე მდებარე აფთი-აქს ბომბი ესროლა, რის შედე-გადაც ორი კაცი დაიღუპა, 30 კი — დაიჭრა. არაბული გაზე-თისთვის მიცემულ ინტერვი-უში კარლოსმა განაცხადა: „საფრანგეთის ხელისუფლე-

ბა პანიკამ შეიპყრო. გათავი-სუფლებული ტერორისტი ჰოლანდიაში „ბოინგ-707“-ით გაამგზავრეს. ოპერაცია წარ-მატებით დასრულდა.“ კარ-ლოსი მკვებარა იყო...

მოუხელთებალი

1975 წლის 27 ივნისს ლიბა-ნელმა ინფორმატორმა მი-მურ მურკაბელმა, რომელიც ერთი ხანობა კარლოსის მე-კავშირე იყო ახლო აღმოსავ-ლეთში, საფრანგეთის ჰაეცე-სამსახურების ორი აგენტი: 34 წლის ჟან დონატინი და 54 წლის რაიმონდ დუსი პარიზის ცენტრში, ტურის აპარტამენ-ტებში მიიყვანა. იმ დროს კარ-ლოსთან ორი ვენესუელელი და ერთი ცტუდენტი გოგო-ნა იმყოფებოდნენ. ტურამ პისტოლენი ამოიღო და ჯერ ლონატინს საფეთქელში ეს-როლა, შემდეგ კი სიცოცხ-ლეს გამოასალმა დუსიც. ამის დანახვაზე მურკაბელმა სახე-

ზე ხელები აიფარა — მან იც-ოდა, რომ განწირული იყო. ტურამ მას ტყვია შუბლში და-ახალა.

კარლოსი ლონდონში გაიქ-ცა და თავი მომხილავი ნადი ტაბონის სახლს შეაფარა. ამ დროს პოლიცია მის სახლს ჩხრეკდა პერფორდ როუდზე, სადაც საბრძოლო მასალების საწყობა და იარაღთა გაძე-გილ ჩემოდანთან ერთად ტუ-რის მიერ შედგენილი სიკვ-დილმისჯილთა სიაც აღმოა-ჩინა. მასში ირიცხებოდნენ ლორდი და ლედი საინსბერე-ბი, სერ კეიტი ჯოზეფი, სერ ბერნარ დელფონტი და სა-ხელგანთქმული მევიოლინე იეგუდი მენუჰინი.

პალესტინელებთან მუშა-ობისას კარლოსმა დაგეგმა და განახორციელა ერთ-ერ-თი ყველაზე დიდი ტერორის-ტული აქცია: თავს დაესხა ვენაში შეკრებილ ნავთობის ექსპორტიორთა და ქვეყანა-მწარმოებელთა დელეგა-ტებს. აღნიშნულ ფორუმზე ნავთობის ფასებზე უნდა ემ-სჯელათ. სხდომას ახლო აღ-მოსავლეთის ქვეყნებიდან 81 დელეგატი ესწრებოდა. თავ-დასხმის ძირითადი მიზანი მომავალი ოპერაციების-თვის ფული შოვნა იყო. ნავ-თობის ექსპორტიორი ქვეყ-ნების ორგანიზაციის შეკრე-ბის მეორე დღეს კარლოსი ბაადერ-მაინჰოფის ბანდის ორ წევრთან, ორ პალესტი-ნელსა და ერთ ლიბანელთან ერთად სხდომათა დარბაზში შეიჭრა. ტერორისტებმა სამი ლიბიელი დელეგატიც. ეს კი შეცდომა იყო, რადგან კარ-ლოსისთვის იარაღის ერთ-ერთი ძირითადი მიმწოდებე-ლი ლიბია იყო.

ტერორისტთა ბანდამ მძევლად აიყვანა რამდენიმე ათეული დელეგატი, რომელ-თა შორის იყვნენ საუდის არაბეთის ნავთობის მრეწვე-ლობის მინისტრი და ირანის შინაგან საქმეთა მინისტრი. კარლოსმა ასეთი პირობა წა-მოაყენა: ფული და უსაფრ-თხო გაფრენა ავსტრიიდან მძევალი დელეგატების სა-ნაცემად. 41 დელეგატის სა-თავისუფლების შემდეგ ქვეყ-ნის ხელისუფლებამ კარ-ლოსს საშუალება მისცა, და-

ნარჩენ დელეგატებთან ერ-თად ქვეყანა დაეტოვებინა. ისინი ჯერ ალჟირში, იქიდან კი ლიბიაში გაფრინდნენ. 50 მლნ დოლარის გამოსასყიდის მიღების შემდეგ კარლოსმა მძევლები უდაბნოში დატოვა.

როცა ტურას პიშია...

1982 წელს, როცა ისრაე-ლის ჯარები ბეირუთში შეიჭ-რნენ, კარლოსმა ჰესბოლას ფანატიკოსებს სამსახური შესთავაზა. უკანასკნელ ცნო-ბილ ოპერაციად კი 1991 წელს სპარსეთის ყურეში, ომის დაწყების წინ ჩატარე-ბული აქცია იქცა. ოფიცია-ლური წყაროების ცნობით, **კარლოსი ბაღდადში სადამ ჰუსეინმა იხმო და მთელ მსოფლიოში ფართომასშტა-ბიანი ტერორისტული აქცი-ების დაგეგმვა სთხოვა იმ შემთხვევისთვის, თუ დასავ-ლეთი ერაყის ქუვეითში შეჭ-რას ძალისმიერი მეთოდე-ბით წინ აღუდგებოდა. ოპე-რაციის ორგანიზებისთვის კარლოსს 10 მლნ დოლარი შესთავაზეს, მაგრამ სირიისა და სხვა არაბული ქვეყნების ზენოლამ ტურა იძულებული გახადა, ჰუსეინის წინადადე-ბაზე უარი ეთქვა. ამის საკომ-პენსაციოდ მან 1 მლნ დოლა-რი მიიღო და გაუჩინარდა.**

ამერიკული პრესის ცნო-ბით, **არაბ ბიზნესმენთა ჯგუფი მზად იყო, რამდენი-მე მილიონი დოლარი გადაე-ხადა იმისათვის, ვინც კარ-ლოსს მოკლავდა.** საერთაშო-რისო ტერორიზმის საკითხე-ბის ექსპერტმა დევიდ ფა-ნელმა ვაშინგტონში განაცხა-და: „კარლოსის გასანადგუ-რებლად უმაღლესი კლასის პროფესიონალია საჭირო. მას მდიდარი გამოცდილება აქვს, თანაც იმდენად ცბიერი, ფრთხილი და ჭკვიანია, რომ არ დაუშვებს, კვალში ჩაუდგ-ნენ და მოკლან. თუ საფრ-თხეს იყნოსავს, მაშინვე გაუ-ჩინარდება...“

1994 წლის აგვისტოში სუ-დანის დედაქალაქ ხარტუმში ერთ-ერთი კლინიკის ექიმებ-მა ტურა კარლოსს უწყინარი ტკივილგამაყუჩებელი გაუ-კეთეს, საინექციო სითხე სა-ძილე პრეპარატს შეიცავდა. როცა ტერორისტმა თვალი დახუჭა, მისმა მცველებმა ჰონორარი გადაითვალეს და პალატაში პოლიციელები შეუშვეს, რომლებმაც მძინა-რე კარლოსს ხელბორკილები დაადეს. შემდეგ ის საფრან-გეთის სამთავრობო თვითმფ-რინავით საიდუმლოდ ჩაიყვა-ნეს პარიზში და სამუდამო პა-ტიმრობა მიუსაჯეს. 2004 წელს ციხეში რამირესმა ის-ლაში მიიღო და ავტობიოგრა-ფიული რომანიც გამოსცა. ახლა 60 წლის ტურა ფრან-გულ კინოკომპანიას უჩივის, რომელიც მის შესახებ დოკუ-მენტურ ფილმს იღებს. „ვა-შინგტონ პოსტის“ ცნობით, კარლოსი ფილმის საბოლოო ვერსიის შექმნაში მონაწილე-ობას მოითხოვს...

მოამზადა
ნანა ჩარკვიანმა

როცა ტერორისტთა თვალი დახუჭა, მისმა მხველამ პონორაკი გააითვალეს და პალატაში პოლისიალი შეუშვეს, რომლებმაც მძინარე კარლოსს ხელბორკილები დაადეს. შემდეგ ის საფრანგეთის სამთავრობო თვითმფრინავით საიდუმლოდ ჩაიყვანეს პარიზში და სამუდამო პატიმრობა მიუსაჯეს.

ყოველწლიურად მსოფლიოში რვა მილიონი დაუპატიჟიანი ბავშვი იბადება

ყოველწლიურად მსოფლიოში დაბადებულ ბავშვებს შორის 8 მილიონ ახალშობილს სერიოზული გენეტიკური დეფექტი აქვს. „ეს მსოფლიოში დაბადებულ ბავშვთა 6 პროცენტს შეადგენს“, — განაცხადეს ამერიკის საქველმოქმედო ორგანიზაციის „მარჩ ოფ და-

იმისის“ წარმომადგენლებმა. კვლევა 193 ქვეყანაში ჩატარდა. ამ დაავადების გამომწვევი ძირითადი მიზეზი კი არის ის, რომ ორსულობის დროს დედის ორგანიზმში ხშირად ხდება მომწამვლე-ლი ქიმიური ნივთიერებები, რომლებიც ჩანასახზე უარყოფითად მოქმედებს.

ტელევიზორის ხანგრძლივად ყუჩაბა დაუშვებელია

ავსტრალიელმა მეცნიერებმა დაასკვნეს, რომ ტელევიზორის ხანგრძლივი დროით ყურება შეიძლება მოულოდნელი და უცაბედი სიკვდილის მიზეზი გახდეს. ეს, ძირითადად, ეხება გულსისხლძარღვთა სისტემაში დაავადებულ ადამიანებს. ასეთი პიროვნებისათ-

ვის თუნდაც 1 საათის გატარება ტელევიზორთან 18 პროცენტით ზრდის რისკს (კიბოთი დაავადებულთათვის 9 პროცენტით, სხვებისთვის საშუალოდ 11 პროცენტით). ამდენად, ქრონიკულად დაავადებულებმა უნდა გაითვალისწინონ ეს საშიშროება.

პოპულარული ანტიდეპრესანტები პასიენტების უმეტესობას არ შველის

ამერიკელმა მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ პოპულარული ანტიდეპრესანტები, რომელთაც დღეს მთელ მსოფლიოში აქტიურად გამოიყენებენ, პაციენტთა ნახევარზე

მეტს არ შველის! ამიტომ მეცნიერებს მიაჩნიათ, რომ ამ ტიპის პრეპარატების დანიშვნა უნდა მოხდეს მხოლოდ ინდივიდუალური და არა აღიარებული და ცნობილი მიდგომით.

მოკლადი პაქებს უფრო უყვართ, ვიდრე გოგონებს

მოზარდი ბიჭები კოფეინის შემცველ პროდუქტებს უფრო ეტანებიან, ვიდრე მათი თანატოლი გოგონები. მეცნიერთა აზრით, ეს გამოწვეულია სქესთა სხვაო-

ბით, რადგან ფიქრობენ, რომ კოფეინის მიმართ მგრძნობელობა ვაჟებს უფრო დიდი აქვთ, ვიდრე გოგონებს, რაც შემდგომ ასაკშიც ვლინდება.

ყავა და ჩაი დიაბეტის ბაჩენის რისკს ამცირებს

ავსტრალიელმა მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ჩაისა და ყავის მიღება შაქრიანი დიაბეტის ბაჩენის რისკს ამცირებს. მკვლევართა აზრით, ამ

კვლევის შემდეგ შეიძლება შეიქმნას დიაბეტის საწინააღმდეგო ახალი პრეპარატი, რომელიც ამ პროდუქტების ექსტრაქტზე იქნება დამზადებული.

წონაში დაკლების ღირს შეიძლება აღაშენიანი გართობა

შედეგმა მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ შიმშილის ჰორმონი, რომელიც ღიზიანდება წონაში დაკლების დროს, ადამიანში აჩენს ალკოჰოლის მოთხოვნილებას;

ამდენად, მეცნიერები ფიქრობენ, რომ ეს აღმოჩენა შეიძლება გახდეს ალკოჰოლიზმის მკურნალობის ახალი მიდგომის მარჯვენა ბელი.

ღორის ფილტვი შეიძლება აღაშენიან გადარეკონ

ავსტრალიელმა მეცნიერებმა შეიმუშავეს მეთოდი, რომლის საშუალებითაც დაამტკიცეს, რომ შესაძლებელია ღორის ფილტვის გადანერგვა დაავადებული

ადამიანისათვის. ცდების შედეგად დამტკიცდა, რომ გადანერგვის შემდეგ ღორის ფილტვი ადამიანის ორგანიზმს კარგად შეეთვისა და ჩვეულებრივ განაგრძო მუშაობა.

ფილტვის ქიბოს დიაგნოზის სუნი მიხედვით დაადგინეს

ამერიკელმა მეცნიერებმა შეიმუშავეს მეთოდი, რომლის მიხედვითაც მათ შეუძლიათ, დასვან ფილტვის ქიბოს დიაგნოზი — სუნით! მათი კვლევებით დადგინდა, რომ ჯანმრთელი და ფილტვის ქიბოთი დაავადებული ადამი-

ნის შარდის სუნი მკვეთრად განსხვავდება ერთმანეთისაგან, ამიტომ გარკვეული რეაქტივების საშუალებით, ნუთებში შეიძლება ამ დიაგნოზის დასმა და 50 შემთხვევიდან 47-ის შემთხვევაში ასე დასმული დიაგნოზი უტყუარია.

ანტიდეპრესანტების მიღება ორსულთათვის დაუშვებელია

ამერიკელმა მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ პოპულარული ანტიდეპრესანტების მიღება ორსულობის დროს დაუშვებელია, რადგანაც მშობიარობის შემდეგ ასეთ დედებს ძუძუთი კვება უძნელდებათ, ანუ ლაქტაცია უმცირდებათ.

ფრიაღოსან მოსწავლეებს ბიოლოგიური მოუღილობა აქვთ

დიდი ბრიტანეთისა და შვეიციის მეცნიერთა მიერ ჩატარდა კვლევები, რომლის მიხედვითაც დადგინდა, რომ მოსწავლეები რომლებიც, ძირითადად, ფრიაღოსნები არიან, უმეტეს შემთხვევაში ბიოლოგიური მოუღილობით იტა-

ნჯებიან, საშუალო ნიშნებზე დაკმაყოფილებულ მოსწავლეებთან შედარებით. ცდები ჩაატარეს შვეიციის 714 ათას მოსწავლეზე, რომელთა უმეტესობა სერიოზულ მკურნალობას ექვემდებარებოდა.

სუიციდის (თვითმკვლელობის) მიზეზი ხშირად გენის მუტაციაა

საერთაშორისო კვლევების ცენტრის მეცნიერთა მიერ დადგინდა, რომ უმეტესწილად სუიციდის მიზეზი ადამიანებში ხდება გენის მუტაციის გამო, რომელიც კოდირებულია ცილის რეცეპტორ-

ზე და პასუხისმგებელია ნერვული უჯრედის განვითარებაზე. ამ მუტაციის გენის მატარებელი ადამიანები 4,5-ჯერ უფრო ხშირად ამთავრებენ სიცოცხლეს თვითმკვლელობით, ვიდრე სხვა ადამიანები.

ზიგზაგაგანი მოსახლეობის ნახევარზე მეტ მოზარდს შიდსი აქვს

ინგლისელმა მკვლევარებმა დაადგინეს, რომ ზიგზაგან რესპუბლიკის მოსახლეობაში მოზარდთა 50 პროცენტზე მეტს შიდსი აქვთ. მათ შიგნით 3 ათასზე მეტი მოზარდის ჯანმრთელობა რომელთა უმეტესობას ეს მიმე-

დიანოზი აღმოაჩნდა. მეცნიერები იმასაც აღნიშნავენ, რომ ეს შედეგები ბოლო 10-15 წელია რაც ასე დამძიმდა, რაც ადრე არ აღინიშნებოდა ამ ქვეყანაში. მათ მიერ შესწავლილ იქნა 10-დან 18 წლამდე ასაკის მოზარდები.

ბავშვთა წონაში მომატების მიზეზი გენეტიკური

ბრიტანელმა და ამერიკელმა მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ბავშვთა ასაკში წონის მომატება გენეტიკური დარღვევით არის გამოწვეული. კერძოდ, მათ შეადარეს ჯანმრთელი და მსუქანი ბავშვის დნ და აღმოჩნდა, რომ ამ უკანასკნელთ აკლიათ მეთექვსმეტე ქრომოსომის ნაწილი, რომელიც დაკავშირებულია SH2B1-გენთან. მეცნიერთა აზრით, ეს გენი პასუხისმგებელია წონის რეგულაციასა და სისხლში შაქრის დონეზე. ეს აღმოჩენა მეცნიერებს საშუალებას მისცემს, რომ შემდგომში კვლევები ჩატარდეს ახალი პრეპარატის შექმნის მიზნით, რათა უახლოეს პერიოდში დაძლეულ იქნას ეს დაავადება.

გელი შიდსის ნიშანდობა

აფრიკაში, თექვსმეტი სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის გაერთიანების მიერ დაინიშნა მასშტაბური კვლევები ვაგინალური გელის საშუალებით შიდსის დასამარცხებლად. ეს გახლავთ ანტიმიკრობული გელი, რომელიც პილოტური პროგრამით ხორციელდება და მეცნიერებს იმედი აქვთ, რომ ის იქნება უფრო ეფექტური საშუალება, რომელიც აქამდე გამოუყენებიათ ამ დაავადების დასამარცხებლად.

შეიქმნა ახალი ხელოვნური გულის სარქველი

ამერიკელმა ქირურგებმა შექმნეს ახალი, ხელოვნური გულის სარქველი, რომელიც გულში ჩადგმება სპეციალური კათეტერის საშუალებით და ასევე საშუალებას მისცემს მეცნიერებს ღია ოპერაციის გარეშე ჩაატარონ დაზოგვითი ოპერაციები. ეს მეთოდი ყველაზე უფრო უკეთესი იქნება ყველა აქამდე არსებულ მეთოდთან შედარებით იმიტომ, რომ ის შეიძლება ახალდაბადებულ ჩვილებსაც გაუკეთდეს.

ავსტრალიელმა მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ ტელევიზორის ხანგრძლივი დროით ყურება შეიძლება მოულოდნელი და უცაბედი სიკვდილის მიზეზი გახდეს. ეს, ძირითადად, ეხება გულსისხლძარღვთა სისტემაში დაავადებულ ადამიანებს. ასეთი პიროვნებისათვის თუნდაც 1 საათის გატარება ტელევიზორთან 18 პროცენტით ზრდის რისკს (კიბოთი დაავადებულთათვის 9 პროცენტით, სხვებისთვის საშუალოდ 11 პროცენტით). ამდენად, ქრონიკულად დაავადებულებმა უნდა გაითვალისწინონ ეს საშიშროება.

სამშვილდე

ქართული ხელოვნება

ამ ადგილებს, თუ არ ვცდები, მოდიმნახეს ციხიდან ნახიდურ-ქოლაგირამდე (დღევანდელ ცურტავამდე), დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი „ყოველ სამშვილდე“ მოიხსენიებს. მისი ოდინდელი ცენტრი „ცინხა ორბისა, რომელსა ან ჰაჰიან სამშვილდე“, ლეონტი მროველის თქმით, ეთნარქ ქართლოსის აშენებულია. როცა ქართლოსის შემდეგ ქვეყანა მისმა შთამომავლებმა დაინაწილეს, ყოველი სამშვილდე, კიდევ უფრო დიდ მიწებთან ერთად, წილად ზედა გაჩიოს. ამის შემდეგ ეს „ცინხა ორბისი, ან წოდებული სამშვილდე პირველად მიწებიან ფარანოზ ჰყო საარსთაოდ და ქალაქი, არამედ იყო 83-ე მიწის სვიმონისამდე ქალაქი“. ეს სიტყვები უკვე ვახუშტი ბატონიშვილს ეკუთვნის.

ერთხანს გამოითქვა მოსაზრება, რომ „ციხე ორბისა“ სამშვილდე კი არ იყო, არამედ ამჟამინდელი ორბეთის ციხე, რომელიც ალგეთ-ზირბეთის ხეობაშია. მაგრამ ლეონტი მროველს და მის მომდევნო ისტორიკოსებს შეუძლებელია ძველისძველი ორბის ციხის ზუსტი მდებარეობა არ ცოდნოდათ. სავარაუდო უფრო ისაა, რომ სწორედ სამშვილდე-ორბის ციხე-ქალაქის დროებითი დაკარგვის შემდეგ (IX საუკუნიდან 1110 წლამდე), გადაიტანეს ეს ტოპონიმი მისმა ძველმა მფლობელებმა აღმოსავლეთით — ალგეთ-ზირბეთის ხეობაში.

თავდაპირველად სოფელ სამშვილდეში შედივართ, რომელიც ჭიჭიჭის მარცხენა სანაპიროზეა. მოზრდილ დასახლებებაში მხოლოდ სომხები ცხოვრობენ. სოფლის ცენტრში ახალადგენილი ეკლესია და წყაროა. საყდარი ისეა შეკეთებული თუ გადაკეთებული, რომ ასაკს ვერ დაუდგენ. წყაროსთან მავტუხა, ტალიკ-ტალიკი ბიჭები დგანან. იქვე ურიკაში შებმული სახედარი დგას. ახალგაზრდები უნდოდ გვესალმებიან, მაგრამ საუბრის გასაბმელად არც ჩვენ ვიდებთ თავს. ციხესიმაგრე აქედან სამხრეთ-დასავლეთით, ხევ-გაღმა აღმართული. როგორც უკვე ითქვა, იგი უძველესი დროიდან არსებობს, აი, სოფელი კი გაცილებით ახალია.

ამ ადგილებში სომხობა პირველად ძვ. წ. აღ.-ის II საუკუნეში გამოჩნდა, როცა მათმა მთავარსარდალმა ბივრიტმა გუგარეთი (იგივე ქვემო ქართლი და ჯავახეთის ნაწილი) ნავართევს, მეორედ — X საუკუნის დასაწყისში, როცა სომხებმა კვლავ ისარგებლეს მომენტით და გუგარეთი (გუგარენა, გუგარქი) ანისის სამეფოში აღმოჩნდა. უფრო მეტიც — X საუკუნის ბოლოს სამშვილდე მცირე სომხური სამეფოს ტაშირ-პორაგერტის დედაქალაქი კი შეიქმნა, რის გამოც მისი მეფე დავითი სამშვილდარის ტიტულსაც კი ფლობდა. 1064 წელს სომხებს ტაშირ-ძირაგერტის ცენტრი სამშვილდედან სამშვილდეში, ასევე ტრადიციულ ქართულ მიწაზე არსებულ ლორეს ციხესიმაგრეში გადააქვეთა. 1065 წელს სამშვილდეს ბაგრატ IV იბრუნეს. მაგრამ ეს გამარჯვება დროებითია, რადგან მალე თურქ-სელჩუკები შემოდიან.

როგორც დიდი ივანე ჯავახიშვილი თავის „საქართველოს საზღვრებში“ წერს, „ვერც ან მეორე ზისმა სომეხთა მიერ დაპყრობამ შესცვალა არსებითად ქვემო ქართლის, ანუ გუგარეთის ძირითადი კუთვნილების საკითხი. თუმცა, მართალია, თავიანთ მფლობელობის დროს სომეხებმა აქა-იქ საეკლესიო ძეგლები და კულტურული კერა შექმნეს (თავად სამშვილდეზე ეს ნაკლებად ითქმის — გ. ქ.)... მაგრამ თვით ქვეყანა წინააღმდეგურად ქართული იყო. სა-

ისტორიო გეოგრაფიას სომეხთა დროის ამ კუთხეში პოლიტიკური მბრძანებლობის სახსოვრად ტერმინი „სომხითი“ შერჩა. ეს სახელი ძველად სრულიად უცნობი იყო და მხოლოდ X საუკუნიდან მოყოლებული გვხვდება... საყოველთაოდ ისაა, რომ ვითარცა საგეოგრაფიო ტერმინი იგი მართლ ქართულად და ქართულ მწერლობაში ინახებოდა, სომხები და სომხური მწერლობა პირიქით ლორე-

მიერ ოსმალეთიდან და სპარსეთიდან ჩამოსახლებულმა სომხებმა აავეს... და აი, ახლა ეს სომხები ჩუმად აპარებენ მზერას ჩვენკენ. მათ არ მონონთ, რომ საქართველოს სახელმწიფოში არსებულ ამ უძველეს ქართულ ციხე-ქალაქს ასე სწორად სტუმრობენ ჭეშმარიტი პატრონები. ერთი ჩვენცა გვკითხონ ზოგი რამ...

ხევის გადავივართ და გზა-ჯვარედინზე მარცხნივ ვუხ-

სამშვილდის სიონი

ტაშირის ველს „ქართველთა ველს“ უწოდებენ“.

1110 წელს დავით აღმაშენებელმა ამ „გაუგებრობას“ წერტილი დაუსვა და თურქ-სელჩუკთაგან გამოხსნილი ძველი გუგარეთი, თავისი ლორე-ტაშირით, საქართველოს დაუბრუნა სამუდამოდ (მისი ნაწილი მხოლოდ 1921 წლის შემდეგ დაეკარგეთ).

ზემოთ ნახსენებ ეპოქებში ამ ქართულ ტერიტორიებზე, მათ შორის სამშვილდის სანახებშიც, ქართველების გვერდით, ბუნებრივია, სომხებიც დამკვიდრდნენ, ამას გარდა თვით სომხეთში მცხოვრებ, მტრისგან შევიწროებულ სომხობასაც, ქართველთა იმედსულ აქეთ ეჭირა თვალი, აქ ეძებდა და პოულობდა იგი თავშესაფარს.

მაგრამ ის სომხები, ქართველებთან ერთად, XV-XVIII საუკუნეებში ლამის ერთიანად განწყდნენ მომხვედრებთან ბრძოლაში. ერეკლე მეფის დროს და მოგვიანებითაც საქართველოში სომეხთა შემოხიზნამ სხვა ხასიათი მიიღო. როგორც ივ. ჯავახიშვილი წერს, ამ დროს სომხები ორმაგ კავშირს იჭერდნენ: „ერთის მხრით, საქართველოსთან მეფე ერეკლე II ან გიორგი მეფესთან — საქართველოში შემოიხიზნებოდნენ ხოლმე ვითარცა დევნილი და შედარებით მყუდრო თავშესაფარს პოულობდნენ იმავე დროს; მეორე მხრით კი, იდუმალ რუსეთის მფარველობას ამოეფარებოდნენ ხოლმე და რუსეთის მთავრობის დახმარებით საქართველოში თავიანთ საქმეს აკეთებდნენ“. ეს ორმაგი თამაში განსაკუთრებით 1827-29 წლების შემდეგ გახდა სახალო, როცა სამცხე-ჯავახეთი და ქვემო ქართლი რუსთა

ვევთ. ეს უკვე სამშვილდის კომპლექსის დიდი ჭურჭა, რომელიც, ვინ იცის, როდის გაჭირეს და მოაქციეს ლეონტიან სალტებში. აქ არც პირველად ვარდარც — მეორედ, მაგრამ ასე მგონია, ეს ზღაპრულ-ბიბლიური სამყარო, თითქმის, ახლად აღმოვაჩინე.

შიდაციხემდე რამდენიმე ნაგებობა და ნანგრევია. გზის მარცხენა მხარეს აღმართულია პერანგშემოდარცული მცირე დარბაზული საყდარი, რომელსაც ერთადერთი, სამხრეთის, კარი ისე მოშლია, რომ თალიან კარიბჭეს დამსგავსებია, არადა, XX საუკუნის დასაწყისში, როცა აქ თავიშვილს უმოგზაურობდა, ეკლესიას არათუ პერანგის ქვები, არამედ კარის თავზე ამოკვეთილი მხედრული წარწერაც ჰქონია: „ნებითა ღვთისათა, ბრძანებითა მეფისა ვახტანგისათა და ხელი-სა პერანგითა თანამეცხედროსა მისისა, დედუფლის ელენესითა, მე მისმა გამზრდელმა ზილიანა აღვაშენე საყდარი ესე წმიდისა გიორგისა სახსარად სულისა ჩემისა. ვინც ნაკითხთ, ლოცვა ყავთ ჩემ ცოდვილისათვის ქორონიკონსა ტნი“ — ე.ი. 1672 წ.

„წმიდა გიორგი“

ტიტრალიტი

წარწერაში ნახსენები ვახტანგ მეფე ვახტანგ V-მაჰნავაზია, ხოლო მისი მეუღლე ელენე საისტორიო წყაროებისათვის უცნობია. მაჰნავაზის პირველი ცოლი ყაფლანიშვილე იყო, უკანასკნელი ცოლი მარიამი კი — როსტომ მეფის ქვრივი. როგორც ჩანს, წარწერაში ნახსენები ელენე მაჰნავაზის მეორე ცოლი გახლდათ. ეს წარწერა კიდევ ერთხელ ადასტურებს იმ გარემოებას, რომ

ასე მაგალითად, ნაქალაქარის სამხრეთ მიჯნაზე, ზედ ხრამის პირზე არის ტიტრალიტი — სამი, ერთმანეთზე შემოდგმული, უშველებელი და უფორმო სამისნო ლოდი, რომელსაც ლევან მედიქსებეგი ზოდიქოს ერთ-ერთ ნიშანთან — „მშვილდოსანთან“ აკავშირებს. იგი ამბობს, რომ ქალაქსაც ამიტომ ეწოდა სამშვილდეო (?..). მეორე, ასეთივე თვალსაჩინო წარწერა, დედამინიდან 1,5 მეტრის ბით 3 მეტრის სიმაღლის მონო-

ლესია დგას, IX საუკუნის პირველი ნახევრის ნაგებობა უნდა იყოს. სამწუხაროა, რომ ამ სამნავიან ბაზილიკას წარწერა შემორჩენილი არ აქვს. საყდარი ახალი აღდგენილია.

სამშვილდის მთავარი ტაძრის „სიონის“ ნანგრევები აქედან აღმოსავლეთით ასიოდ მეტრში დგას. ეკლესიის აღმოსავლეთ ფასადს მთელ გაყოლებზე, დაახლოებით 28 მეტრზე, დედამინიდან 1,5 მეტრის სიმაღლეზე მიუყვება ქართული ასომთავრული წარწერა, რომლის ერთი მესამედი, სამწუხაროდ, აღარ იკითხება.

შემორჩენილი წარწერიდან კი ფრაგმენტულად ასე მოგვეგმის წინაპრის ხმა: „აღშენა შენვენითა ქრისტისითა კაცთმოყვარებითა საყოფელი ესე წმიდისა ღმრთისმშობლისაი სალოცველად... ქრისტე შეინყაღნა ნათესავით ჰიტიახში... წელსა მეოცესა მეფობისა კონსტანტინისა და იდვა საძირკველი ხელთა მათითა... იწყა ამის სტოვის შენებაი ვარაზ-ბაკურ, შეისუენა და მისა უკან იოვანე იწრაფდის. აესრულა იგიცა... იქმნა სრულად აღშენებლი წმიდისა ამა ეკლესიისაი და სტოვითა წელსა მესამესა ლეონ მეფისა დღესა ენკენისა. იყო სატფურება 3 დღე დიდითა კრებითა განშენებდა...“

გიორგი ჩუბინაშვილის, სარგის კაკაბაძის, ლევან მუსხელიშვილისა და ნიკო ჩუბინაშვილის ხანგრძლივი კვლევის შედეგად დაზუსტდა, რომ წარწერაში დასახელებული ორი მეფე VIII საუკუნის ბიზანტიის მმართველები კონსტანტინე V კორონიმე და ლეონ IV ზაზარი არიან. ამრიგად, სამშვილდის „სიონის“ მშენებლობა დაწყებულია 759 წელს და დასრულებულია 777 წელს. ეს ის პერიოდია, როცა ნიჭიანთა ხსოვნა კიდევ არსებობდა.

სამშვილდის „სიონი“ ქართული ხუროთმოძღვრების კლასიკური ეპოქის ბოლო წლების სანიშნო ძეგლია. მისი სივრცობრივ-ფუნქციური და კონსტრუქციული გადანეგება, ქვის პერანგის სისუფთავე და უბრალოება, კალატოზის დინჯი ხელი და ოსტატობა სწორედ ამ ეპოქაზე მიგვანიშნებს. სამწუხაროდ, აღმოსავლეთ სარკმლის თავსართების გარდა სხვა რელიეფები შემორჩენილი აღარ არის. ირკვევა, რომ ტაძარი გუმბათიანი ყოფილა და, წრომის მსგავსად, ოთხ დამოუკიდებელ სვეტს ეყრდნობოდა. ყურადღებას იქცევს საღიაკნოსა და სამკვეთლოს ოთახების გადახურვა, მათი კამარების ვარსკვლავისებრი შეკიდული ფორმა.

საყდარს დასავლეთ მონაკვეთში პატრონიკე ექნებოდა, ალბათ. აპრილის მზიანი დღეა. დიდი ტაძრის კედელთან ამოსულ ტყემალს ხასხასა ქორორში ობლად ჩანწული თეთრი ყვავილი უბრწყინავს. ნუთუ ეს არის სამშვილდის ერთადერთი მიქიქი?..

გელა კიქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

როგორია ბრიტანული ჯოჯოხეთი?

ბრიტანელების უმეტესობას ჯოჯოხეთი უამრავი ბავშვის ნივთი-კივილით გაყრუებული თვითმფრინავით დაუსრულებელ ფრენად წარმოუდგენია.

გამოკითხულთა უმეტესობა თვლის, რომ ადამიანს ჯოჯოხეთში ერთადერთი რამის გაკეთება — სატელევიზიო რელითიშოუების ყურება შეუძლია. იქაური უცვლელი საკვები კი ლაბა-სხმული გველთევზაა. ამ თვითმფრინავში უკანა რიგში აუცილებლად უნდა ეძინოს მთავრობის მეთაურს — გორდონ ბრაუნს, ხოლო წინა რიგში —

უცნობი მამაკაცი უნდა ხვრინავდეს.

ბრიტანელების უმეტესობამ თავიანთი წარმოსახვის ჯოჯოხეთურ თვითმფრინავში საგარძღვზე განათავსა სხვა ცნობილი ადამიანებიც, მათ შორის მომღერლები, მსახიობები, ტელენამყვანები, დევიდ ბეკჰემის მეუღლე ვიქტორია და აშშ-ის ექსპრეზიდენტი ჯორჯ ბუშიც კი.

ჩინური პროვინცია სიჩუანის პანდების შესწავლისა და გამრავლების ცენტრმა გამოაცხადა, რომ ეძებს მოხალისეს, რომელიც დიდ პანდა მეი ლინს ჩინურ ენას შეასწავლის.

ვინ ასწავლის პანდას ჩინურს?

პანდა დაბადებიდანვე აშშ-ში ცხოვრობდა და ამიტომ ჩინურად უმარტივეს ბრძანებებსაც კი ვერ გაიგებს. მასწავლებლის ამოცანა ასეთია: პირველ რიგში მეი ლინს სირუანურ დიალექტზე გაცემული ბრძანებების მიხედვით უნდა ასწავლოს ვოლიერიდან გამოსვლა და შესვლა. მოხალისეს უნდა ჰქონდეს უმაღლესი განათლება, უნდა იცოდეს ჩინური და ინგლისური ენები, ავადმყოფობის ისტორიაში არ უნდა ეწეროს არც ერთი ინფექციური და-

ვადება. ჩინური კანონმდებლობის მიხედვით, ქვეყნიდან დიდი პანდის სამუდამოდ გაყვანა აკრძალულია. შესწავლის ან შეჯვარების მიზნით გაყვანილი ყველა პანდა, თავის მთავრობის განცხადებით, ჩინეთში უნდა დაბრუნდეს. 2006 წელს აშშ-ში დაბადებული მეი ლინიც სწორედ ამ კანონის შესაბამისად გადასახლება ჩინეთში. მისთვის მენყვილეს კი მთელი ჩინეთი არჩევს ინტერნეტი ხმის მიცემის მეთოდით.

როგორ ვიპოოთ შუკი სოლზე?

შედეგით მოქალაქემ ყოფილ მეუღლეს უსასტიკესი მეთოდით გადაუხადა სამაგიერო — მის ბინაში რამდენიმე ათეული თავგი გაუშვა. ქალს საშიშლად ეშინოდა მღრღნელებისა და ექსქრემაც ამით ისარგებლა.

იგი დილაადრიან მივიდა ყოფილი მეუღლის სახლთან და კარის ღრიჭოდან თავგები სახლში შეუშვა. დილით გაღვიძებისთანავე მან მთელს სახლში მიმოფანტულ თავისი შიშის ობიექტებს მოჰკრა თვალი. ქალმა პოლიციაში დარეკვა კი მოახერხა, მაგრამ იმდენად ძლიერი სტრესი განიცადა,

რომ ჰოსპიტალიზება დასჭირდა.

მის სახლში 19 თავგი დაიჭირეს და ვეტერინარულ სამსახურს გადასცეს. მეოცე დაკავებული ქალის ქმარყოფილი გახლდათ, მაგრამ მას ბრალდება ცოლის კი არა, თავგების მიმართ სასტიკი მოპყრობის მუხლით წაუყენეს.

ამერიკელები ყარაბაღისთვის რეს ინჟაბენ

კავკასიაში რუსული დიპლომატიის მიღწევები ამერიკის შეერთებულ შტატებს შეუმჩნეველი არ დარჩენია და ვაშინგტონმა რეგიონიდან რუსეთის განდევნისთვის რეალური ნაბიჯების გადადგმა დაიწყო.

ჯერ კიდევ 2010 წლის 25 იანვარს ცხადი გახდა, რომ რუსეთმა მთიანი ყარაბაღის საკითხის მშვიდობიანად მოგვარების საქმეში პირველ წარმატებებს მიაღწია. ამ დღეს სოჭში რუსეთის, სომხეთისა და აზერბაიჯანის პრემიერების შეხვედრაზე მიაღწიეს შეთანხმებას, რომლის მიხედვითაც მხარეებმა დაადასტურეს თავიანთი სურვილი — მშვიდობიანი გზით გადაწყვიტონ სადაო საკითხი და მდგომარეობის სამართლებრივი დარეგულირების რეჟიმზე გადავიდნენ.

რუსეთის უმთავრესი მიღწევა იმ სიტუაციის ლიკვიდირება იყო, რომლის ფარგლებშიც ქვეყნები განუწყვეტელი ემუქრებოდნენ ერთმანეთს ყარაბაღის ტერიტორიაზე სამხედრო ინტერვენციით.

მაგრამ ამერიკას სომხეთის ნატოს წევრ თურქეთთან დაახლოებასა და ყარაბაღის კონფლიქტის ესკალაციასთან დაკავშირებით საკუთარი, აბსოლუტურად განსხვავებული აზრი აქვს. ამიტომაც უმაღლეს დონეზე სტრატეგიული ამერიკული ქსელი.

სოჭის შეხვედრის შემდეგ ცხადსაა მიერ ანგაჟირებულმა ანალიტიკურ-სადაზვერვო ორგანიზაცია „Stratfor“-ის ანალიტიკოსებმა განაცხადეს, რომ „მთიან ყარაბაღში მდგომარეობა შესაძლოა ზე-

სახელმწიფოების კონტროლს აღარ დაემორჩილოს“. გასაგებია, რომ დღეისათვის მსოფლიოში არსებობს ერთადერთი ზესახელმწიფო, რომელსაც შეუძლია განაცხადოს, რომ მთელ მსოფლიოზე პასუხისმგებლობას საკუთარ თავზე იღებს და ამით ყველაფერი ფარსად აქციოს. ამდენად, ზემოხსენებული ამერიკული ცენტრიც „ზესახელმწიფოდ“ აშშ-ს მოიაზრებდა და ისიც ცხადია, რომ ყარაბაღზე ამერიკული კონტროლის დაკარგვა რუსეთის მიერ სომხეთისა და აზერბაიჯანის დაახლოებაში გამოიხატა.

უფრო მეტიც, ამერიკელი სპეციალისტები დაუფრავ ნაქეზებაზე გადავიდნენ და განაცხადეს, რომ დღეს, 5-10 წლისწინანდელი მდგომარეობისგან განსხვავებით, სომხეთიც არ გამოირჩევა საომარი მოქმედებების დაწყებას. ამრი-

გად, ამერიკელები სომხებისა და სომხური პოლიტიკური ელიტის გარეშე საერთაშორისო დონის განცხადებებს აკეთებენ, არადა, როგორც ცნობილია, სწორედ მესამე მხარის ამგვარი „ჩანართები“ ინვევენ ხოლმე მდგომარეობის ესკალაციას იმ ტერიტორიებზე, რომლებიც ნებისმიერ მომენტში შეიძლება ცხელ წერტილებად იქცეს.

3 თებერვალს აშშ-ის ეროვნული დაზვერვის დირექტორმა დენის ბლერმა დაადასტურა, რომ კავკასიაში მდგომარეობა იძაბება და მთიანი ყარაბაღის გამო სომხეთსა და აზერბაიჯანს შორის ომია მოსალოდნელი. გარდა ამისა, გაავრცელა ინფორმაცია, რომ აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის პირველი მოადგილე აზერბაიჯანისა და სომხეთის პრეზიდენტებს „გაესაუბრება“. თითქოს ალიევი და სარქსიანი ვაშინგტონში კონსულტაციისათვის გამოძა-

ხებული იუშენკო და სააკაშვილი იყვნენ. ასეთი თეზისი, ჯეიმს სტეინბერგს, აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის მოადგილეს, კავკასიაში ვიზიტისასწრაფოდ გამოუწერეს — რუსეთის, როგორც რეგიონალური ზესახელმწიფოს სტატუსი სასწრაფოდ უნდა ჩანაცვლდეს რეგიონზე ამერიკული გავლენით. ზემოხსენებულმა ბლერმა კი განსწავლად განაცხადა, რომ კავკასიაში პრობლემა მედვედევის (ალბათ, ხელისუფლების გულისხმობდა) მიერ პოსტაბსტოთა ქვეყნების „რუსეთის პრივილეგიებული ინტერესის ზონად“ გამოცხადებამ წარმოშვა. მისივე თქმით, ეს რუსეთისა და აშშ-ის ურთიერთობებს შეარყევს. ასე იმსხვერვეა „გადატვირთვისა“ და „ურთიერთობის დათბობის“ ილუზიები.

ამერიკულ შეძახილებს რეგიონში დაპირისპირებს ესკალაცია მართლაც მოჰყვა. მედია ისეა აჭრელეული ორივე მხარის ოფიციალური პირების უზომოდ გაბერილი საბარალდებო განცხადებებით, რომ უკვე ძნელი გასარკვევია, ვინ ისროლა პირველმა ან საერთოდ ისროლა თუ არა ვინმემ. მთავარია, რომ სკანდალისთვის მიზეზი უკვე არის, სროლებზე ინფორმაციები მხოლოდ პრესაში არ ფიქრს და ახლა უკვე ყველა სათვის ნათელია, ვისთვისაა ამგვარი მდგომარეობა რეალურად მომგებიანი.

ოზაბა უსაბა კარადიდან გაოიღო

აშშ-ში, სადაც ეკონომიკური მდგომარეობა ვერა და ვერ დასტაბილურდა, პრეზიდენტის ავტორიტეტი კი განუწყვეტლივ ეცემა, მოსახლეობის ნეგატიური ემოციების სხვა თემაზე გადატანისა და სენატისაგან საჭირო რაოდენობით ფულის გამოძალვისათვის ჯადოქრებზე ნადირობის მორიგ ეტაპს იწყებენ.

გასაგებია, რომ მტრის ძირითად ზატად, რომლის ამუშავებაც წარმატებულად შეიძლება, კვლავაც „ალ-ქაიდა“ რჩება. ჰოდა, ტრადიციულად გაიხმა ინფორმაცია, რომ „ალ-ქაიდა“ უახლოეს თვეებში აშშ-ის წინააღმდეგ ახალ ტერაქტს განახორციელებს. „ეს გარდაუვალია,“ — ირწმუნებინა ამერიკული სპეცსამსახურები. ამგვარი მოსაზრება გამოთქვეს აშშ-ის საკანძო სამეცნიერო-სახურების, მათ შორის ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოსა და გამოძიების ფედერალური ბიუროს ხელმძღვანელებმა. თანაც გამოთქვეს აშშ-ის სენატის სპეციალური სადაზვერვო კომიტეტის ქვეყნის უშიშროებისათვის შექმნილ საფრთხეთა განხილვის ყოველწლიურ სხდომაზე.

ექსპერტთა აზრით, ტერორისტები შეტევას განახორციელებენ აშშ-ის კონტინენტურ ნაწილზე, ეს შესაძლოა მსხვილმასშტაბიანი ოპერაცია იყოს და მრავალი ადამიანის სიცოცხლე შეიწიროს. ამერიკელი სპეციალისტების მტკიცებით, „ალ-ქაიდას“ ბოვეიკების მომზადებისა და გადაბირების შესაძლებლობები კვლავაც საკმარისზე მეტად აქვს. აშშ-ის ეროვნული დაზვერვის დირექტორის — დენის ბლერის

თქმით, სპეცსამსახურები დარწმუნებული არიან, რომ „ალ-ქაიდას“ აშშ-ში ოპერაციის ჩასატარებლად პაკისტანში წარმატებით მოამზადა ერთი ბოვეიკი ნაჯიბულა ზაზი“. ეს 24 წლის ავღანელი გასული წლის შემოდგომაზე, 2001 წლის 11 სექტემბრის ტერაქტის მორიგ წლისთავზე, ნიუიორკის ასაფეთქებლად მზადების ბრალდებით დააკავეს. დენის ბლერის თქმით, ახლა აშშ-ის პოლიტექნოლოგიური ორგანიზაციების განსაკუთრებულ შემოფოტებას იწვევს „ალ-ქაიდას გეგმები და შესაძლებლობები არაბეთის ნახევარკუნძულზე“.

სწორედ „ალ-ქაიდას“ პასუხისმგებელი 25 დეკემბერს ამერიკული სამგზავრო ლაინერის აფეთქების მცდელობაზე, თუმცა, როგორც ეროვნული დაზვერვის დირექტორი ირწმუნება, თვითმფრინავის უსაფრთხოების სისტემაში ყველა ჩავარდნა დადგენილი და ლიკვიდირებულია.

თავად ამ ინციდენტის გმირი ნიგერიელი უმარ ფარუკ აბდულ მუტალაბი, ამერიკელი ჟურნალისტების ინფორმაციით, საკმაოდ აქტიურად თანამშრომლობს გამოძიებასთან. დაკითხვაზე დაკავებულმა აღიარა, რომ ტერორისტული ორგანიზაცია „ალ-ქაიდას“ მითითებებით მოქმედებდა, ინსტრუქტაჟი კი იემენში გაიარა.

აბდულ მუტალაბი, რომელიც ამსტერდამიდან დეტროიტისაკენ მფრინავ „01-330“-ში ბომბის აფეთქებას ცდილობდა, „ხალისიანად საუბრობდა“ გამოძიების ფედერალური ბიუროს აგენტებთან, რომლებმაც საავადმყოფოში მოინახულებს. გარდა ამისა, ნიგერიიდან აშშ-ში ჩაფრინდნენ „ვერშემდგარი ტერორისტის“ ნათესავები, რომლებმაც, როგორც წყარო ირწმუნება, „შეძლეს მისი დარწმუნება, სპეცსამსახურების წარმომადგენლებთან კონტაქტზე დათანხმებულიყო“.

როგორც თეთრი სახლის პრესმდივანი რობერტ გიბსი აცხადებდა, უმარ ფარუკ აბდულ მუტალაბი ზუსტად ასრულებდა ნათესავების თხოვნას და სპეცსამსახურების მნიშვნელოვან ინფორმაციებს აწვდიდა. ამ ისტორიაში განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევს თვითმფრინავზე ტერაქტის მცდელობის გამო ამერიკის პრეზიდენტის მიერ სპეცსამსახურების მისამართით გამოთქმული კრიტიკა. ბარაკ ობამამ აღიარა, რომ შემთხვევამდე 4 კვირით ადრე უმარ ფარუკ აბდულ მუტალაბი ამერიკული დაზვერვის მოხსენებებში ფიგურირებდა, როგორც „ალ-ქაიდასა“ და იემენთან დაკავშირებული პირი. მოუხედავად ამისა, 2008 წელს მის სახელზე გაცემული ამერიკის ტერიტორიაზე შესასვლელი ვიზა არავის გაუუქმებია.

ასეთ დაუდევრობას ვინ დაუშვებდა, თუ ყველაფერი სცენარის მიხედვით არ ხდებოდა? როგორც ცნობილია, მასებზე ზემოქმედება ფაქიზი საქმეა და განსაკუთრებულ გულმოდგინებას საჭიროებს. **მართალია, ოზაბა თავის წინამორბედზე დახვეწილად მოქმედებს, მაგრამ მიზეზი იგივე აქვს — ენერგორესურსებზე საკუთარი კონტროლის დაწესება. აშშ-ის ახლანდელ მეთაურს განსაკუთრებულ ძალისხმევად უჯდება ქვეყნის რეალური პოლიტიკის დემოკრატიული ღირებულებებით შენობვა და ყველაფერი ნეგატიურის ტერორისტებზე გადაბრალდება.**

„ვერშემდგარი ტერაქტის“ შემდეგ ბრიტანეთმა და აშშ-მ გადაწყვიტეს, ერთობლივად დააფინანსონ იემენის პოლიციის ახალი კონტრტერორისტული სამმართველო. იემენის საგარეო საქმეთა მინისტრი აბუ ბაკრ ალ-კირბი, რომელიც თავიდან აცხადებდა, რომ „ალ-ქაიდას“ ობიექტების დაბომბვისათვის იემენს ამერიკის საჰაერო ძალების დახმარება არ სჭირდება, ახლა უკვე აღიარებს, რომ იემენის ჯარისთვის ტერორიზმთან ბრძოლის საქმეში ტექნიკური მხარდაჭერა და ინფორმაციული დახმარება აუცილებელია.

საოცრებათა მინი-ენციკლოპედია**ხვრელი, საღას
ეშმაკი ბინადრობს**

„ეშმაკის ხვრელი“ — ასე უწოდებენ ადგილობრივი მკვიდრი უნიკალურ წარმონაქმნს, რომელიც აშშ-ში, ნევადას შტატში, უკაცრიელ ადგილას მდებარეობს.

ეს ხვრელი მინაშია, საიდანაც, ლეგენდის თანახმად, ჩვენს სამყაროში დრო-დადრო მინისქვეშა სული შემოიჭრება და ბოროტ საოცრებებს სჩადის. ხვრელის ზომები ზედაპირზე არცთუ დიდია — 9/12 მ.; გრუნტის წყლებამდე მანძილი („ეშმაკის ხვრელის“ ფსკერზე ტბაა, სადაც იშვიათი ჯიშის თევზები ბინადრობენ) კი 120 მ-ს აღწევს. ხვრელის ნამდვილი სიღრმე ყველასთვის უცნობია. გამოცდილი არაა, რომ პლანეტის ნიადაგის კოლის სახელგანთქმულ ზეღრმა ჭაბურღილზე უფრო ღრმად აღწევდეს, რადგან გეოლოგების თქმით, ხვრელი ორ ტექტონურ ფოლას შორის გაჩენილი ჭრილია. ხოლო ბინადრობს თუ არა იქ ეშმაკი, მეცნიერებს ნაკლებად ანაღვლებთ.

რის გაჩენილი ჭრილია. ხოლო ბინადრობს თუ არა იქ ეშმაკი, მეცნიერებს ნაკლებად ანაღვლებთ.

უხრობი სიგნალები

იდუმალი ეფექტი (რადიოეფი) მკვლევარებმა: შტერმერმა და ვან დერ პოლმა 1928 წელს აღმოაჩინეს.

ცაში გაშვებული რადიოსიგნალები უკან რადიოეფოდ ბრუნდებოდა, თითქოს რაღაც სხელი მათ სხვადასხვა პერიოდულობით აირეკლავდა. უცხო ცივილიზაციათა სპეციალისტმა რ. ბრესიულმა ივარაუდა, რომ ამ მოვლენის მიზეზი უცხოპლანეტური ზონდი იყო, რომელიც მალულად ერტყმოდა დედამიწას. შემდგომმა გამოკვლევებმა ვერც უარყო და ვერც დაადასტურა მისი თვალსაზრისი. რადიოეფის ბუნება მეცნიერებმა დღემდე ვერ გამოიფრეს.

ოფიციალურად მას პროექტი „ცისარტყელა“ ეწოდებოდა და ის უჩინარი ხომალდების შექმნის საიდუმლო მცდელობა იყო. დიხაც, უჩინარის! ვინაიდან ამერიკელებს თავიანთი ხომალდების შესანიღბი აღჭურვილობა ესაჭიროებოდათ.

ექსპერიმენტი 1943 წელს, მეორე მსოფლიო ომის მიმდინარეობისას, აშშ-ის სამხედრო-საჰაერო ძალებმა ხომალდ „ელდრიჯზე“ ჩატარეს. მეცნიერებს სურდათ, გემი რადარებისთვის უხილავად ექციათ, მაგრამ ის ვიზუალურად გაუჩინარდა! გაოგნებულმა მკვლევარებმა ექსპერიმენტი შეაჩერეს. შედეგად, დონეთაშორის გარდამავალი პროცესი არაკონტროლირებადი შეიქნა. ოთხი საათის განმავლობაში გემი უჩინარი იყო და, როცა გამოჩნდა, ეკიპაჟის ზოგიერთი წევრი, ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით, ხომალდის ლითონის კორპუსზე შეზრდილი, ზოგიც — უკვალოდ გაქრალი აღმოჩნდა, ხოლო დანარჩენები ხან დემატერიალიზდებოდნენ, ხანაც — მატერიალიზდებოდნენ. ყველა გადარჩენილი სავესებით დეზორიენტირებული იყო. ექსპერიმენტის დასაწყისში გუნდის ორი წევრი წყალში გადახტა იმ იმედით, რომ ნაპირამდე მიცურავდა. გამოცურეს კიდევც, ოღონდ ფილადელფიაში კი არა, ლონგ-აილენდში ამოყვეს თავი და ისიც, 1983 წლის 12 აგვისტოს, როცა მონტონის

პროექტი (ოფიციალური სახელწოდება „პროექტი „ფენიქსი“) ხორციელდებოდა. როგორც ჩანს, სხვადასხვა დროს განხორციელებულ ამ პროექტებს რაღაც აკავშირებდა... ესენი ძმები — დუნკან და ედვარდ კამერონები იყვნენ. 1943 წელს ექსპერიმენტს ფენიქსი და იდუმალი მეცნიერი ნიკოლა ტესლას ხელმძღვანელობდა. მან ჯერ კიდევ მე-19 საუკუნის ბოლოსა და მე-20 საუკუნის დასაწყისში გააკეთა რამდენიმე აღმოჩენა, რომლებიც ზედმიწევნით უსწრებდა წინ იმ დროის თეორეტიკულ ბაზას. უჩინარესად, მან აღმოაჩინა მდგარი ტალღები და ზედაბალი სიხშირე, რომელსაც „ტესლას ეფექტი“ ეწოდა. ამ ექსპერიმენტებმა საფუძველი დაუდო ELF-კავშირის სფეროში ყველა თანამედროვე გამოკვლევას. ELF ტალღების ტაქიონური გეგლის შექმნისას და ადამიანის კენ მისი მიმართვისას ტვინში ელექტრონული ფუნქციები ირღვევა, რაც სერიოზულ დაზიანებებს იწვევს ცნობიერებაში. ირღვევა ასევე, ნევროლოგიური და ფიზიოლოგიური ფუნქციებიც. შედეგად, ადამიანი ძალზე იოლად

ფრანკენშტეინის გეგვიდრა და უკვდავების ელექსირი**გეგვიდრა გეგვიდრა**

ამ ადგილამდე დარმშტადტიდან ავტომანქანით 5 კმ-ის სავალი გზაა, რომელიც გვერდს უვლის ჯერ კიდევ მეორე მსოფლიო ომის დროიდან აქ განთავსებულ ამერიკელთა სამხედრო ბაზასა და მასულის კარიერს, რომელიც ერთადერთი ადგილია ევროპაში, სადაც გათხრებისას დინოზავრთა ნეშტი აღმოაჩინეს. სულ მალე, საიდანაც ულრანი ტყეებისა და რეინის დაბლობის არაჩვეულებრივი ხედი იშლება, ფრანკენშტეინის იდუმალი და საზარელი ციხესიმაგრის ნანგრევები შემორჩენილა; მონსტრისა, რომელიც უკვდავების გასაღების ძიებაში საფლავებს თხრიდა და მისი მეშვეობით გვამებს აცოცხლებდა.

უძველესი ციხესიმაგრის ნანგრევებში, გადმოცემის თანახმად, დღემდე დაძრწის ამ უდიდესი ალქიმიკოსის აწრდილი, რომელიც განსაკუთრებით მკაფიოდ სავსემთვარეობისას, ციხე-კოშკის სახურავზე მოჩანს ან დერეფანში თავისი ლაბორატორიისკენ მიეშურება. ამბობენ, რომ ნანგრევებში, მის გარდა, 80 ეამპირი, ალქაჯი, ურჩხული, მაქცია და სხვა უმნიშვნურები ბინადრობენ.

პირველად ეს ციხესიმაგრე ჟამთააღმართობაში 1252 წელს მოიხსენიება. ის იმ ადგილების მფლობელმა კონრად რაიკ ფონ ბროიბერგმა ააგო. XIV საუკუნეში კი ციხე-კოშკი ფრანკენშტეინების გვარის მფლობელობაში გადავიდა.

მატიანე მოწმობს, რომ იმ შორეულ დროს ფრანკენშტეინები რაინდები იყვნენ. მეშვიდრეები სულ დაობდნენ იმაზე, თუ ვის დარჩებოდა ციხესიმაგრე. სიტყვა „ფრანკენშტეინი“

ნი“ ქართულად „ფრანკების ქვას“ ნიშნავს. V საუკუნეში ფრანკებმა გალების მიწები დაიპყრეს, რომლებიც იმხანად რომის იმპერიის ქვეშევრდომები იყვნენ. თანამედროვე გერმანიის სამხრეთ-დასავლეთით, იმ ადგილის შორიხლო, სადაც ახლა დარმშტადტი მდებარეობს, უძველესი რომაული ქვის სამტხლო იყო. იმ დროს ფრანკენშტეინები სულაც არ ინტერესდებოდნენ მაგიტა და მეცნიერებით და სრულებით ჩვეულებრივი რაინდები იყვნენ, რომლებიც თავიანთ ციხესიმაგრეს არავის უთმობდნენ. 1670 წელს მათ ბარონის ნოდება მიიღეს. XVIII საუკუნეში კი ამ ციხე-კოშკში ჰოსპიტალი და სამხედრო სატუსალო გაიხსნა.

ამ კოშკის ისტორიას მჭიდროდ უკავშირდება XVI საუკუნის ერთი ძალზე ცნობილი ფიგურა — სახელგანთქმული მეცნიერი, თეოლოგი, ალქიმიკოსი და ექიმი იოჰან კონრად დიპელ ფონ... ფრანკენშტეინის ამ ციხესიმაგრეში დაიბადა 1673 წელს და ცხოვრების ნაწილიც აქვე გაატარა. ახალგაზრდობაში იოჰან კონრადი დანიის სამეფო კარზე დიპლო-

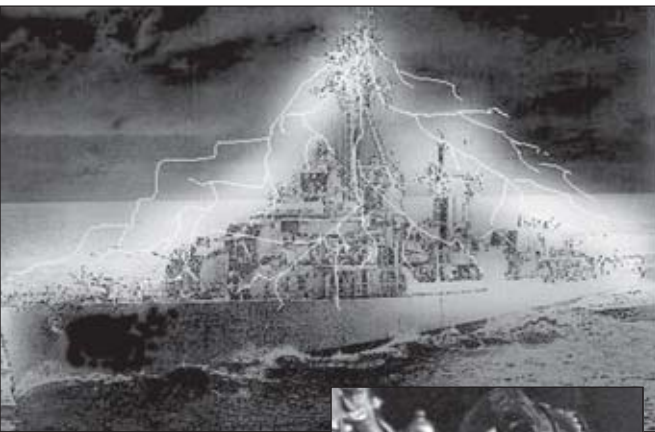
მატად მუშაობდა, თუმცა მოკლე ხანში სიკვდილი მიუსაჯეს, შემდეგ კი შეიწყალეს და მისავე ციხე-კოშკში შინაპატიმრობა მიუსაჯეს. დიპელმაც სწორედ მაშინ მოკიდა ხელი სამეცნიერო ექსპერიმენტებს. გერმანული მეცნიერების ისტორიაში ის ბევრი მიღწევითა და აღმოჩენით შევიდა, თუმცა ახალგაზრდობისას ერთ-ერთი წარუმატებელი ალქიმიური ექსპერიმენტისას კინაღამ მინასთან გაასწორა ციხესიმაგრე. დიპელი მაშინ ასაფეთქებელ ნივთიერებად ნიტროგლიცერინის გამოყენებას ლაშობდა და დოზებსაც გულსამით არჩევდა, მაგრამ გამოცდილების უქონლობამ მარცხი გაცდევინა — აფეთქებისას ერთი კოშკურა დაინგრა, თავად დიპელი კი სიკვდილს ბენვზე გადაურჩა.

დიპელს ქიმიის სფეროშიც ჰქონდა აღმოჩენები. მას ბერლინური ლაუზარდის — ნითლად დანიინკული, საზარელი ელფერის მქონე მუქი ლურჯი საღებავის მამად მიჩნევენ. საღებავის დამზადების შეკვეთა დიპელმა საღებავების მანუფაქტურის მფლობელ

დისბახსგან მიიღო. თითქმის 20 წლის განმავლობაში ეს რეცეპტი საიდუმლოდ ინახებოდა, შემდეგ კი გამოაზიჟურეს. დიპელი წმირად ასრულებდა მენარმეთა შეკვეთებს და თავსაც ამით ირჩენდა, თუმცა თავისი ცხოვრების მთავარ საქმედ ალქიმიკოსის მაინც ახალგაზრდობის ელექსირის შექმნა მიაჩნდა. რა ხერხს აღარ მიმართა მეცნიერმა ამისათვის! ელექსირის დასამზადებლად მას ძვლები, თმა და სისხლი ესაჭიროებოდა, ამ ინგრედიენტების საშოვნელად კი მეცნიერი ადგილობრივ სასაფლაოზე საფლავებს თხრიდა და გვამების ექსპუმაციას ახდენდა. ანატომიაში მის მრავალრიცხოვან შრომებში ადგილი ჰქონდა ისეთ ექსპერიმენტებსაც, როგორიცაა ადამიანის სხეულის ნაწილების აღულება უზარმაზარ ვარცლში, ხელოვნური არსების შექმნის მიზნით, და ასევე, ერთი სხეულიდან მეორეში სულის გადანერგვა ძაბრის, შლანგისა და მის მიერვე შექმნილი საცხის მეშვეობით. ასეთი ექსპერიმენტები მრავალი წლის განმავლობაში გრძელდებოდა, სანამ ერთ დღესაც დიპელი უკვალოდ არ გაუჩინარდა. დღეს ზოგიერთ გერმანულ ისტორიულ ქრონიკაშიც ნააყვანებით მოწაბრის იმის შესახებ, რომ ვინმე კონრად დიპელ ფონ ფრანკენშტეინმა უკვდავების საიდუმლოს საწაცვლოდ სული ეშმაკს მიჰყვია...

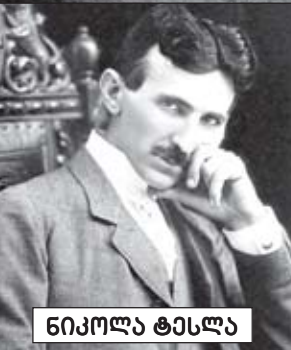
მიიჩნევა, რომ დიპელი მერიშელის რომანის — „ფრანკენშტეინის“ მთავარი გმირის პროტოტიპია.

ასევე, მიიჩნევა, რომ ავად თუ კარგად, ჯერ კიდევ იმ შორეულ დროში ალქიმიკოსმა ადამიანთა კლონირებას დაუდო სათავე...

ფილადელფიური ექსპერიმენტი

ექვემდებარება შთაგონებას. სსრკ-ში ჯერ კიდევ 60-იანი წლების დასაწყისში ამის საფუძველზე შეიქმნა იარაღი კრიპტონიუმით KBLF, რომელიც 40 მეგაჰერცის სიხშირეს იყენებს 3000 კმ-ზე...

1931 წელს ტესლამ კოლორადო სპრანგის პოლიგონზე თავისი „მყარი მდგომარეობის კონვერტერი“ გამოცადა, რომელიც სივრცის ტაქიონური ველის ამოწურავ ენერგიას ელექტროენერგიად გარდაქმნიდა. ბურთისოდენა ხელსაწყო იმდენ ენერგიას გამოიმუშავებდა, რაც დღეს სავსებით საკმარისია თანამედროვე საცხოვრებელი მიკრო-

რაიონის ელექტროენერგიით უზრუნველსაყოფად. მიუხედავად წარმატებული გამოცდებისა, უცნობი მიზეზით პროექტების დაფინანსება შეწყდა, კოლორადო სპრანგის საცდელი პოლიგონი გა-

ნადგურდა, ხოლო პროექტები მკაცრად გასაიდუმლოვდა. თუმცა ტესლას მეშვეობით დაღმდეგ მოსვენებას არ აძლევს თანამედროვეობას.

აღნიშნულ სფეროში ყველაზე ცნობილი ავტორიტეტები აშშ-ის არმიის პოლკოვნიკი, ფიზიკოსი თომას ე. ვერდენი და ამერიკელი ფიზიკოსები: სიდნეი გურვიტიცი და გაი ობელენსკი იყვნენ. ეს უკანასკნელნი მრავალი წლის განმავლობაში აქტიურად მუშაობდნენ ისრაელის თავდაცვაზე. 1969 წელს გურვიტიცმა მოახდინა ტესლას იარაღის კონსტრუირება, რომელიც 300 მ-მდე რადიუსში მკვეთრად ზრდიდა ანამკირებად რკინის შემცველი ნაერთების გრავიტაციულ დაქარებას.

დღეს ამგვარ იარაღთა შესაძლებლობანი მკვეთრად გაიზარდა. მაგალითად, შესაძლებელია გარკვეულ მანძილზე ნაგებობების ნგრევის გამოწვევა, აუცილებელი ობიექტების თვითნებური აფეთქება, გარკვეულ ტერიტორიაზე ადამიანების დახოცვა ანდა მონინააღმდეგის ჯარების იძულება, წინააღმდეგობის გაუწევლად დანებდნენ. სხვათაშორის, სწორედ ეს ბოლო ვარიანტი გამოიყენეს ამერიკელებმა სადამ ჰუსეინის ჯარებ-

თან ბრძოლისას. თუმცა ყველა ეს აღმოჩენა ტესლას მიერ 1943 წელს ჩატარებულმა ფილადელფიურმა ექსპერიმენტმა თავისი მნიშვნელობით აშკარად დაჩრდილა.

ექსპერიმენტატორებმა დონეთაშორის სივრცეში ხვრელი გაკეთეს და შექმნეს ენერგეტიკული ველები, რომლებიც გარკვეული სიჩქარით ურთიერთსაწინააღმდეგო მიმართულებით ბრუნავდა. ჩვენს დონეზე ენერგიები სინათლის სიჩქარის ცხრა მათედონ ბრუნავდნენ. ბრუნვის სიჩქარისა და შემადგენელი გარმონიკების სიხშირის შეცვლით შესაძლებელია სივრცეთაშორის დონებზე გადაადგილება. ამ ენერგეტიკულ კაფსულას მერკაბა ეწოდება. დონეთაშორის გადასვლისას სივრცე ნითელ ბურუსად გადაიქცევა და მფრინავი თევზის ფორმას იღებს. შემდეგ თევზის ფერები იცვლება და ფერთა ყველა გამას გაივლის, ბოლოს კი თვალისმომჩრელი სითეთრით იფეთქება და თანდათან ჩაქრება.

თუმცა იმდროინდელი და დღევანდელი მეცნიერებაც მზად არ არის ასეთი სერიოზული პროცესების სამართავად. ეს, ალბათ, ჩინებულად ესმოდათ მათაც, ვინც კაცობრიობას სხენებული ტექნოლოგია აჩუქა.

გაღმენვარი ნანგრევები

გასული საუკუნის 20-იან წლებში ინდოელ მეცნიერთა: რ. საჰნისა და რ. ბანარჯის ექსპედიცია ინდის დელტისკენ გაემართა იმ ტაძრის ნანგრევების აღმოსაჩენად, რომელიც უძველეს ღვთაება — „მოხუც შივას“ ეკუთვნოდა.

ტაძარი ჰოს ხალხების ბევრ ლეგენდაში მოიხსენიებოდა, რომელთა სამფლობელოები უძველეს ხანაში ჩრდილოელი მაჰარაჯების ტერიტორიებს ემიჯნებოდა. მითებში მოთხრობილი იყო „ზეციურ ოქროს მთებზე, რომლებიც ტაძრის მიწისქვეშეთში ინახებოდა.“ ექსპედიცია ტაძარს ეძებდა და მის ნაცვლად 1922 წელს მდინარე ინდის ერთ-ერთ კუნძულზე მთელ ქალაქს — ჰარაპების ცივილიზაციის ცენტრს გადააწყდა. მას მოჰენჯო-დარო უწოდეს, რაც „მიცვალებულთა გორაკს“ ნიშნავს.

ქალაქი თვალს სჭრიდა თავისი დიდებულებით. აქ იყო მრავალსართულიან სახლთა მთელი კვარტლები, საიმპერატორო სასახლეები, უზარმაზარი ბრინჯაოსა და რკინის ქანდაკებები; იყო ხიდებიც, ბარებიც, პარკებიც, ეზოებიცა და ჭებიც, საპირფარეოიანი ორ და ერთსართულიანი სახლებიც. მეფის სასახლეში წყალგაყვანილობასაც კი მიაგნეს, რომელიც ჰიდრავლიკის კანონის აღმოჩენამდე სამ-ნახევარი ათასი წლის წინ შეექმნათ. ქალაქს გარს ერტყა უზარმაზარი ქვის კედელი. მეცნიერთა გაკვირვება გამოიწვია დიდი ბიბლიოთეკა-საცავების გათხრებმაც, სადაც დაცული იყო პიქტოგრამებიანი სტერაინის ფირფიტები, რომელთა გამოფერა დღემდე ვერ მოხერხდა. ამ ქალაქის მოსახლეობის რაოდენობა, სავარაუდოდ, 80.000-ს შეადგენდა, რაც ჩვენს წელთაღრიცხვამდე XV საუკუნისთვის ძალიან ბევრია. მოჰენჯო-დარო 4.500 წლის წინათ დაარსებული და 1000 წლის შემდეგ განადგურებული უძველესი პროტოინდური ცივილიზაციის ცენტრი აღმოჩნდა.

მყისვე დაიბადა კითხვა: როგორ დაინგრა ეს დიდი ქალაქი და სად გაქრნენ მისი მოსახლენი? ნანგრევებში ნაპოვნი ადამიანთა და ცხოველთა ჩონჩხები არცთუ მრავალრიცხოვანი იყო, იარაღის ნაშთები და ძარცვის კვალი ვერ

აღმოაჩინეს. ნათელი იყო — კატასტროფა მოულოდნელად მოხდა და მცირე ხანს გაგრძელდა. ნაპოვნია ერთმანეთს შენეებებული უზარმაზარი თიხის ნაჭრები და მწვანე შუშის პლასტიკად ქცეული ქვისა. როგორც ჩანს, თიხა და ქვიშა მაღალი ტემპერატურის ზემოქმედებით ჯერ გალღვა და შემდეგ გაქვავდა. ამ ნიმუშების ანალიზმა აჩვენა, რომ დნობა 1500-გრადუსიან ტემპერატურაზე მოხდა. სხვათა შორის, მწვანე შუშის ასეთივე პლასტიკი წარმოიშობოდა ნეკლის უდაბნოში (აშშ) ყოველი ბირთვული აფეთქების შემდეგ... სავარაუდოდ, მდინარე ინდის დაბლობის დამპყრობლები ატომურ ენერგიას ფლობდნენ. ასეთი ვარაუდი კატეგორიულად ეწინააღმდეგება თანამედროვე ისტორიული მეცნიერების წარმოდგენებს ან იქნებ, „მაჰაბჰარატა“ მართლაცდა, ასტრავიდიას-

თან დაკავშირებულ რეალურ ფაქტებს აღწერს?

მოჰენჯო-დაროს გადამწვარი ნანგრევები ერთადერთი ადგილი როდია, რომელიც „ღვთიური ცეცხლის“ მსხვერპლი შეიქნა. რატომაა, რომ ხეთების სახელმწიფოს დედაქალაქის — ხატუსასას ნანგრევები იმაზე მეტადაა დაფერფლილი, ვიდრე ეს ჩვეულებრივი ხანძრის დროს ხდება? რატომაა, რომ ირლანდიის ციხე-სიმაგრეების დუნდალკისა და ეკოსის გრანიტის კედლებს ასეთივე უცნაური დნობის კვალი ეტყობა? დაბოლოს,

ბორსიპში, ბაბილონის მახლობლად მდებარე ტაძრის კოშკის ნანგრევები (მათი სიმაღლე 46 მეტრია) მიგნიდანაც და გარედანაც მდნარია.

„ღმერთების იარაღის“ შესახებ, ჩვეულებრივ, ოთხი ვარაუდი გამოითქვა:

ლეგენდები ასტრავიდიის შესახებ პოეტური გამოგონია; ეს ლეგენდები დაფუძნებულია რომელიღაც უძველესი იარაღის „არასტანდარტული“ სახეობის შესახებ არსებულ ცნობებზე. ასეთი იარაღის წარმოების ტექნოლოგია საიდუმლოდ ინახებოდა, ხოლო მისი გამოყენების ეფექტი ჩვენს წინაპრებზე იმაზე ნაკლებ მთავებდებოდა როდესაც დენდა, რაც ჩვენზე ჰიროსიმას ტრაგედიამ მოახდინა;

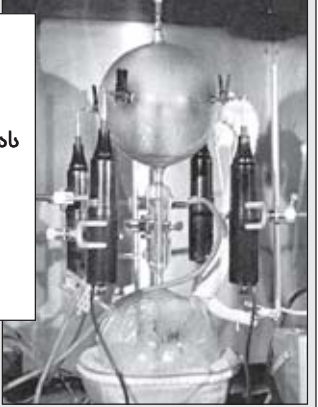
შესაძლოა, ინდოეთის ტერიტორიაზე უძველეს დროში არსებობდა მაღალგანვითარებული ცივილიზაცია, რომელიც გარკვეული კატაკლიზმების შედეგად დაიღუპა. „მაჰაბჰარატის“ ავტორებს სწორედ ამ ცივილიზაციისგან გადაეცათ ლეგენდა ასტრავიდიის შესახებ;

შესაძლოა, ოდესღაც დედამიწასა და სხვა დასახლებულ პლანეტებს შორის არსებობდა კონტაქტი, რომლის შედეგადაც ჩვენს პლანეტაზე უცხოპლანეტური ტექნიკის (მათ შორის, სამხედრო იარაღისაც) ნიმუშები მოხვდა. ეს ნიმუშები უძველესი ომების დროს ცალკულ შემთხვევებში გამოყენეს.

ამ ვარაუდთაგან პირველი ორი მტკიცებულებებს არ საჭიროებს, მომდევნო ორს საკმარისი „სამხილები“ მოეპოვება, ხოლო დანარჩენი — მეცნიერების საქმეა...

სოხრაბათა მიწი-ნახიკლოპაღია მილერის კოლბა

თუ ალქიმიკოსთა მიერ ჩატარებულ სამუშაოებს არ ჩავთვლით, რომლებიც კოლბაში ხელოვნური ცოცხალი არსების გამოყვანას ცდილობდნენ, პირველი, ნამდვილად მეცნიერული, ექსპერიმენტი ამ სფეროში 50-იან წლებში ამერიკელმა სტუდენტმა-ქიმიკოსმა სტენლი მილერმა ჩაატარა.

მან ივარაუდა, რომ დედამიწის ატმოსფეროში სიცოცხლე რთული მოლეკულების სინთეზით წარმოიშვა ჭექა-ქუხილის დროს. სტენლიმ დიდი მინის ბურთი წყლით, მეთანით, წყალბადით, ამიაკით აავსო და ამ გარემოში ელექტრული მუხტი გაატარა. მალე „პირველყოფილი ოკეანე“ მენამულად შეიფერა წარმოქმნილი ბიომოლეკულებისა და ამინომჟავების წყალობით, რომლებიც ცილების სამშენებლო მასალას წარმოადგენენ.

ბარინდული ქანქარა

უცნაურ მოვლენა, რომელსაც „პარიზის საიდუმლოება“ უწოდეს, საფრანგეთის დედაქალაქში 1902 წლის 29 დეკემბრის ღამეს 1 საათსა და 05 წუთზე დაფიქსირეს — ყველა სახლში ერთდროულად გაჩერდა კედლის ქანქარაიანი საათები, ხოლო ადამიანებმა თავბრუსხვევა და გულისრევა იგრძნეს.

პარიზის მეტეოროლოგიური სადგურის დირექტორმა განაცხადა, რომ არავითარ ატმოსფერულ ანომალიას, რომელიც მსგავსი მოვლენის მიზეზი შეიძლება ყოფილიყო, ადგილი არ ჰქონია. ნიადაგის რყევა არც სეისმოლოგებს დაუფიქსირებიათ. საგულისხმოა, რომ იმ ღამეს მხოლოდ ქანქარაიანი მექანიზმები გაჩერდა, ხოლო ზამბარიან საათებს არაფერი არ მოსვლია.

ჰოუფის ბრილიანტი

დიდებული ლურჯი ალმასი (Hope — „იმედი“) სახელგანთქმულია იმით, რომ ყველა მისი მფლობელი ტრაგიკულ გარემოებებში დაიღუპა.

თურქეთის სულთანი აბდულა ჰამიდი მოკლეს; თავადი ივან კანიტოვიციკი მოკლეს; შიმონ მონტარიდესი ცოლ-შვილთან ერთად უფსკრულში გადაიჩენა; მის ეველინ მაკლინი საკუთარ სახლში გარდაცვლილა იპოვეს, ძალადობის ყოველგვარი კვალის გარეშე. ის 20 წლის იყო;

ჟან კოლემ თავი მოიკლა. ზემონათქვამი საფუძვლად დაედო მითქმა-მოთქმას სასიკვდილო წყევლის შესახებ, რომელიც ძვირფას ქვას თან სდევდა. ამჟამად ჰოუფის ალმასი ვაშინგტონში, სმიტსონის ინსტიტუტში ინახება და კონკრეტული მფლობელი არ ჰყავს, რამაც, შესაძლოა, სიკვდილის ჯაჭვი განწყვიტა...

2009 წლის ყველაზე ძვირადღირებული ნივთები

მსოფლიოში ყველაზე ძვირადღირებული დუბაის შადრევანი (217 მლნ დოლარი) მსოფლიოში ყველაზე მაღალი ცათამბჯენის — Burj Dubai-ის მახლობლად მდებარეობს. შადრევნის წყლის ნაკადის სიმაღლე 152 მ-ს აღწევს და 50 ფერადი პროექტორისა და 6600 ფარნის სინათლით ფერადდება.

ყველაზე ძვირადღირებული ტელეფონი — iPhone 3GS SUPREME-ა (3.15 მლნ დოლარი). მისი კორპუსი 22-კარატიანი ოქროთია დაფარული და 68-კარატიანი 136 ბრილიანტითაა მოოჭვილი. მის უკანა მხარეზე კომპანია Apple-ის ლოგოტიპი თითოკარატიანი 53 ბრილიანტითაა შესრულებული, ხოლო მთავარ ლილასს 7.1-კარატიანი ბრილიანტი ამშვენებს. ყველაზე ძვირადღირებული ავტომანქანა Bugatti Veyron

Fbg par Hermes-ია (2.37 მლნ დოლარი). ის 1001-ცხენისძალიანი ძრავითაა აღჭურვილი და საათში 400 კმ-ს ავითარებს. მსოფლიოში ყველაზე ძვირადღირებული სახლი Manor-ია (150 მლნ დოლარი), რომელიც კალიფორნიის ერთ-ერთ ყველაზე პრესტიჟულ რაიონში — ჰოლმბი-ჰილზში მდებარეობს. ოტელის ყველაზე ძვირადღირებული ნომერი (65 ათასი დოლარი დღე-ღამეში)

— სამეფო პენტჰაუსი, ჟენევაში. მას ტყვიაგაუმტარი კედლები და ფანჯრები აქვს.

მსოფლიოში ყველაზე ძვირადღირებული ჯიბის საათი — Patek Philippe Calibre-ა (5 მლნ დოლარი). მისი კორპუსი 18-კარატიანი ყითელი ოქროთია დამზადებული და 1.1 კგ-ს იწონის. ეს საათი არა მარტო ყველაზე ძვირადღირებული, არამედ ყველაზე რთულმექანიზმია იყვანა მსოფლიოში.

ყველაზე ძვირფასი კოსტიუმი დიზაინერ ალექსანდრე ამოსუს შექმნილია (103 ათასი დოლარი). ის ბრილიანტებითა

და ოქროს ძაფებითაა დამშვენებული. კოსტიუმის შექმნას 80 საათი, 25 მ ქსოვილი, 5 ათასი გვირისტულა და რამდენიმე მეტრი ოქროს ძაფი დასაჭირდა. მას ბრილიანტებით მოოჭვილი 18-კარატიანი ოქროს ღილები აქვს.

ყველაზე ძვირად ღირებული კალამი Aurora Diamante Pen-ია (1.5 მლნ დოლარი). ეს ერთადერთი 30-კარატიანი პლატინის კალამია მსოფლიოში, რომელიც ბრილიანტებითაა მოოჭვილი, თავსაზუსტ კი 3-კარატიანი ბრილიანტი ამშვენებს.

Bugatti Veyron Fbg par Hermes

ამბავი გასაკნულ პირის...

იყო და არა იყო რა. ღვთის უკეთესი რა იქნებოდა? იყო შაში მგალობელი, ღმერთი — ჩვენი მწყალობელი. ღმერთი — ზეცაში! შაში — ხის ტოტზე! ქობულეთის „პლიაჟზე კი, პატარა ჩოჩორი მზეს ეფიცებოდა! თვალი ბათუმისკენ გაუბოდა. თავში ფიქრი მოსდიოდა.

პატარა ჩოჩორის

ფიქრები: „ასლანის „გარაჟში“ ვიქნები?!“...

ნამოიზარდა ჩოჩორი, ნამოიზარდა ქოჩორი, ბათუმს გაუდგა გზად, ბედის საძებრად მზად...

მოკლედ, ჩავიდა ჩოჩორი ბათუმს, გაეცნო ასლან ბაბუს. „გარაჟის“ თავს შეჰყროყინა ერთგულება. „გარაჟში“ ადგილიც მიუჩინეს და ჩაყალიბდა რაბოტნიკი...

ჩოჩორი იზრდებოდა, ვირდებოდა და ასლან ბაბუს აღმართზეც ნელ-თბილად მიიწევდა წინ. უეცრად, откуда ни возьмись, появилась черная кошка! კატამ ასლან ბაბუსა და მწვანე მელაკუდას შორის გაიბრინა. მწვანე მელაკუდა თეთრი მელას აღზრდილი და უსაყვარლესი შვილი გახლდათ. თბილისში დიდი ძალა ჰქონდა, მაგრამ აჭარაში დასაყდენი აკლდა და აი, ჩვენი, უკვე ჩოჩორ-ვირი, თავისი ცხოვრების პირველ „გმირობას“ სჩადის: ასლან ბაბუსთვის აღტყჟულ ერთგულებას არღვევს და მწვანე მელაკუდას სთავაზობს: „მე მომაჯექი ზურგზე, ერთგულ

ტვირთმიზიდად გეყოლებო!“... და დაადგა ჩვენი ჩოჩორ-ვირი თბილისის აღმართს, ოფლშიც გაიღვარა და (მწვანე მელაკუდას მეოხებით) ჯერ რიგით დეპუტატობას, შემდეგ — კომიტეტს, ბოლოს კი „портфель“-საც გამოჰკრა ჩლიქი. დრო გავიდა, მწვანე მელაკუდა უკვე დიდი მელაა! არც ჩოჩორი ჩამორჩა — სრულად გავირდა, გამდიდრდა და კბილებიც გამოაჩინა...

ნათქვამია: „დრონი მეფობენ და არა მეფენი“. ჰოდა, ორ მელას შორის დაპირისპირებაც დაიწყო. ჩვენმა ვირმა, „портфель“-ს ვერ დავთოებო და მწვანე მელას უღალატა. თეთრს შეჰვიცა: „შენი ვარო“. მწვანეს ეწყინა, გაბრაზდა, მაგრამ არ შეიმჩნია. ვირს არ გაებუტა. თავს ინუგეშებდა და ვინრო წრეში ამბობდა: „ჩემი ვირია, ჩემი ერთგული, განზრახ დავტოვე თეთრ მელასთანო“. ვირი კი მისი ერთგული აღარ იყო: ხან კბილებს კრეჭდა, ხან ჩლი-

ქებს აბაკუნებდა, ხანაც კვლავ ემეგობრებოდა მწვანე მელას. მოკლედ, ყინულის მოედანზე ბალანსს ინარჩუნებდა, მაგრამ უჭირდა, ხომ, იცით: ჩლიქი ყინულზე სრიალებს... ერთ მშვენიერ დღესაც თეთრმა მელამ „გარაჟიდან“ დაითხოვა. ბევრს დღესაც ჰგონია, რომ ჩვენი ვირი მწვანე მელას დაუბრუნდა, მაგრამ ამოდ... ვირმა თეთრი მელას კარზე მოპოვებული ნადავლით ბიზნესის აწყობა მოასწრო, ბანკიც შექმნა და ნადავლს ახლა საქართველოს

მოსახლეობაზე, სესხის სახით, გასცემდა. პროცენტსაც იღებდა, კიდევ მდიდრდებოდა და მწვანე მელას ორბიტაზე ნელ-თბილად (უფრო სწორად კი, ნელ-ცივად) ტრიალებდა.

დრო კვლავ გადიოდა. მწვანე მელა და ხუთოსანი ღუჩე ვარდებით დარბოდნენ და „ბუნტავშიკობდნენ“, თეთრი მელაც დალაღეს და აიძულია „გარაჟი“ გადაეხარებინა. А наш ишак, тут как тут! დაიწყო ახალი ეპოქა ჩვენი გმირის ცხოვრებაში. ვერ ვიტყვით, რომ იოლი, რადგან ძნელია ბალანსის დაცვა ხუთოსან ღუჩესა და მწვანე მელას შორის. მითუმეტეს, როცა ღუჩეს ბრაზიანი, ოქროს მიულერი უმშვენებს გვერდს. ერთხელ მიულერი ისე გაუბრაზდა ჩვენს ვირს, რომ კინაღამ სპეცრაზმი გაუგზავნა და ზოლიანი „პამპერს“-ტრუსიკი ამოაცვა, მაგრამ, ხომ, გსმენიათ: „ვირი თუ შიმს იგრძნობს, ცხენსაც გაასწრებსო“.

გაქროლდა ჩვენი ვირი მწვანე მელასთან, ერთად

გაქროლდნენ ღუჩესთან და გამოჰვედრეს ჩვენი გმირის დანდობა. ამ ვედრებისას ვირმა ძლიერ გამოიჩინა თავი. იმდენი ეფიცა ღუჩეს: „შენი ვარ, ერთგული, ტვირთმზიდო“, ისე გაისაპნა ქოჩორიც და კუდიც და ისე მოხიზლა ღუჩეს გული, რომ ყველა სათვის ცნობილი და შავ-ბნელი ისტორიის შემდეგ, „გარაჟში“ მწვანე მელას ადგილსაც დაეპატრონა.

ეჰა, მოვიდა ჟამი დიადი, ვირმა ჩაიცვა ლომისა

ქურჯი, ხან მენავთობეს გააძრო ტყავი, ხან ჟურნალისტებს წაართვა არხი, ხანაც მოვაჭრეს დაუბა მკლავი!

ყველგან ნილშია! გაბრაზდა ხალხი, ველარ გაუძლო ბორკილის ზიდვას, მაგრამ ქურჩაში გასული

კაცი გალახა ღუჩემ და ჩვენმა ვირმა.

2007 წლის 7 ნოემბერი — „დუბინკებით“ შეურაცხყოფილი ადამიანები! 8 ნოემბერი — საგანგებო მდგომარეობა, რომელსაც ვირის ჩლიქმა დაასვა ბეჭედი! ხალხი არ ნებდება. ამ საქმეს ჯერ ვირი ეწირება (იგი სტოვეს „გარაჟს“), შემდეგ — ღუჩე! თუმცა დროებით, მალე ისევ მობრუნდება...

დრო ისევ გადის. ჩვენი ვირი, ძალზედ გამდიდრებული, ფშვინავს, ადგილს ველარ ჰპოულობს:

უცხო ქვეყანას დაადგა თვალი... იქ „გარაჟია“, ამბობენ, კარგი! მაგრამ იმ „გარაჟს“ ჰპატრონობს ვეფხვი, ვეფხვი ციმბირის, „ნაბერლინარე“! იქ ვერ ილომებს გამცემი ვირი და ბედაურად ასაღებს თავსა... „ფუ, იმ ქვეყანას, ბედაურობენ ვირები საცა!“... ირმა ინაჟილი

pirweli.com.ge

პირველი

საინფორმაციო სააგენტო

www.fact.ge

ACM Group

FACT

მსოფლიოში პირველი ჩაპროდუქციული ჯანმრთელობის ცენტრი —

ი. ჟორდანიას სახელობის ადამიანის ჩაპროდუქციის სამედიცინო-კვლევითი ინსტიტუტი

გთავაზობთ სამედიცინო დახმარებას

- უნაყოფო წყვილების სრულყოფილ გამოკვლევას და მკურნალობას უახლესი, თანამედროვე მეთოდებით;
- ჰორმონული, გენეტიკური, იმუნოლოგიური, ექსოკოპიური, ენდოკოპიური გამოკვლევებს;
- სასქესო ინფექციების დადგენას, მათ შორის, ღმ-დაგნოსტიკით;
- სპერმის კომპიუტერულ ანალიზს;
- ხელოვნური ინიტრო განაყოფიერებას; რეპროდუქციული მასალის გაყინულ მდგომარეობაში შენახვას;
- ქალებს და მამაკაცებში სასქესო ორგანოების ანთებითი დაავადებების სქესობრივი და ენდოკრინული დარღვევების დადგენას;

- გენასა და მკურნალობას, მათ შორის, ენდოკოპიური მეთოდებით;
- ორივე სქესის მოზარდებში ენდოკრინული და გინეკოლოგიური პათოლოგიების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობას;
- სქესობრივი ანომალიების დიაგნოსტიკას, ქირურგიულ კორექციას;
- კლიმაქტერული დარღვევების მკურნალობასა და პროფილაქტიკას;
- ორსულობის თვითნებური შეწყვეტის მიზეზების დადგენას; შობადობის რეგულაციას — მედიკამენტური კონტრაცეფციას;
- ულტრასონოგრაფიულ, ბიოქიმიურ, ჰორმონულ, ციტოგენეტიკურ გამოკვლევებს.

მისამართი: ქ. ქობულეთი, ქ. 43. ტელ. 93-11-45; 99-61-97; 99-54-77

უნივერსალური წყალი „ისიდა“

მათთვის, ვისთვისაც კვირფასია ჯანმრთელობა

სუფრის წყალი „ისიდა“ აკმაყოფილებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის („ჯანმო“) მოთხოვნებს. სერტიფიცირებულია და დიდი ნორმის ოდენობით შეიცავს ადამიანისთვის აუცილებელ და შეუცვლელ მიკროელემენტებს (Y, F, Mn, Ca, K, Mg, Na, Zn). სასმელად გამოსადეგი არც ერთი სხვა წყალი (არც მდინარის, არც ტბის, არც ჭის და არც წყაროსი) არ შეიცავს ჩამოთვლილ მიკროელემენტებს ერთდროულად და საკმარისი რაოდენობით, ამიტომ მათი ყოველდღიური და ხანგრძლივი გამოყენება ორგანიზმში რომელიმე ელემენტის დეფიციტს იწვევს, შესაბამისად, — ფუნქციონალურ დარღვევებს, რასაც ეწოდება მიკროელემენტოზი. მას მიეკუთვნება ენდემური ჩიყვი, კარიესი, ფსორიაზი, პათოლოგიური სიმსუქნე და სხვ.

„ისიდა“ მიკროელემენტებით პროფილაქტიკის საუკეთესო საშუალებაა. ამიტომ „ისიდაში“ გადახდილი ყოველი თეთრი დაგზოგავთ ამ დაავადების სამკურნალოდ გადასახდელ მრავალ ათას ლარს.

„ისიდა“ გამოიზრუნა ოჯახური მოხმარებისთვის, ისხმება 20-ლიტრიან ბალონებში.

მსაკავალაგა დაკავით თბილისში: 899-16-30-21. 890-26-15-15 (ოფისი); რუსთაში: 890-11-50-99; 895-91-24-14.

საქართველო **ესტუმრეთ ჩვენს საიტს**

http://www.geworld.net

მთავარი რედაქტორი ირაპლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არმაზ სანაშელიძე, გონდო მინარაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანაშვილი
ვებრედაქტორი გიორგი ხაშაშაძე
რეალიზაციის მენეჯერი დავით ბუბაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაძე,
რეკლამის მენეჯერი ეთერ კასრაშვილი (899 110 200)
გაზეთში ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. №166/5
ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net